Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE PGNiG SA

ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2019 ROKU

sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską

Członkowie Zarządu PGNiG S.A.

Prezes Zarządu	Jerzy Kwieciński	*Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*
Wiceprezes Zarządu	Robert Perkowski	*Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*
Wiceprezes Zarządu	Arkadiusz Sekściński	*Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*
Wiceprezes Zarządu	Przemysław Wacławski	*Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*
Wiceprezes Zarządu	Jarosław Wróbel	*Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*
Wiceprezes Zarządu	Magdalena Zegarska	*Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

Główny Księgowy	Violetta Jasińska-Jaśkowiak	*Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*

Warszawa, 9 marca 2020 roku

Spis treści

SPRAWOZDANIA PODSTAWOWE 4

1. INFORMACJE OGÓLNE 8

1.1. Informacje ogólne o działalności Spółki 8
1.2. Podstawa sporządzenia sprawozdania 9
1.3. Wpływ nowych standardów 11

2. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT 16

2.1. Dane segmentowe 16
2.2. Przychody ze sprzedaży 20
2.3. Koszty operacyjne 22
2.4. Pozostałe przychody i koszty operacyjne 24
2.5. Przychody i koszty finansowe 24

3. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE OPODATKOWANIA 25

3.1. Podatek dochodowy 25
3.2. Odroczony podatek dochodowy 27

4. ZADŁUŻENIE I ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM 28

4.1. Zadłużenie netto 28
4.2. Zobowiązanie z tytułu zadłużenia 29
4.3. Wspólne zarządzanie środkami pieniężnymi (cash pooling) 32
4.4. Kapitał własny i polityka zarządzania kapitałem 34
4.5. Dywidendy wypłacone 34
4.6. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty 35

5. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO AKTYWÓW I POZOSTAŁYCH ZOBOWIĄZAŃ 37

5.1. Aktywa trwałe niefinansowe 37
5.2. Kapitał obrotowy 48
5.3. Noty objaśniające dotyczące pozostałych aktywów 54
5.4. Noty objaśniające dotyczące rezerw i zobowiązań 57

6. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM 62

6.1. Instrumenty finansowe i zarządzanie ryzykiem finansowym 62
6.2. Pochodne instrumenty finansowe 65
6.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym 71

7. INWESTYCJE W JEDNOSTKI POWIĄZANE ORAZ TRANSAKCJE ZE STRONAMI POWIĄZANYMI 76

7.1. Udziały i akcje 76
7.2. Utrata wartości udziałów i akcji 77
7.3. Szczegółowe informacje dotyczące jednostek zależnych, wspólnych przedsięwzięć oraz jednostek stowarzyszonych 77
7.4. Udzielone pożyczki 78

8. POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE 83

8.1. Aktywa i zobowiązania warunkowe 83
8.2. Wspólne działania 84
8.3. Wybrane dane finansowe spółki ujawniane zgodnie z art. 44 ust. 2 Ustawy Prawo Energetyczne 84
8.4. Wynagrodzenie firmy audytorskiej za obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego Spółki oraz inne usługi 85
8.5. Inne istotne informacje 85
8.6. Zdarzenia po dacie bilansu 86

Dokument podpisany elektronicznie

Sprawozdania podstawowe

Rachunek zysków i strat	2019	2018	
Przychody ze sprzedaży gazu	17 865	18 349	
Przychody ze sprzedaży pozostałe	4 750	3 995	
Przychody ze sprzedaży	**22 615**	**22 344**	*Nota 2.2.*
Koszt sprzedanego gazu	(15 400)	(14 663)	*Nota 2.3.*
Zużycie pozostałych surowców i materiałów	(1 958)	(1 361)	*Nota 2.3.*
Świadczenia pracownicze	(724)	(685)	*Nota 2.3.*
Usługi przesyłowe, dystrybucyjne i magazynowe	(941)	(954)	
Pozostałe usługi obce	(1 153)	(1 503)	*Nota 2.3.*
Amortyzacja	(856)	(798)	*Nota 2.3.*
Podatki i opłaty	(317)	(301)	
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(557)	(349)	*Nota 2.4.*
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	12	8	
Odpisy rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, prawa do użytkowania aktywów i ich odwrócenie	(419)	252	*Nota 2.3.*
Dywidendy	1 344	1 726	
Przychody finansowe	105	51	*Nota 2.5.*
Przychody z tytułu odsetek obliczone z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej	235	156	
Koszty finansowe	(76)	(52)	*Nota 2.5.*
Wynik na zaprzestaniu ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	18	(69)	
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	61	(125)	
Razem	**(20 626)**	**(18 667)**	
Zysk przed opodatkowaniem	**1 989**	**3 677**	
Podatek dochodowy	(241)	(388)	*Nota 3.1.1.*
Zysk netto	**1 748**	**3 289**	
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w milionach szt.)	5 778	5 778	
Podstawowy i rozwodniony zysk netto na jedną akcję w PLN	0,30	0,57	

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	2019	2018
Zysk netto	**1 748**	**3 289**
Rachunkowość zabezpieczeń	919	285
Podatek odroczony	(156)	(15)
Pozostałe całkowite dochody, podlegające przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat	**763**	**270**
Straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych	(16)	(12)
Podatek odroczony	3	2
Pozostałe całkowite dochody, nie podlegające przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat	**(13)**	**(10)**
Pozostałe całkowite dochody netto	**750**	**260**
Razem całkowite dochody	**2 498**	**3 549**

Dokument podpisany elektronicznie

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	2019	2018	
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk netto	**1 748**	**3 289**	
Amortyzacja	856	798	
Odsetki i dywidendy	(1 483)	(1 810)	
Wynik z działalności inwestycyjnej	344	(153)	
Pozostałe korekty niepieniężne	(194)	664	
Podatek dochodowy zapłacony	(145)	(467)	
Podatek dochodowy ujęty w wyniku bieżącego okresu	241	388	
Zmiana stanu kapitału obrotowego	622	(51)	*Nota 5.2.4.*
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	**1 989**	**2 658**	
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe dotyczące poszukiwań i oceny zasobów mineralnych	(851)	(835)	
Wydatki na pozostałe rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(264)	(379)	
Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek	(3 193)	(914)	
Wydatki z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	(34)	(62)	
Wydatki z tytułu nabycia udziałów w jednostkach powiązanych	(447)	(32)	
Pozostałe wydatki	(34)	(27)	
Wpływy z tytułu udzielonych pożyczek	844	943	
Wpływy z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	42	55	
Wpływy z tytułu otrzymanych odsetek	158	117	
Wpływy z tytułu otrzymanych dywidend	1 344	1 726	
Wpływy ze sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	46	38	
Wpływy z tytułu leasingu	7	14	
Pozostałe wpływy	126	-	
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	**(2 256)**	**644**	
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek	3 000	-	
Wpływy z tytułu emisji papierów dłużnych	-	2 295	
Pozostałe wpływy	1	3	
Wypłacone dywidendy	(636)	(404)	
Wydatki z tytułu wykupu papierów dłużnych	(2 290)	(1 996)	
Wydatki z tytułu zapłaconych odsetek	(116)	(36)	
Wydatki z tytułu spłaty zobowiązań leasingowych	(11)	-	
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	**(52)**	**(138)**	
Przepływy pieniężne netto	**(319)**	**3 164**	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	4 844	1 680	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	**4 525**	**4 844**	*Nota 4.6.*
w tym: środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	284	456	

Dokument podpisany elektronicznie

Sprawozdanie z sytuacji finansowej	2019	2018	
Aktywa			
Rzeczowe aktywa trwałe	12 423	12 116	*Nota 5.1.1.*
Koncesje oraz prawo do użytkowania górniczego i informacji geologicznej	149	120	*Nota 5.1.3.*
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	-	45	*Nota 3.2.*
Udziały i akcje	10 285	9 846	*Nota 7.1.*
Pochodne instrumenty finansowe	234	214	
Udzielone pożyczki	5 363	2 881	*Nota 7.4.*
Pozostałe aktywa	431	520	*Nota 5.3.1.*
Aktywa trwałe	**28 885**	**25 742**	
Zapasy	3 230	2 691	*Nota 5.2.1.*
Należności	1 886	2 365	*Nota 5.2.2.*
Należności z tytułu wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi (cash pooling)	2 501	1 825	*Nota 4.3.*
Pochodne instrumenty finansowe	1 834	453	
Udzielone pożyczki	563	592	*Nota 7.4.*
Pozostałe aktywa	30	181	*Nota 5.3.2.*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 115	3 144	*Nota 4.6.*
Aktywa obrotowe	**12 159**	**11 251**	
AKTYWA RAZEM	**41 044**	**36 993**	
Zobowiązania i kapitał własny			
Kapitał akcyjny i zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	7 518	7 518	
Kapitał rezerwowy	1 867	867	
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	737	72	
Zakumulowane pozostałe całkowite dochody	-	13	
Zyski zatrzymane	20 496	20 363	
Kapitał własny razem	**30 618**	**28 833**	*Nota 4.4.*
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	305	-	*Nota 4.2.*
Pochodne instrumenty finansowe	20	105	
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	297	255	*Nota 5.4.1.*
Rezerwa na koszty likwidacji odwiertów	1 923	1 569	*Nota 5.1.2.*
Pozostałe rezerwy	17	28	*Nota 5.4.2.*
Dotacje	484	519	*Nota 5.4.3.*
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	202	-	*Nota 3.2.*
Pozostałe zobowiązania	67	75	*Nota 5.4.4.*
Zobowiązania długoterminowe	**3 315**	**2 551**	
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	3 015	2 298	*Nota 4.2.*
Pochodne instrumenty finansowe	718	406	
Zobowiązania z tytułu dostaw i podatków	2 802	2 194	*Nota 5.2.3.*
Zobowiązania z tytułu wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi (cash pooling)	119	171	*Nota 4.3.*
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	107	109	*Nota 5.4.1.*
Rezerwa na koszty likwidacji odwiertów	34	91	*Nota 5.1.2.*
Pozostałe rezerwy	266	287	*Nota 5.4.2.*
Pozostałe zobowiązania	50	53	*Nota 5.4.4.*
Zobowiązania krótkoterminowe	**7 111**	**5 609**	
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	**10 426**	**8 160**	
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY RAZEM	**41 044**	**36 993**	

Dokument podpisany elektronicznie

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał akcyjny i zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał rezerwowy	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Zakumulowane pozostałe całkowite dochody	Zyski (straty) zatrzymane	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2018	**7 518**	**-**	**7**	**23**	**18 485**	**26 033**
Wpływ wdrożenia MSSF 9	-	-	-	-	(140)	(140)
Stan na 1 stycznia 2018 (dane przekształcone)	**7 518**	**-**	**7**	**23**	**18 345**	**25 893**
Zysk netto	-	-	-	-	3 289	3 289
Pozostałe całkowite dochody netto	-	-	270	(10)	-	260
Całkowite dochody razem	**-**	**-**	**270**	**(10)**	**3 289**	**3 549**
Przeniesienia	-	867	-	-	(867)	-
Dywidenda **	-	-	-	-	(404)	(404)
Zmiana kapitałów odniesiona na zapasy	-	-	(205)	-	-	(205)
Stan na 31 grudnia 2018	**7 518**	**867**	**72**	**13**	**20 363**	**28 833**
Wpływ wdrożenia MSSF 16	-	-	-	-	20	20
Stan na 1 stycznia 2019 (dane przekształcone)	**7 518**	**867**	**72**	**13**	**20 383**	**28 853**
Zysk netto	-	-	-	-	1 748	1 748
Pozostałe całkowite dochody netto	-	-	763	(13)	-	750
Całkowite dochody razem	**-**	**-**	**763**	**(13)**	**1 748**	**2 498**
Przeniesienia *	-	1 000	-	-	(1 000)	-
Dywidenda **	-	-	-	-	(636)	(636)
Zmiana kapitałów odniesiona na zapasy	-	-	(98)	-	-	(98)
Stan na 31 grudnia 2019	**7 518**	**1 867**	**737**	**-**	**20 496**	**30 618**

W dniu 27 czerwca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PGNiG S.A. uchwałą nr 19/VI/2019 postanowiło przeznaczyć:

* kwotę 1 000 milionów złotych na kapitał rezerwowy z przeznaczeniem na finansowanie rozbudowy i modernizacji krajowej sieci dystrybucyjnej gazu,

** kwotę 1 040 milionów złotych na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy z zysku za 2018 rok – dywidenda wypłacona w dniu 7 sierpnia 2019 roku w kwocie 636 milionów złotych oraz zaliczka na poczet przewidywanej dywidendy z zysku Spółki za rok 2018 wypłacona w dniu 3 grudnia 2018 roku w kwocie 404 milionów złotych.

1. Informacje ogólne

1.1. Informacje ogólne o działalności Spółki

Podstawowe dane Spółki

Nazwa:	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Spółka Akcyjna
Siedziba	ul. Marcina Kasprzaka 25, 01-224 Warszawa
Rejestracja	Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy Wydział XII Gospodarczy
KRS	0000059492
REGON	012216736
NIP	525-000-80-28

Spółka Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Spółka Akcyjna („Spółka", „PGNiG", „PGNiG S.A.") jest notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie od 2005 roku. PGNiG jest podmiotem dominującym w Grupie Kapitałowej PGNiG. Na dzień przekazania sprawozdania finansowego za 2019 rok, jedynym akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu PGNiG S.A. był Skarb Państwa. Skarb Państwa jest również jednostką dominującą dla Spółki najwyższego szczebla.

Działalność Spółki obejmuje przede wszystkim poszukiwanie złóż, wydobycie gazu ziemnego i ropy naftowej, import gazu, obrót paliwami gazowymi oraz energią elektryczną na rynku hurtowym, a także pozostałe usługi związane między innymi z magazynowaniem.

PGNiG pełni kluczową rolę na polskim rynku gazu i jako lider odpowiada za utrzymanie bezpieczeństwa energetycznego kraju. W tym celu podejmuje niezbędne działania, które mają za zadanie zaspokoić zapotrzebowanie na paliwo gazowe i zapewnić dywersyfikację dostaw poprzez wydobycie złóż krajowych oraz import ze źródeł zewnętrznych.

PGNiG S.A. działa jako struktura, w której skład na dzień 31 grudnia 2019 roku wchodziły:

- Centrala Spółki w Warszawie,
- Oddział w Odolanowie,
- Oddział w Sanoku,
- Oddział w Zielonej Górze,
- Oddział Geologii i Eksploatacji w Warszawie,
- Oddział Centralne Laboratorium Pomiarowo-Badawcze w Warszawie,
- Oddział Ratownicza Stacja Górnictwa Otworowego w Krakowie,
- Oddział Obrotu Hurtowego w Warszawie,
- Oddział Operatorski w Pakistanie,
- Oddział w Ras Al Khaimah w Zjednoczonych Emiratach Arabskich.

W ramach podpisanych umów o wspólnych operacjach Spółka jest wspólnikiem wspólnych działań prowadzonych na terenie Polski oraz Pakistanu. Wspólne działania polegają głównie na poszukiwaniu i wydobyciu gazu ziemnego oraz ropy naftowej. Szczegółowe informacje na temat wspólnych działań przedstawiono w **nocie 8.2.** oraz

Dokument podpisany elektronicznie

w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. i Grupy Kapitałowej PGNiG w rozdziale **5.1.3.** Działalność w Polsce oraz **5.1.4.** Działalność Zagraniczna.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostanie przedstawione do zatwierdzenia przez Zarząd PGNiG S.A. do publikacji w dniu 12 marca 2020 roku.

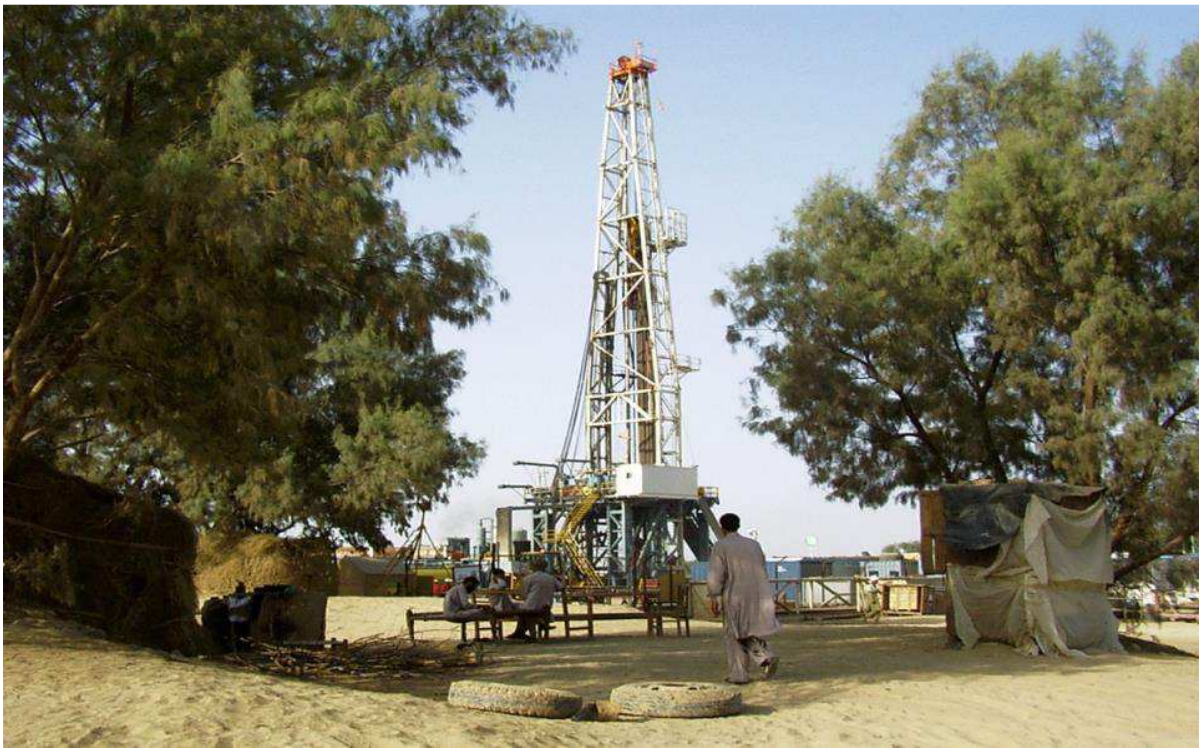

1.2. Podstawa sporządzenia sprawozdania

Sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi do stosowania w Unii Europejskiej („MSSF").

Spółka jest podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej PGNiG. W celu pełnego zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności PGNiG S.A. jako jednostki dominującej w Grupie Kapitałowej niniejsze sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie z rocznym Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej PGNiG oraz Sprawozdaniem Zarządu z działalności PGNiG S.A. i Grupy Kapitałowej PGNiG za okres zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku. Jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki, Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PGNiG oraz Sprawozdanie Zarządu z działalności PGNiG S.A. i Grupy Kapitałowej PGNiG będzie dostępne na stronie internetowej Spółki pod adresem www.pgnig.pl w terminie zgodnym z raportem bieżącym dotyczącym terminu przekazania Skonsolidowanego raportu rocznego Grupy Kapitałowej za rok 2019.

Zasady rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego zostały opisane w poszczególnych notach szczegółowych i stosowane były przez Spółkę w sposób ciągły dla wszystkich prezentowanych okresów. Zmiany zasad rachunkowości wraz z określeniem ich wpływu na sprawozdanie finansowe zaprezentowane zostały w **nocie 1.3.** Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia istotnych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu dokonywania własnych ocen w ramach stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości. Istotne szacunki stosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego zostały zaprezentowane w ramach not objaśniających do poszczególnych pozycji sprawozdania.

Dokument podpisany elektronicznie

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności

przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdzono istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

Walutą funkcjonalną spółki PGNiG S.A. i walutą prezentacji niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN).

Zasady Rachunkowości

Pozycje wyrażone w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach obcych są w momencie początkowego ujęcia ujmowane według kursu waluty funkcjonalnej, obowiązującego na dzień zawarcia transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego:

- pozycje pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane po kursie waluty funkcjonalnej, obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego,
- pozycje niepieniężne wyceniane według historycznej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia transakcji,
- pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu przeliczania pozycji pieniężnych po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia, ujmuje się w wyniku finansowym. Różnice kursowe stanowiące efektywną część zysku/straty z wyceny instrumentu zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach.

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem zmian kursów walutowych, Spółka wykorzystuje walutowe transakcje pochodne (zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę w odniesieniu do pochodnych instrumentów finansowych zostały przedstawione w **nocie 6.2.**).

1.3. Wpływ nowych standardów

Zastosowane nowe, zmienione standardy i interpretacje

Na niniejsze sprawozdanie finansowe miały wpływ następujące nowe, zmienione standardy i interpretacje, które weszły w życie od 1 stycznia 2019 roku:

Standard	**MSSF 16 „Leasing" – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku** **Spółka zastosowała MSSF 16 od 1 stycznia 2019 roku**
Opis	Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Praktycznie wszystkie transakcje leasingu skutkują koniecznością ujęcia przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca jest zobowiązany ująć: • aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości, oraz • amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek z tytułu zobowiązania leasingowego ujętego w rachunku zysków i strat. MSSF 16 w znaczącej części powiela regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe.
Wpływ wdrożenia standardu	Spółka zdecydowała o wdrożeniu nowego standardu retrospektywnie z ujęciem skumulowanego wpływu z tytułu pierwszego zastosowania MSSF 16 w kapitale własnym (zyski zatrzymane) na dzień 1 stycznia 2019 roku. Oznacza to, że dane zaprezentowane na 2018 rok i 2019 rok nie są porównywalne. **Spółka jako leasingobiorca** Dla wszystkich leasingów, z wyjątkiem leasingów krótkoterminowych i leasingów niskocennych aktywów nieoddanych w subleasing, wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17, na moment wdrożenia MSSF 16 tj. 1 stycznia 2019 roku Spółka ujęła: • zobowiązanie z tytułu leasingu wycenione w wartości bieżących opłat leasingowych pozostałych do zapłaty w dacie rozpoczęcia stosowania MSSF 16 zdyskontowanych poprzez zastosowanie krańcowej stopy oprocentowania długu Spółki w dniu pierwszego zastosowania, • dla wszystkich leasingów, składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania, w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania. Spółka uznaje za składniki o niskiej wartości te aktywa, których wartość pierwotna, bez względu na wiek składnika objętego leasingiem, nie przekracza kwoty 20.000 złotych (nawet jeśli ich wartość jest istotna po zagregowaniu). W szczególności do aktywów o niskiej wartości Spółka zalicza drobny sprzęt biurowy oraz teleinformatyczny. W przypadku zastosowania zwolnień o których mowa powyżej, Spółka rozpoznaje płatności leasingowe jako koszt zgodnie z metodą liniową przez okres leasingu. W przypadku leasingów, które wcześniej sklasyfikowano jako leasingi finansowe zgodnie z MSR 17, Spółka ujęła jako składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania w wartości bilansowej składnika aktywów objętego leasingiem i zobowiązania z tytułu leasingu bezpośrednio sprzed dnia wyceny zgodnie z MSR 17. Spółka zgodnie z regulacjami MSSF 16 nie wprowadziła zmian do istniejących i ujętych umów leasingów operacyjnych i finansowych, w których występowała jako leasingodawca na dzień 1 stycznia 2019 roku. Krańcowa stopa oprocentowania długu zastosowana do wyceny zobowiązań leasingowych na dzień 1 stycznia 2019 roku mieściła się w przedziale 2,94% - 3,97%, w zależności od długości obowiązywania umowy leasingu. **Zastosowanie praktycznych uproszczeń** Spółka postanowiła skorzystać z następujących praktycznych rozwiązań przewidzianych w MSSF 16: • zastosowała stopę dyskontową ustaloną w zależności od długości obowiązywania umowy leasingu, • własną ocenę w odniesieniu, czy leasingi rodzą obciążenia zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe" bezpośrednio przed dniem pierwszego zastosowania, traktując tę ocenę jako alternatywę wobec oceny utraty wartości. Przy wyborze tego rozwiązania praktycznego, leasingobiorca koryguje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w dniu pierwszego zastosowania o kwotę jakiejkolwiek rezerwy z tytułu leasingów rodzących obciążenia ujętej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania, • nie zastosowała wymogów w zakresie ujęcia leasingów do umów, których okres leasingu kończy się w ciągu 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania, tj. 1 stycznia 2019 roku, traktując je jako leasingi krótkoterminowe i ujmując opłaty leasingowe jako koszty, metodą liniową, w trakcie pozostałego okresu leasingu, • wyłączyła początkowe koszty bezpośrednie z wyceny składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania składników aktywów w dniu pierwszego zastosowania,

Dokument podpisany elektronicznie

	• wykorzystała wiedzę zdobytą po fakcie, w przypadku określenia okresu leasingu dla umów, które przewidywały okres przedłużenia leasingu lub opcję wypowiedzenia leasingu. W związku z wdrożeniem MSSF 16, istotnej zmiany, w Polityce Rachunkowości Spółki, wymagała ewidencja dotycząca nieruchomości gruntowych oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów. Od 1 stycznia 2019 roku na dzień początkowego ujęcia, Spółka ujmuje prawa do wieczystego użytkowania nabyte nieodpłatnie w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w dacie rozpoczęcia stosowania MSSF 16. Natomiast na dzień początkowego ujęcia prawa do wieczystego użytkowania nabytego odpłatnie ujęcie go w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w dacie rozpoczęcia stosowania MSSF 16 powiększonych o: • nadwyżkę pierwszej opłaty nad opłatą roczną z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów w przypadku zawarcia umowy ze Skarbem Państwa lub jednostką samorządu terytorialnego; • cenę nabycia prawa wieczystego użytkowania gruntów w przypadku zawarcia umowy z innym podmiotem niż Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego. Wyjaśnienie różnicy między zobowiązaniami z tytułu leasingu operacyjnego ujawnionymi na dzień 31 grudnia 2018 roku zgodnie z MSR 17 a zobowiązaniami leasingowymi ujętymi na dzień 1 stycznia 2019 roku zaprezentowano w **Tabeli A** – „Uzgodnienie zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego zgodnie z MSR 17 do zobowiązania leasingowego ujętego na 1 stycznia 2019 roku". **Spółka jako leasingodawca** W przypadku umów, w których Spółka występuję jako leasingodawca, zastosowanie MSSF 16 nie spowodowało konieczności ujęcia korekt na 1 stycznia 2019 roku. **Podsumowanie wpływu** Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka posiadała nieodwołalne zobowiązanie pozabilansowe z tytułu leasingu operacyjnego dotyczące umów: prawa wieczystego użytkowania gruntów, dzierżawy gruntów, najmu lokali oraz maszyn i urządzeń oraz środków transportu. Dla powyższych umów Spółka dokonała wyceny w wartości bieżącej aktywów użytkowanych w ramach tych umów i rozpoznała na dzień 1 stycznia 2019 roku prawo do użytkowania składnika aktywów i odpowiadające mu zobowiązanie z tytułu leasingu. Wpływ zastosowania MSSF 16 na sprawozdanie jednostkowe Spółki został zaprezentowany w **Tabeli B** – „Wpływ zastosowania MSSF 16 na Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2019 roku". Spółka dokonała zmiany ujęcia rezerwy na rekultywację gruntów, które przed wdrożeniem MSSF 16 traktowane były jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17. Spółka ujmowała rezerwę na rekultywację otrzymanych nieodpłatnie praw wieczystego użytkowania gruntów w wyniku finansowym. MSSF 16 jednoznacznie precyzuje, iż koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania powinien obejmować szacunek kosztów które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z przeprowadzeniem rekultywacji. Zmiana ujęcia rezerwy wraz z odpowiadającą mu zmianą podatku odroczonego z tego tytułu ujęta została w pozycji „Zyski zatrzymane" i zaprezentowana w **Tabeli B** – „Wpływ MSSF 16 na Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2019 roku". **Wpływ na wskaźniki finansowe** Ze względu na ujęcie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej praktycznie wszystkich umów leasingu, wdrożenie MSSF 16 przez Spółkę miało wpływ na jej wskaźniki bilansowe, w tym wskaźnik zadłużenia do kapitału własnego. Dodatkowo, w efekcie wdrożenia MSSF 16 zmianie uległy miary zysku (m. in. zysk z działalności operacyjnej, EBITDA), a także przepływy pieniężne z działalności operacyjnej i finansowej. Spółka przeanalizowała wpływ tych zmian na spełnienie kowenantów zawartych w umowach kredytowych, których jest stroną i nie stwierdzono ryzyka ich naruszenia. W wyniku pierwszego zastosowania MSSF 16, miernik EBITDA za rok 2019 i 2018 nie jest porównywalny
Standard	**KIMSF 23 „Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego" – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2019 roku** **Spółka zastosowała KIMSF 23 od 1 stycznia 2019 roku**
Opis	Niniejsza interpretacja wyjaśnia sposoby stosowania wymogów dotyczących ujmowania i wyceny zawartych w MSR 12 „Podatek dochodowy", jeżeli istnieje niepewność co do traktowania podatkowego dochodu. W takich okolicznościach jednostka ujmuje i wycenia swoje bieżące należności i zobowiązania podatkowe lub aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego zgodnie z wymogami MSR 12 „Podatek dochodowy" w oparciu o dochód podlegający opodatkowaniu (stratę podatkową), podstawy opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe ustalane z zastosowaniem niniejszej interpretacji.
Wpływ wdrożenia standardu	Interpretacja nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

Pozostałe opublikowane, lecz jeszcze nieobowiązujące standardy, poprawki do standardów i interpretacje niewskazane powyżej są nieistotne dla sprawozdania finansowego lub nie dotyczą działalności Spółki.

Dokument podpisany elektronicznie

Tabela A – Uzgodnienie zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego zgodnie z MSR 17 do zobowiązania leasingowego ujętego na 1 stycznia 2019 roku

Zobowiązania niezdyskontowane z tytułu leasingu operacyjnego na 31 grudnia 2018 zgodnie z MSR 17	**-**
prawo wieczystego użytkowania gruntów	755
działki, grunty	91
budynki budowle	22
środki transportu	17
maszyny i urządzenia	4
Razem	**889**
Efekt zdyskontowania przy zastosowaniu krańcowej stopy oprocentowania długu na 1 stycznia 2019	(558)
Zobowiązanie leasingowe na 1 stycznia 2019	**331**
- długoterminowe	320
- krótkoterminowe	11

Szacunkowa wartość godziwa nieodpłatnie otrzymanego prawa wieczystego użytkowania gruntów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 322 miliony złotych i była oparta o interpretację prawną definicji leasingu nieodwoływalnego. W wyniku ponownej oceny definicji nieodwoływalności, zwłaszcza biorąc pod uwagę aspekty ekonomiczne, dodatkowe umowy są obecnie uwzględnione w ramach umów leasingu operacyjnego i obejmują głównie prawo wieczystego użytkowania gruntów, pomieszczeń biurowych oraz środków transportu. Gdyby te umowy zostały uwzględnione w wartości przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiłyby w przybliżeniu 889 milionów złotych.

Dla praw wieczystego użytkowania gruntów Spółka przyjęła, że nieodwołanym okresem jest cały okres, na który te prawa zostały przyznane.

Tabela B – Wpływ zastosowania MSSF 16 na Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2019 roku

	Wartość bilansowa zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2018	Wpływ MSSF 16 na Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Wartość bilansowa zgodnie ze stanem na 1 stycznia 2019
Aktywa			
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	12 116	367	12 483
- grunty	*38*	*(19)*	*19*
Prawo do użytkowania składników aktywów, w tym:	-	386	386
- prawo wieczystego użytkowania gruntów	-	*286*	*286*
- grunty	-	*63*	*63*
- budynki budowle	-	*18*	*18*
- urządzenia techniczne i maszyny	-	*4*	*4*
- środki transportu	-	*15*	*15*
Podatek odroczony od rezerwy na ochronę środowiska	5	(5)	-
Pozostałe aktywa, w tym:	520	(30)	490
- prawo wieczystego użytkowania gruntów	*30*	*(30)*	-
Aktywa trwałe	**25 742**	**332**	**26 074**
AKTYWA RAZEM	**36 993**	**332**	**37 325**
Zobowiązania i kapitał własny			
Zyski zatrzymane	20 363	20	20 383
Kapitał własny razem	**28 833**	**20**	**28 853**
Zobowiązania z tytułu zadłużenia, w tym:			
- zobowiązania z tytułu leasingu	-	*320*	*320*
Pozostałe rezerwy, w tym:	28	(17)	11
- rezerwy związane z ochroną środowiska	*24*	*(17)*	*7*
Zobowiązania długoterminowe	**2 551**	**303**	**2 854**
Zobowiązania z tytułu zadłużenia, w tym:	2 298	-	2 298
- zobowiązania z tytułu leasingu	-	*11*	*11*
Pozostałe rezerwy, w tym:	287	(2)	285
- rezerwy związane z ochroną środowiska	*2*	*(2)*	-
Zobowiązania krótkoterminowe	**5 609**	**9**	**5 618**
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	**8 160**	**312**	**8 472**
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY RAZEM	**36 993**	**332**	**37 325**

W roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku, Spółka dokonała korekty wpływu wdrożenia MSSF 16 w odniesieniu do wartości rozpoznanych rzeczowych aktywów trwałych oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego w kwocie 42 milionów złotych wobec wartości zaprezentowanych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku z tytułu wdrożenia MSSF 16.

Tabela C – Wpływ zastosowania MSSF 16 na sprawozdanie z całkowitych dochodów i sprawozdanie z przepływów pieniężnych w roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku

Wpływ na sprawozdanie z całkowitych dochodów	
- spadek kosztów z tytułu podatków i opłat oraz usług	(20)
- wzrost kosztów odsetek	9
- wzrost kosztów amortyzacji	16

Wpływ na sprawozdanie z przepływów pieniężnych	
- wzrost przepływów pieniężnych netto – działalność operacyjna	20
- spadek przepływów pieniężnych netto – działalność finansowa	(24)

Konsekwencją wdrożenia MSSF 16 było pogorszenie wyniku finansowego w roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku o około 5 milionów złotych.

Dokument podpisany elektronicznie

2. Noty objaśniające do rachunku zysków i strat

2.1. Dane segmentowe

Segmenty sprawozdawcze zostały ustalone w oparciu o rodzaj działalności prowadzonej przez Spółkę. Poszczególne segmenty operacyjne zostały zagregowane do segmentów sprawozdawczych na postawie kryteriów agregacji wskazanych w tabeli poniżej. Głównym decydentem operacyjnym jest Zarząd PGNiG S.A. Dodatkowe informacje na temat segmentów sprawozdawczych zostały przedstawione w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PGNiG w **nocie 2** oraz w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. i Grupy Kapitałowej PGNiG w **rozdziale 4** stanowiących element Skonsolidowanego Rocznego Raportu Grupy Kapitałowej PGNiG.

Segment	Opis segmentu	Segmenty operacyjne i kryteria agregacji
Poszukiwanie i wydobycie	Podstawową działalnością segmentu jest pozyskanie węglowodorów ze złóż i przygotowanie produktów do sprzedaży. Segment obejmuje proces poszukiwania i wydobycia gazu ziemnego i ropy naftowej ze złóż, poczynając od przeprowadzenia analiz geologicznych, badań geofizycznych i wierceń, po zagospodarowanie i eksploatację złóż. Segment sprzedaje gaz ziemny do klientów spoza PGNiG S.A., jak również do innych segmentów PGNiG S.A. Ponadto prowadzi sprzedaż ropy naftowej i innych produktów w kraju i za granicą.	Segmenty operacyjne wchodzące w skład tego segmentu sprawozdawczego to część PGNiG S.A. zajmująca się poszukiwaniem i wydobyciem węglowodorów. Agregacji dokonano ze względu na podobieństwa charakterystyki ekonomicznej oraz spełniania większości kryteriów agregacji. Główne przesłanki stanowiące podstawę do dokonania agregacji segmentów operacyjnych do segmentu sprawozdawczego to: podobieństwo produktów i usług, natury procesu produkcji, rodzaju klientów oraz podobieństwo ekonomiczne.
Obrót i magazynowanie	Segment prowadzi sprzedaż gazu ziemnego importowanego, wydobywanego ze złóż oraz zakupionego na giełdach gazu, wykorzystuje podziemne magazyny gazu na potrzeby handlowe (magazyny gazu zlokalizowane w Mogilnie, Wierzchowicach, Husowie, Brzeźnicy, Strachocinie i w Swarzowie) oraz prowadzi działalność w obszarze obrotu energią elektryczną.	Segmenty operacyjne wchodzące w skład tego segmentu sprawozdawczego to część PGNiG S.A. zajmująca się obrotem paliwem gazowym i energią elektryczną. Główne przesłanki stanowiące podstawę do dokonania agregacji segmentów operacyjnych do segmentu sprawozdawczego to: podobieństwo produktów i usług, podobieństwo w zakresie rodzaju klientów odbierających produkty/usługi oraz podobna charakterystyka ekonomiczna.
Pozostałe segmenty	Segment obejmuje działalności niekwalifikujące się do wymienionych wcześniej segmentów, tj. PGNiG S.A. w części odpowiadającej centrum korporacyjnemu, badanie urządzeń i systemów pomiarowych stosowanych w gazownictwie, wzorcowanie urządzeń pomiarowych, nadzór nad systemami pomiarowymi w punktach wejścia na Białorusi i Ukrainie oraz na terminalu LNG, analizy techniczne, szkolenia branżowe.	Segmentami operacyjnym w tym segmencie sprawozdawczym jest PGNiG S.A. w części zajmującej się obsługą korporacyjną innych segmentów sprawozdawczych oraz pozostała część PGNiG S.A. niezakwalifikowana do wyżej wymienionych kategorii.

Dokument podpisany elektronicznie

2019	Poszukiwanie i wydobycie	Obrót i magazynowanie	Pozostałe segmenty	Suma	Uzgodnienie do danych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym (eliminacje i korekty międzysegmentowe)	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	2 307	20 177	131	**22 615**	-	**22 615**
Sprzedaż między segmentami	2 139	36	-	**2 175**	-	**2 175**
Przychody razem	4 446	20 213	131	**24 790**	(2 175)	**22 615**
EBITDA	2 573	(1 073)	(259)	**1 241**	-	**1 241**
Amortyzacja	(611)	(190)	(55)	**(856)**	-	**(856)**
Zysk operacyjny	1 962	(1 263)	(313)	**386**	-	**386**
Odpisy rzeczowego majątku trwałego, wartości niematerialnych, prawa do użytkowania aktywów oraz ich odwrócenie	(621)	(3)	(47)	**(671)**	-	**(671)**
Wydatki z tytułu nabycia rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	(955)	(36)	(124)	**(1 115)**	-	**(1 115)**
Rzeczowe aktywa trwałe	8 674	3 091	658	**12 423**	-	**12 423**
Zatrudnienie	3 819	312	681	**4 812**		**4 812**

2018	Poszukiwanie i wydobycie	Obrót i magazynowanie	Pozostałe segmenty	Suma	Uzgodnienie do danych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym (eliminacje i korekty międzysegmentowe)	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	2 459	19 736	149	**22 344**	-	**22 344**
Sprzedaż między segmentami	3 284	54	-	**3 338**	-	**3 338**
Przychody razem	5 743	19 790	149	**25 682**	(3 338)	**22 344**
EBITDA	3 862	(967)	(258)	**2 637**	-	**2 637**
Amortyzacja	(556)	(182)	(60)	**(798)**	-	**(798)**
Zysk operacyjny	3 305	(1 149)	(317)	**1 839**	-	**1 839**
Odpisy rzeczowego majątku trwałego, wartości niematerialnych, oraz ich odwrócenie	(424)	-	-	**(424)**	-	**(424)**
Wydatki z tytułu nabycia rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	(1 017)	(48)	(149)	**(1 214)**	-	**(1 214)**
Rzeczowe aktywa trwałe	8 483	3 075	558	**12 116**	-	**12 116**
Zatrudnienie	3 735	312	622	**4 669**		**4 669**

W 2019 roku 10% łącznych przychodów Spółki stanowił przychód od jednego zewnętrznego kontrahenta (w 2018 roku 13% łącznych przychodów Spółki). Przychody te zarówno w roku 2019 jak i w roku 2018 Spółka osiągnęła w segmencie obrót i magazynowanie.

Dokument podpisany elektronicznie

Przychody ze sprzedaży w podziale na segmenty operacyjne

2019	Poszukiwanie i wydobycie	Obrót i magazynowanie	Pozostałe segmenty	Suma	Uzgodnienie do danych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym (eliminacje i korekty międzysegmentowe)	Razem
Przychody ze sprzedaży gazu, w tym:	**3 009**	**17 031**	**-**	**20 040**	**(2 175)**	**17 865**
Gaz wysokometanowy	1 606	15 551	-	17 157	(1 617)	15 540
Gaz zaazotowany	1 156	847	-	2 003	(558)	1 445
Gaz propan butan	66	-	-	66	-	66
Gaz LNG	31	63	-	94	-	94
Hel	150	-	-	150	-	150
Korekta sprzedaży gazu z tytułu transakcji zabezpieczających	-	570	-	570	-	570
Przychody ze sprzedaży pozostałe, w tym:	**1 435**	**3 184**	**131**	**4 750**	**-**	**4 750**
Ropa naftowa z gazoliną	1 404	-	-	1 404	-	1 404
Sprzedaż energii elektrycznej	-	1 905	-	1 905	-	1 905
Prawo do dysponowania instalacjami magazynowymi	-	579	-	579	-	579
Jednostki emisji CO_2	-	493	-	493	-	493
Pozostałe przychody z tytułu leasingu operacyjnego	-	-	17	17		17
Inne	31	207	114	352	-	352
Razem przychody	**4 444**	**20 215**	**131**	**24 790**	**(2 175)**	**22 615**

2018	Poszukiwanie i wydobycie	Obrót i magazynowanie	Pozostałe segmenty	Suma	Uzgodnienie do danych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym (eliminacje i korekty międzysegmentowe)	Razem
Przychody ze sprzedaży gazu, w tym:	**4 165**	**17 522**	**-**	**21 687**	**(3 338)**	**18 349**
Gaz wysokometanowy	2 534	17 088	-	19 622	(2 555)	17 067
Gaz zaazotowany	1 429	750	-	2 179	(783)	1 396
Gaz propan butan	74	-	-	74	-	74
Gaz LNG	38	62	-	100	-	100
Hel	90	-	-	90	-	90
Korekta sprzedaży gazu z tytułu transakcji zabezpieczających	-	(378)	-	(378)	-	(378)
Przychody ze sprzedaży pozostałe, w tym:	**1 578**	**2 268**	**149**	**3 995**	**-**	**3 995**
Ropa naftowa z gazoliną	1 544	-	-	1 544	-	1 544
Sprzedaż energii elektrycznej	-	1 285	-	1 285	-	1 285
Prawo do dysponowania instalacjami magazynowymi	-	574	-	574	-	574
Jednostki emisji CO_2	-	178	-	178	-	178
Pozostałe przychody z tytułu leasingu operacyjnego	-	-	22	22	-	22
Inne	34	231	127	392	-	392
Razem przychody	**5 743**	**19 790**	**149**	**25 682**	**(3 338)**	**22 344**

Dokument podpisany elektronicznie

Stan odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych własnych oraz w leasingu w podziale na segmenty operacyjne

2019

Utrata wartości aktywów niefinansowych	Poszukiwanie i wydobycie	Obrót i magazynowanie	Pozostałe segmenty	Razem
Grunty	(18)	-	(37)	(55)
Budynki i budowle	(1 819)	(49)	(103)	(1 971)
Urządzenia techniczne i maszyny	(310)	(317)	(35)	(662)
Środki transportu i pozostałe	(33)	(1)	-	(34)
Razem odpisy aktualizujące środki trwałe	**(2 180)**	**(367)**	**(175)**	**(2 722)**
Środki trwałe w budowie dotyczące poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	(833)	-	-	(833)
Środki trwałe w budowie pozostałe	-	-	(9)	(9)
Razem odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe	**(3 013)**	**(367)**	**(184)**	**(3 564)**

2018

Utrata wartości aktywów niefinansowych	Poszukiwanie i wydobycie	Obrót i magazynowanie	Pozostałe segmenty	Razem
Grunty	(4)	-	(4)	(8)
Budynki i budowle	(1 558)	(47)	(98)	(1 703)
Urządzenia techniczne i maszyny	(279)	(316)	(28)	(623)
Środki transportu i pozostałe	(30)	(1)	-	(31)
Razem odpisy aktualizujące środki trwałe	**(1 871)**	**(364)**	**(130)**	**(2 365)**
Środki trwałe w budowie dotyczące poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	(849)	-	-	(849)
Środki trwałe w budowie pozostałe	(1)	-	(9)	(10)
Razem odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe	**(2 721)**	**(364)**	**(139)**	**(3 224)**

2.2. Przychody ze sprzedaży

Zasady rachunkowości

Przychody ze sprzedaży

Spółka generuje przychody przede wszystkim z obrotu gazem ziemnym wysokometanowym i zaazotowanym wydobytym z własnych źródeł oraz nabytym na rynku w ramach realizacji kontraktów długo i krótkoterminowych. Spółka uzyskuje również przychody z wydobycia i sprzedaży ropy naftowej oraz produkcji i sprzedaży energii elektrycznej.

Spółka ponadto sprzedaje inne dobra m. in. prawa do emisji CO_2 oraz świadczy usługi wynajmu nieruchomości. Do dóbr zalicza się dobra, które Spółka wyprodukowała z zamiarem ich sprzedaży oraz dobra nabyte w celu odsprzedaży.

Spółka ujmuje przychody z umów z klientami w momencie spełnienia przez Spółkę zobowiązania do wykonania świadczenia, poprzez przekazanie przyrzeczonego towaru lub usługi nabywcy, gdzie przekazanie to stanowi jednocześnie uzyskanie przez nabywcę kontroli nad tym składnikiem aktywów tj. zdolności do bezpośredniego rozporządzania przekazanym składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści.

Jako zobowiązanie do wykonania świadczenia Spółka rozpoznaje każde, zawarte w umowie przyrzeczenie przekazania klientowi towaru lub usługi, które można wyodrębnić, lub grupy wyodrębnionych towarów lub usług, które są zasadniczo takie same i w taki sam sposób przekazywane klientowi. Dla każdego zobowiązania do wykonania świadczenia, Spółka ustala (na podstawie warunków umownych), czy będzie je realizować w miarę upływu czasu lub czy spełni je w określonym momencie.

Spółka określa swoją rolę jako pośrednik w zakresie usług przesyłowych i dystrybucyjnych przenoszonych na klienta w wartości netto tj. po pomniejszeniu o przypadające im koszty zakupu od operatorów systemu przesyłowego i dystrybucyjnego. Spółka, zawierając umowy kompleksowe z klientami nie ponosi głównej odpowiedzialności za realizację usług przesyłowych i dystrybucyjnych tym samym nie ma wpływu na główne cechy świadczonych usług oraz nie może swobodnie ustalać ich ceny, co oznacza, że pośredniczy w ich sprzedaży. Zobowiązanie do wykonania usług dystrybucyjnych i przesyłowych realizowane jest w tym samym momencie czasowym, w którym następuje dostawa gazu lub energii elektrycznej.

Przychody ze sprzedaży wykazywane są w kwocie, która odzwierciedla wynagrodzenie, do którego – zgodnie z oczekiwaniami Spółki będzie ona uprawniona w zamian za te dobra lub usługi, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich, czyli po pomniejszeniu o podatki związane ze sprzedażą (VAT, podatek akcyzowy).

Przychody ze sprzedaży gazu i energii elektrycznej ustalane są na podstawie faktycznego zużycia w oparciu o realne wskazania liczników.

	Razem		Sprzedaż w Polsce		Sprzedaż poza Polskę	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Przychody ze sprzedaży gazu, w tym:	**17 865**	**18 349**	**17 199**	**17 435**	**666**	**914**
Przychody z tytułu umów z klientami MSSF 15	17 295	18 727	16 629	17 813	666	914
Gaz wysokometanowy	15 540	17 067	15 101	16 356	439	711
Gaz zaazotowany	1 445	1 396	1 333	1 268	112	128
Gaz propan butan	66	74	66	74	-	-
Gaz LNG	94	100	94	100	-	-
Hel	150	90	35	15	115	75
Wyłączone z zakresu MSSF 15	570	(378)	570	(378)	-	-
Korekta sprzedaży gazu z tytułu transakcji zabezpieczających	570	(378)	570	(378)	-	-
Przychody ze sprzedaży pozostałe, w tym:	**4 750**	**3 995**	**4 218**	**3 269**	**532**	**726**
Przychody z tytułu umów z klientami MSSF 15	4 154	3 399	3 622	2 673	532	726
Ropa naftowa z gazoliną	1 404	1 544	965	1 087	439	457
Sprzedaż energii elektrycznej	1 905	1 285	1 903	1 155	2	130
Jednostki emisji CO2	493	178	493	178	-	-
Inne	352	392	261	253	91	139
Wyłączone z zakresu MSSF 15	596	596	596	596	-	-
Prawo do dysponowania instalacjami magazynowymi	579	574	579	574	-	-
Pozostałe przychody z tytułu leasingu operacyjnego	17	22	17	22	-	-
Razem przychody	**22 615**	**22 344**	**21 417**	**20 704**	**1 198**	**1 640**

Dokument podpisany elektronicznie

Sprzedaż realizowana jest bezpośrednio do kontrahentów biznesowych oraz za pośrednictwem Towarowej Giełdy Energii. Termin przekazania dóbr, co do zasady, następuje w określonym momencie czasu. Sprzedaż realizowana jest na podstawie krótkoterminowych kontraktów indywidualnych spełniających definicję „umowy" określoną w MSSF 15. Kontrakty te są zawierane na bazie długoterminowych umów ramowych. Umowy rozliczane są w oparciu o cenę zwartą w umowie oraz ilość odebranego dobra. Spółka nie zidentyfikowała istnienia istotnego komponentu finansowania w ramach zawartych kontraktów, jak również nie poniosła dodatkowych istotnych kosztów doprowadzenia do zawarcia umów.

Aktywa trwałe generujące przychody

	2019	2018
Wartość aktywów trwałych inne niż instrumenty finansowe znajdujących się w kraju	11 973	11 758
Wartość aktywów trwałych inne niż instrumenty finansowe znajdujących się za granicą	599	478
Razem	**12 572**	**12 236**
Udział % aktywów za granicą w aktywach ogółem	**5%**	**4%**

Dokument podpisany elektronicznie

2.3. Koszty operacyjne

Zasady rachunkowości dla najistotniejszych pozycji

Koszt sprzedanego gazu

W pozycji tej ujmowany jest koszt związany z zakupem gazu ze źródeł krajowych i zagranicznych wraz z uzasadnioną częścią kosztów opłat systemowych i transakcyjnych, kosztów wydobycia ze źródeł krajowych i kosztów odazotowania. Szczegóły dotyczące wyceny zapasów paliwa gazowego opisano w **nocie 5.2.1.**

Zużycie surowców i materiałów

W pozycji ujmowane są koszty związane ze zużyciem na cele działalności podstawowej. Istotną pozycję w tej grupie kosztów stanowią koszty energii elektrycznej przeznaczonej na cele handlowe oraz pozostałe materiały.

Świadczenia pracownicze

Koszty z tytułu świadczeń pracowniczych obejmują w szczególności koszty wynagrodzeń, koszty ubezpieczeń społecznych oraz koszty przyszłych świadczeń. Szczegóły dotyczące świadczeń pracowniczych opisano w **nocie 5.4.1.**

Usługi przesyłowe, dystrybucyjne i magazynowe

Usługi przesyłowe, dystrybucyjne i magazynowe związane są z ponoszeniem przez Spółkę kosztów z tytułu świadczenia usług na jej rzecz, z wyłączeniem kosztów dotyczących umów kompleksowych, w których Spółka występuje w roli pośrednika (opisanych w **nocie 2.2.**). Operatorzy systemu przesyłowego i dystrybucyjnego obciążają Spółkę kosztami za usługi przesyłu i dystrybucji polegające na transporcie paliwa gazowego poprzez sieć gazociągów. Koszty usług magazynowania są ponoszone w celu zapewnienia ciągłości dostaw paliwa gazowego do odbiorców oraz utrzymania jego niezbędnych rezerw. Ponadto zapewniają optymalizację eksploatacji krajowych złóż gazu ziemnego i pozwalają na równomierną ich eksploatację w ciągu całego roku niezależnie od zróżnicowanego popytu na paliwo gazowe.

Pozostałe usługi

Do pozostałych usług Spółka zalicza między innymi koszty usług regazyfikacji, usług geologicznych i poszukiwawczych, usług związanych z eksploatacją zasobów mineralnych, usługi informatyczne jak również koszty usług remontowych i budowlanych.

Amortyzacja

W pozycji tej Spółka ujmuje koszty naliczonych odpisów amortyzacyjnych rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych (w tym koncesji oraz prawa użytkowania górniczego i informacji geologicznej) i prawa do użytkowania aktywów naliczanych zgodnie z przyjętymi stawkami amortyzacyjnymi (szczegóły opisano odpowiednio w **notach 5.1.1.** i **5.1.3.**)

Podatki i opłaty

Pozycja obejmuje w szczególności koszty ponoszone przez Spółkę z tytułu podatku od nieruchomości, podatku od wydobycia niektórych kopalin oraz opłat z tytułu eksploatacji złóż gazu i ropy.

Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, prawa do użytkowania aktywów oraz i ich odwrócenie

Szczegóły dotyczące utraty wartości aktywów niefinansowych opisano w **nocie 5.1.4.**

Dokument podpisany elektronicznie

	2019	2018
Koszt sprzedanego gazu	**(15 400)**	**(14 663)**
Paliwo gazowe	(15 401)	(14 679)
Wynik na transakcjach zabezpieczających ceny gazu	1	16
Zużycie pozostałych surowców i materiałów	**(1 958)**	**(1 361)**
Energia na cele handlowe	(1 833)	(1 237)
Zużycie innych surowców i materiałów	(125)	(124)
Świadczenia pracownicze	**(724)**	**(685)**
Wynagrodzenia	(521)	(478)
Składki na ubezpieczenie społeczne	(121)	(114)
Pozostałe świadczenia pracownicze	(59)	(58)
Rezerwy na świadczenia pracownicze	(23)	(35)
Usługi przesyłowe, dystrybucyjne i magazynowe	**(941)**	**(954)**
Pozostałe usługi obce	**(1 153)**	**(1 503)**
Usługi regazyfikacji	(370)	(366)
Koszt spisanych odwiertów negatywnych	(252)	(677)
Usługi remontowe i budowlane	(70)	(58)
Usługi geologiczne i poszukiwawcze	(61)	(54)
Usługi eksploatacji zasobów mineralnych	(25)	(25)
Usługi likwidacji odwiertów	(28)	(22)
Usługi informatyczne	(107)	(103)
Inne usługi	(240)	(198)
Amortyzacja	(856)	(798)
Amortyzacja aktywów innych niż aktywa leasingowane	(840)	(798)
Amortyzacja prawa do użytkowania	(16)	ND
Podatki i opłaty	**(317)**	**(301)**
Odpisy rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, prawa do użytkowania aktywów i ich odwrócenie	**(419)**	**252**
Odpisy rzeczowych aktywów trwałych i prawa do użytkowania aktywów	(407)	260
Odpisy wartości niematerialnych	(12)	(8)
Razem	**(21 768)**	**(20 013)**

„ND" – nie dotyczy; pozycje nie występują w roku 2018, wynikają z wdrożenia nowego MSSF 16 „Leasing"

Koszty ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z tytułu zobowiązania leasingowego

W okresie zakończonym 31 grudnia 2019 roku w kosztach innych usług obcych ujęto 1 milion złotych z tytułu leasingu krótkoterminowego. W okresie zakończonym 31 grudnia 2018 roku, koszty z tytułu leasingu operacyjnego wynosiły 23 miliony złotych, z czego 11 milionów złotych stanowiły koszty wynajmu, 9 milionów złotych opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów oraz 3 miliony złotych z tytułu leasingu operacyjnego środków transportu.

Podatek od wydobycia niektórych kopalin

W pozycji „Podatki i opłaty" Spółka ujmuje podatek od wydobycia niektórych kopalin. Uchylenie ustawy o specjalnym podatku węglowodorowym pociągnęło za sobą również zmiany w zakresie terminu, od którego powstał obowiązek zapłaty podatku od wydobycia niektórych kopalin. Od stycznia 2016 roku Spółka deklaruje podatek od wydobycia gazu ziemnego i ropy naftowej, a od listopada 2019 roku dokonuje również zapłaty tego podatku.

Podstawę opodatkowania w przypadku ropy naftowej i gazu ziemnego stanowi wartość wydobytego surowca ustalanego jako iloczyn wolumenu wydobytej kopaliny oraz jej średniej ceny. Stawki podatku od wydobycia gazu ziemnego i ropy naftowej zostały zróżnicowane ze względu na typ złoża, który wynika z jego właściwości, uwzględniana jest jego przepuszczalność i porowatość. Zwolnione od podatku jest wydobycie gazu ziemnego i ropy naftowej z odwiertów o niskiej produktywności.

Za 2019 rok Spółka naliczyła podatek od wydobycia niektórych kopalin w wartości 23 milionów złotych. Podatek obciąża koszt wytworzenia produktu podstawowego, jednak nie stanowi kosztu uzyskania przychodów do celów kalkulacji obciążeń z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

2.4. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	2019	2018	
Wycena i realizacja pochodnych instrumentów finansowych	237	53	
Zmiana stanu odpisów na zapasy	(271)	(27)	*Nota 5.2.1.*
Zmiana stanu rezerwy na koszty likwidacji odwiertów	30	(20)	*Nota 5.1.2.*
Zmiana stanu rezerwy na świadectwa pochodzenia energii oraz efektywności energetycznej	(26)	(33)	*Nota 5.4.2.*
Zmiana stanu rezerwy na UOKiK	(6)	-	*Nota 5.4.2.*
Zmiana stanu pozostałych rezerw	3	(8)	
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(511)	(289)	
- w tym wartość sprzedanych praw do emisji CO2	*(485)*	*(270)*	
Pozostałe	(13)	(25)	
Razem pozostałe przychody i koszty operacyjne	**(557)**	**(349)**	

2.5. Przychody i koszty finansowe

	2019	2018
Przychody finansowe		
Zysk z wyceny i realizacji transakcji terminowych	5	-
Dodatnie różnice kursowe	-	19
Wycena pożyczki do wartości godziwej	-	22
Zysk na modyfikacji aktywów finansowych	91	-
Pozostałe przychody finansowe	9	10
Razem przychody finansowe	**105**	**51**

W wyniku przeprowadzonych zmian warunków umów Spółka rozpoznała zysk na modyfikacji umowy pożyczki udzielonej PGNiG Norway Upstream AS w kwocie 97 milionów złotych oraz odnotowała stratę na modyfikacji umów pożyczek udzielonych Polskiej Spółce Gazownictwa Sp. z o.o. w kwocie 4 milionów złotych jak również PGNiG Termika Energetyka Przemysłowa S.A. w kwocie 2 miliony złotych. Więcej w **nocie 7.4.**

	2019	2018
Koszty finansowe		
Strata z wyceny i realizacji transakcji terminowych	-	(12)
Odsetki od zadłużenia oraz prowizje od zaciągniętego długu	(68)	(37)
- w tym odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu	*(9)*	-
Ujemne różnice kursowe	(2)	-
Pozostałe	(6)	(3)
Razem koszty finansowe	**(76)**	**(52)**

Dokument podpisany elektronicznie

3. Noty objaśniające dotyczące opodatkowania

3.1. Podatek dochodowy

Zasady rachunkowości

Na obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego składają się bieżący podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) oraz odroczony podatek dochodowy.

PGNiG S.A. wraz z dziesięcioma innymi spółkami Grupy Kapitałowej PGNiG utworzyła Podatkową Grupę Kapitałową PGNiG („PGK PGNiG", „PGK"). PGNiG S.A. została wskazana w umowie PGK jako spółka reprezentująca PGK, na której spoczywa obowiązek obliczania, pobierania oraz wpłacania podatku dochodowego od osób prawnych oraz zaliczek na ten podatek do właściwego dla PGK urzędu skarbowego. Równocześnie, Spółki zależne zobowiązane są do dokonywania terminowych wpłat zaliczek na podatek dochodowy oraz podatku dochodowego wynikającego z rozliczenia rocznego na rachunek bankowy PGNiG S.A. W sytuacji gdy ostateczna kwota zaliczek/podatku dochodowego podlegających wpłacie do urzędu skarbowego będzie niższa od sumy kwot przekazanych przez Spółki zależne na rachunek bankowy PGNiG S.A. oraz kwoty wynikającej z dochodu PGNiG S.A., dojdzie do redystrybucji powstałej nadwyżki środków pieniężnych. Strony umowy PGK ustaliły, że przedmiotowa nadwyżka będzie alokowana do tych Spółek tworzących PGK, których straty spowodowały obniżenie zobowiązania podatkowego na poziomie PGK. Rozrachunki ze Spółkami PGK prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Należności" lub „Zobowiązania z tytułu dostaw i podatków".

Podatek odroczony jest obliczany przy zastosowaniu metody bilansowej, od różnic przejściowych pomiędzy wartością księgową aktywów i zobowiązań, a ich wartością podatkową.

Podatek odroczony jest wyliczany przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w momencie, gdy wartości księgowe aktywów i zobowiązań zostaną zrealizowane.

Aktywo z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawane do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe, straty podatkowe oraz ulgi podatkowe.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ustalane od dodatnich różnic przejściowych związanych między innymi z inwestycją w jednostkach zależnych, stowarzyszonych oraz udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, z wyjątkiem sytuacji gdy Spółka jako Jednostka Dominująca, inwestor lub wspólnik wspólnego przedsięwzięcia jest w stanie kontrolować terminy odwracania się różnic przejściowych i jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie odwrócą się.

Aktywa z tytułu podatku dochodowego oraz zobowiązania z tytułu podatku dochodowego są kompensowane wtedy, gdy dotyczą podatku nałożonego przez tę samą władzę podatkową oraz Spółka posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensat.

Bieżący i odroczony podatek ujmowany jest w rachunku zysków i strat, z wyjątkiem podatków wynikających z transakcji lub zdarzeń, które są ujmowane w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym (podatek odroczony jest wówczas ujmowany w pozostałych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym).

Grupa podatkowa

PGNiG S.A. jest spółką reprezentującą Podatkową Grupę Kapitałową PGNiG, która na podstawie umowy z 19 września 2016 roku została powołana na okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2020 roku.

W skład PGK wchodzą następujące spółki: PGNiG S.A., PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o., Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., PGNiG Termika S.A., Gas Storage Poland Sp. z o.o., PGNiG Ventures Sp. z o.o. (do dnia 30 grudnia 2019 roku pod nazwą PGNiG SPV 5 Sp. z o.o.), PGNiG SPV 6 Sp. z o.o., PGNiG SPV 7 Sp. z o.o., Geofizyka Toruń S.A., PGNiG Technologie S.A. oraz PGNiG Serwis Sp. z o.o.

Na podstawie przepisów podatkowych, spółki wchodzące w skład PGK utraciły odrębną podmiotowość dla celów podatku dochodowego od osób prawnych („PDOP"), a podmiotowość tę uzyskała PGK jako całość, co umożliwia kalkulację podatku dochodowego łącznie dla spółek tworzących PGK. Odrębność podmiotowa PGK istnieje wyłącznie na gruncie PDOP. Nie należy jej utożsamiać z odrębną podmiotowością prawną. Nie przenosi się ona również na grunt innych podatków, w szczególności, każda ze spółek tworzących PGK jest nadal odrębnym

Dokument podpisany elektronicznie

podatnikiem podatku VAT, podatku od czynności cywilnoprawnych, a także płatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych. Pozostałe podmioty Grupy Kapitałowej są oddzielnymi podatnikami PDOP.

Utworzenie PGK przynosi dla podmiotów w nim uczestniczących określone korzyści, do których zalicza się m.in.:

- możliwość bieżącego wykorzystywania strat generowanych przez spółki wchodzące w skład PGK,
- rozliczenie PDOP wyłącznie przez jeden podmiot.

3.1.1. Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat oraz efektywna stawka podatkowa

	2019	2018	
Zysk przed opodatkowaniem	**1 989**	**3 677**	
Podatek według stawki podatkowej obowiązującej w okresie (19%)	(378)	(699)	
Otrzymane dywidendy	255	328	
Pozostałe przychody nie zaliczane do dochodu do opodatkowania	46	128	
Koszty nie uznawane za koszty uzyskania przychodu	(164)	(145)	
Podatek dochodowy według efektywnej stawki podatkowej	**(241)**	**(388)**	
Podatek dochodowy bieżący	(152)	(363)	
Odroczony podatek dochodowy	(89)	(25)	*Nota 3.2.*
Efektywna stopa podatkowa	**12%**	**11%**	

Oddział zagraniczny PGNiG S.A. w Pakistanie stanowi zakład podatkowy w rozumieniu umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania. W związku z powyższym Oddział rozlicza podatek dochodowy według przepisów obowiązujących w Pakistanie, gdzie stawka podatku dochodowego wynosi 40%.

3.1.2. Rozrachunki z tytułu podatku bieżącego PGK PGNiG

	2019	2018
Stan na początek okresu (należności i zobowiązania netto)	**37**	**194**
Podatek dochodowy bieżący PGNiG S.A. ujęty w wyniku netto bieżącego okresu	152	363
Podatek dochodowy PGNiG S.A. zapłacony w okresie	(145)	(467)
Zobowiązanie / (Należność) z tytułu podatku bieżącego PGNiG PGK	(12)	(53)
Stan na koniec okresu (należności i zobowiązania netto)	**32**	**37**
w tym:		
- stan zobowiązań	32	37

Dokument podpisany elektronicznie

3.2. Odroczony podatek dochodowy

	Stan na 1 stycznia 2018	Uznanie/Obciążenie: Wpływ wdrożenia MSSF 9	Uznanie/Obciążenie: Wynik finansowy	Uznanie/Obciążenie: Pozostałe całkowite dochody	Stan na 31 grudnia 2018	Uznanie/Obciążenie: Wpływ wdrożenia MSSF 16 na 1 stycznia 2019	Uznanie/Obciążenie: Wynik finansowy	Uznanie/Obciążenie: Pozostałe całkowite dochody	Stan na 31 grudnia 2019
Aktywa z tytułu podatku odroczonego									
Zobowiązanie z tytułu świadczeń pracowniczych	49	-	4	2	55	-	6	3	64
Rezerwa na koszty likwidacji odwiertów	155	-	26	-	181	-	21	-	202
Pozostałe rezerwy	26	-	9	-	35	(5)	(5)	-	25
Wycena instrumentów pochodnych	13	-	80	-	93	-	31	-	124
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych	174	-	(76)	-	98	-	(4)	-	94
Niewykorzystane straty podatkowe Oddziału w Pakistanie	-	-	50	-	50	-	(17)	-	33
Pozostałe	26	-	10	-	36	-	54	-	90
Razem	**443**	**-**	**103**	**2**	**548**	**(5)**	**86**	**3**	**632**
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego									
Różnica w stawkach amortyzacyjnych rzeczowych aktywów trwałych	292	-	86	-	378	-	32	-	410
Wycena instrumentów pochodnych	34	-	58	15	107	-	128	156	391
Pozostałe	38	(4)	(16)	-	18	-	15	-	33
Razem	**364**	**(4)**	**128**	**15**	**503**	**-**	**175**	**156**	**834**
Kompensata aktywów i zobowiązań	(364)	-			(503)				(632)
Stan po kompensacie:									
Aktywa	79	-	-	-	45	-	-	-	-
Zobowiązania	-	-	-	-	-	-	-	-	202
Wpływ netto zmian w okresie		**4**	**(25)**	**(13)**		**(5)**	**(89)**	**(153)**	

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Spółka rozpoznała wpływ wdrożenia MSSF 16 na aktywo z tytułu podatku odroczonego w wartości 5 milionów złotych. Z uwagi na prezentację podatku odroczonego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości netto, saldo zobowiązania z tytułu podatku odroczonego zostało skorygowane o wskazaną wartość aktywa.

W okresie porównawczym Spółka rozpoznała wpływ wdrożenia MSSF 9 na zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego w wartości 4 milionów złotych. Saldo aktywa z tytułu podatku odroczonego zostało skorygowane o wskazaną wartość zobowiązania.

Dokument podpisany elektronicznie

4. Zadłużenie i zarządzanie kapitałem

4.1. Zadłużenie netto

Poprzez zadłużenie netto Spółka rozumie sumę posiadanych kredytów i pożyczek bankowych, dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązań z tytułu leasingu, pomniejszoną o środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

Uzgodnienie zadłużenia netto	2019	2018
Kredyty i pożyczki	3 002	-
Dłużne papiery wartościowe	-	2 298
Zobowiązania z tytułu leasingu	318	-
Zadłużenie	3 320	2 298
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(2 115)	(3 144)
Zadłużenie netto = Zadłużenie (-) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	**1 205**	**(846)**

W wyniku wdrożenia w 2019 roku MSSF 16, Spółka na nowo zdefiniowała zadłużenie finansowe netto poprzez dodanie zobowiązania z tytułu leasingu. W związku z wykorzystaniem zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego ze skutkiem od 1 stycznia 2019 roku, dane porównawcze w niniejszej nocie nie są porównywalne.

	Kredyty i pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	Zobowiązanie z tytułu leasingu	Razem
Stan na 1 stycznia 2018 roku	**-**	**1 998**	**-**	**1 998**
Zmiany pieniężne				
wpływy / (wypływy) netto	-	299	-	299
odsetki zapłacone	-	(36)	-	(36)
Zmiany niepieniężne				
odsetki naliczone	-	34	-	34
wycena zadłużenia	-	3	-	3
Stan na 31 grudnia 2018 roku	**-**	**2 298**	**-**	**2 298**
Wpływ wdrożenia MSSF 16	**-**	**-**	**331**	**331**
Zmiany pieniężne				
wpływy / (wypływy) netto	3 000	(2 290)	(11)	699
odsetki zapłacone	(81)	(23)	(12)	(116)
Zmiany niepieniężne				
odsetki naliczone	83	23	12	118
nowe umowy leasingu	-	-	6	6
wycena zadłużenia	-	(3)	-	(3)
pozostałe zmiany	-	(5)	(8)	(13)
Stan na 31 grudnia 2019	**3 002**	**-**	**318**	**3 320**

Dokument podpisany elektronicznie

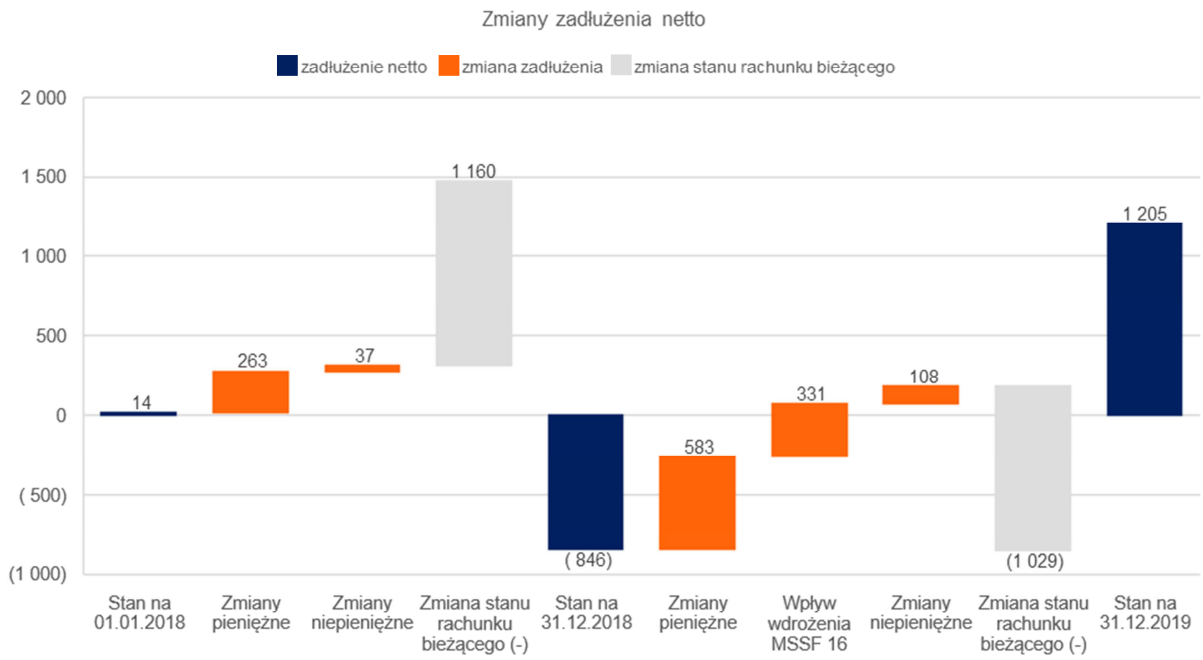

4.2. Zobowiązanie z tytułu zadłużenia

Zasady rachunkowości

Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

Zobowiązania z tytułu pożyczek i dłużnych papierów wartościowych w momencie początkowego ujęcia wycenia się w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty transakcyjne. Na dzień bilansowy zobowiązania z tytułu zadłużenia wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązanie z tytułu leasingu

Polityka rachunkowości stosowana od 1 stycznia 2019 roku

Leasingi ujmowane są jako aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania do zapłaty za te prawa w dniu, w którym leasingowane aktywa dostępne są do użytkowania przez Spółkę. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania zaprezentowano w **nocie 5.1.1.**

W dacie rozpoczęcia leasingu, zobowiązania leasingowe wyceniane są w kwocie równej bieżącej wartości następujących płatności leasingowych za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów w okresie leasingu:

- stałe płatności (w tym zasadniczo stałe płatności), pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki,
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji,
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Opłaty leasingowe są dyskontowane przy użyciu stopy procentowej leasingu, jeśli stopę tę można z łatwością ustalić, lub krańcowej stopy oprocentowania długu leasingobiorcy.

Każda opłata leasingowa jest alokowana pomiędzy zobowiązanie, a koszt finansowy. Po początkowym ujęciu, zobowiązania leasingowe są wyceniane przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartości bilansowe zobowiązań są aktualizowane w celu odzwierciedlenia zmiany w zakresie szacunku okresu leasingu, opcji wykupu, zmiany w opłatach leasingowych i gwarantowanej wartości końcowej oraz modyfikacji umowy leasingu.

Okres leasingu to nieodwoływalny okres leasingu; okresy objęte opcją przedłużenia i wcześniejszego zakończenia leasingu są uwzględnione w okresie leasingu, jeśli istnieje rozsądna pewność, że leasing będzie przedłużony lub umowa nie zostanie wcześniej zakończona.

Dokument podpisany elektronicznie

Polityka rachunkowości stosowana do 31 grudnia 2018 roku

Leasing, w przypadku którego zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści wynikające z posiadania nie są przenoszone na spółkę jako leasingobiorcę, klasyfikowane są jako leasing operacyjny. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego (po uwzględnieniu wszystkich korzyści leasingowych otrzymanych od leasingodawcy) są ujmowane w koszty w wynik finansowy metodą liniową przez okres leasingu.

Istotne szacunki

Okresy obowiązywania leasingu

Ustalając okres leasingu, Zarząd uwzględnia wszystkie fakty i okoliczności tworzące zachętę ekonomiczną do skorzystania z opcji przedłużenia umowy, lub nieskorzystania z opcji zakończenia umowy. Okresy objęte opcją przedłużania umów lub okresem wypowiedzenia są uwzględnione przy ustalaniu okresu leasingu, jeśli istnieje racjonalna pewność, że umowa zostanie przedłużona (opcja przedłużenia), lub nie zostanie wypowiedziana (opcja zakończenia). Ponowna ocena tego, czy istnieje racjonalna pewność, że spółka skorzysta z opcji przedłużenia, lub nie skorzysta z opcji wypowiedzenia, jeśli wystąpi znaczące zdarzenie lub znacząca zmiana okoliczności wpływająca na taką ocenę, a będąca pod kontrolą Spółki.

W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony, okres leasingu ustalany jest indywidualnie dla każdej umowy poprzez dokonanie profesjonalnego osądu, na podstawie wiedzy eksperckiej, uwzględniając:

- przewidywany okres czerpania korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów trwałych,
- minimalny okres trwania inwestycji, w przypadku budowy środka trwałego,
- czas niezbędny na wymagane prawem doprowadzenie użytkowanego składnika aktywów do stanu pierwotnego,
- istotne kary* lub inne koszty związane z wcześniejszym wypowiedzeniem umowy,
- plany dotyczące działalności inwestycyjnej lub operacyjnej Spółki.

*jako istotną karę należy rozumieć zarówno zapisaną w umowie płatność, którą ponosi leasingobiorca lub leasingodawca za wyjście z umowy przed czasem, jak również inne szeroko rozumiane blokady wyjścia, a także istotne straty związane z wyjściem z umowy dla którejkolwiek ze stron.

Stopy dyskonta zastosowane do wyceny zobowiązań z tytułu leasingu

Dla potrzeb wyceny zobowiązania z tytułu leasingu i praw do użytkowania składnika aktywów, Spółka oszacowała krańcowe stopy oprocentowania długu, stosowane przy dyskontowaniu przyszłych przepływów pieniężnych. Krańcowe stopy procentowe zostały określone jako suma:

- aktualnie obowiązujących stóp procentowych wynikających z kwotowania IRS (Interest Rate Swap) na podstawie danych Reuters,
- aktualnej marży finansowania Spółki.

Spółka ustanowiła krańcowe stopy pożyczkowe przy uwzględnieniu ich okresu trwania według przedziałów czasowych zaprezentowanych poniżej:

Okres umowy	Stopa procentowa
2 – 5 lat	2,94% - 3,47%
6 – 10 lat	3,58% - 3,93%
11 – 14 lat	3,94%
15 – 21 lat	3,95%
22 – 47 lat	3,69%
48 – 99 lat	3,97%

Dokument podpisany elektronicznie

W tabeli poniżej przedstawiono wartość bilansową zadłużenia w podziale na waluty, w których denominowany jest dług:

Waluta zadłużenia PLN/ kwota zadłużenia PLN	2019	2018	
Kredyty i pożyczki otrzymane	3 002	-	*Nota 4.1.*
Dłużne papiery wartościowe	-	2 298	*Nota 4.1.*
Zobowiązania z tytułu leasingu	318	-	*Nota 4.1.*
Razem w tym:	**3 320**	**2 298**	
Zmiennoprocentowe	3 002	-	
Stałoprocentowe	318	2 298	

Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

Spółka na dzień 31 grudnia 2019 roku realizowała następujące programy emisji dłużnych papierów wartościowych oprocentowanych według stałej stopy procentowej oraz kredyt konsorcjalny według zmiennej stopy procentowej.

Rodzaj finansowania	Cel pozyskania finansowania	Limit emisji	2019	2018
Krótkoterminowe obligacje dyskontowe	Zaspokojenie ogólnych potrzeb płynnościowych Spółki, związanych także z realizacją inwestycji.	7 000 mln PLN	-	2 298
Kredyt	Zaspokojenie ogólnych potrzeb płynnościowych Spółki, związanych także z realizacją inwestycji.	10 000 mln PLN	3 002	-
Razem			**3 002**	**2 298**

W umowie kredytu występuje kowenant: zadłużenie netto/EBITDA.

Zobowiązania z tytułu zadłużenia zarówno w latach 2019 i 2018 nie były zabezpieczone aktywami trwałymi Spółki.

W okresie sprawozdawczym oraz do dnia zatwierdzania sprawozdania finansowego do publikacji nie wystąpiły żadne przypadki naruszeń istotnych postanowień warunków dłużnych papierów wartościowych jak również kredytów, które mogłyby skutkować przyspieszeniem terminu wymagalności zobowiązań, w tym dotyczące kowenantu.

Z posiadanym przez Spółkę zadłużeniem związane jest ryzyko płynności. Szczegółowy opis tych ryzyk oraz analiza wrażliwości zostały opisane w **nocie 6.3.**

Zobowiązania z tytułu leasingu

Analizę terminów wymagalności zobowiązań z tytułu leasingu zaprezentowano w **nocie 6.3.5.**

Dokument podpisany elektronicznie

4.3. Wspólne zarządzanie środkami pieniężnymi (cash pooling)

Zasady rachunkowości

Wybrane Spółki Grupy PGNiG objęte są umowami wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi (cash pooling). Podmiotem rozliczającym transakcje jest bank natomiast Spółka pełni rolę koordynującego proces.

Środki pieniężne otrzymane przez Spółkę na jej rachunki bankowe od uczestników cash pooling pomniejszone o środki pieniężne przekazane uczestnikom transakcji cash pooling, wykazywane są w ramach środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych środki te nie są wykazywane.

Rozrachunki z uczestnikami wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi prezentowane są odpowiednio w należnościach z tytułu wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi (cash pooling) lub w zobowiązaniach z tytułu wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi (cash pooling) w zależności od wykazywanego salda na dzień bilansowy.

Nie dokonuje się kompensaty aktywów i zobowiązań z tytułu cash poolingu, ponieważ nie są spełnione kryteria umożliwiające wykazywanie tych aktywów i zobowiązań w kwocie netto.

Spółka poddaje należności z tytułu cash poolingu testowi na utratę wartości zgodnie z modelem strat oczekiwanych.

Istotne szacunki

Odpis aktualizujący wartość należności z tytułu cash poolingu

Kwota odpisu aktualizującego szacowana jest zgodnie z modelem strat oczekiwanych właściwym dla metody indywidualnej z uwzględnieniem profilu ryzyka kredytowego danej Spółki, wolumenu należności oraz terminu spłaty.

Ryzyko kredytowe danej Spółki jest określane w oparciu o wewnętrzny model scoringowy wykorzystujący analizę behawioralno-jakościową oraz analizę ilościową danych finansowych Spółki z poprzednich lat.

	2019	2018
Należności brutto z tytułu wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi (cash pooling)	2 515	1 835
Odpis aktualizujący	(14)	(10)
Należności netto z tytułu wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi (cash pooling)	**2 501**	**1 825**
Zobowiązania z tytułu wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi (cash pooling)	**119**	**171**

Na dzień 31 grudnia 2019 roku obowiązywały w Spółce dwie umowy wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi (cash pooling):

- umowa z dnia 16 lipca 2014 roku zawarta z bankiem Pekao S.A. oraz,
- umowa z dnia 22 grudnia 2016 roku, z datą obowiązywania od 1 marca 2017 roku, zawarta z bankiem PKO BP S.A.

Powyższe Umowy służą głównie poprawie skuteczności zarządzania płynnością w Grupie Kapitałowej. Wykorzystanie cash poolingu w Grupie Kapitałowej PGNiG ułatwiło planowanie płynności w Grupie oraz spowodowało zmniejszenie zależności od zewnętrznych źródeł finansowania. Dzięki lepszemu wykorzystaniu wolnych środków pieniężnych obniżone zostały koszty finansowania w Grupie Kapitałowej.

W związku z powyższym przepływy pieniężne realizowane w ramach transakcji cash pool jak również różnice kursowe z wyceny środków pieniężnych ujęte są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty stanowią korektę środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych. Wartość godziwa posiadanych przez Spółkę aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu nie różni się istotnie od ich wartości bilansowej, zarówno na 31 grudnia 2019 roku, jak i na 31 grudnia 2018 roku.

Dokument podpisany elektronicznie

Zmiana wartości brutto i odpisów należności z tytułu wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi

	Klasa 1 - 12-miesięczna oczekiwana strata	Klasa 3 - z rozpoznaną utratą wartości	Razem
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2019	**1 835**	**-**	**1 835**
Transfer do grupy z rozpoznaną utratą wartości	(2)	-	(2)
Transfer z grupy z 12-miesięczną oczekiwaną stratą	-	2	2
Spłacone należności	(1 833)	(2)	(1 835)
Nowo rozpoznane należności	2 507	5	2 512
Pozostały wpływ	3	-	3
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2019	**2 510**	**5**	**2 515**
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na 1 stycznia 2019	(10)	-	(10)
Zwiększenia w korespondencji z kosztami	(10)	(3)	(13)
Rozwiązanie w korespondencji z przychodami	9	-	9
Transfer do grupy z rozpoznaną utratą wartości	2	-	2
Transfer z grupy z 12-miesięczną oczekiwaną stratą	-	(2)	(2)
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na 31 grudnia 2019	(9)	(5)	(14)
Wartość bilansowa netto na 31 grudnia 2019	**2 501**	**-**	**2 501**
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2018	**270**	**14**	**284**
Spłacone należności	(270)	(14)	(284)
Nowo rozpoznane należności	1 833	-	1 833
Pozostały wpływ	2	-	2
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2018	**1 835**	**-**	**1 835**
Wpływ wdrożenia MSSF9	(6)	-	(6)
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2018 (dane przekształcone)	(6)	-	(6)
Zwiększenia w korespondencji z kosztami	(10)	-	(10)
Rozwiązanie w korespondencji z przychodami	7	-	7
Wpływ zmian kursów walutowych oraz pozostałe	(1)	-	(1)
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2018	(10)	-	(10)
Wartość bilansowa netto na 31 grudnia 2018	**1 825**	**-**	**1 825**

W roku 2018 nie wystąpiły transfery pomiędzy klasami.

Dokument podpisany elektronicznie

4.4. Kapitał własny i polityka zarządzania kapitałem

Zasady rachunkowości

Kapitał akcyjny wykazywany jest w wartości nominalnej, w wysokości zgodnej ze statutem Spółki oraz wpisem do rejestru sądowego.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej tworzony jest m. in. z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej („agio"), a pozostałej po pokryciu kosztów tej emisji.

Na **zakumulowane pozostałe całkowite dochody** składają się odnoszone w kapitał zyski i straty aktuarialne dotyczące świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia.

Zyski zatrzymane stanowią sumę zysku roku bieżącego oraz skumulowanych zysków z lat poprzednich, które nie zostały wypłacone w formie dywidendy, ale zostały przekazane na powiększenie kapitału zapasowego lub są niepodzielone.

Kapitał rezerwowy tworzony jest zgodnie z postanowieniami statutu Spółki w celu zabezpieczenia sfinansowania zamierzonych przedsięwzięć, z którymi wiążą się znaczne wydatki takie jak na przykład wykup akcji własnych, realizacja określonych celów inwestycyjnych.

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń – składa się z odnoszonych w kapitał rezultatów skutecznego stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku kapitał akcyjny składał się z 5 778 314 857 akcji o wartości nominalnej 1 złoty na jedną akcję. Łączna wartość to 5 778 314 857 złotych.

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest zapewnienie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, przy jednoczesnym zwiększaniu wartości Spółki dla akcjonariuszy.

	2019	2018	
Zadłużenie netto	**1 205**	**(846)**	*Nota 4.1*
Kapitał własny	30 618	28 833	
Kapitał zaangażowany (kapitał własny i zadłużenie netto)	31 823	27 987	
Wskaźnik dźwigni	**3,8%**	**-3,0%**	

4.5. Dywidendy wypłacone

Dywidendy wypłacone w okresie	2019	2018
Wypłacona dywidenda na jedną akcję w PLN	0,11	0,07
Liczba akcji (mln szt.)	5 778	5 778
Wartość wypłaconej dywidendy w mln PLN	**636**	**404**
- dywidenda wypłacona w formie pieniężnej do Skarbu Państwa	457	291
- dywidenda wypłacona w formie pieniężnej dla pozostałych akcjonariuszy	179	113

W dniu 27 czerwca 2019 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PGNiG S.A. podjęło decyzję o wypłacie akcjonariuszom Spółki dywidendy za rok obrotowy 2018 w łącznej kwocie 1 040 milionów złotych, tj. 0,18 złotych na akcję. Dzień ustalenia prawa akcjonariuszy do dywidendy uchwalono na 26 lipca 2019 roku, a wypłaty na 7 sierpnia 2019 roku. Wysokość dywidendy wypłaconej w dniu 7 sierpnia 2019 roku została pomniejszona o kwotę wypłaconej w dniu 3 grudnia 2018 roku zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy z zysku Spółki za rok 2018. W związku z powyższym, w 2019 roku wypłacono dywidendę w kwocie 636 milionów złotych tj. 0,11 złotych na akcję.

W dniu 29 października 2018 roku Zarząd PGNiG S.A. podjął decyzję o wypłacie akcjonariuszom zaliczki w kwocie 404 milionów złotych na poczet przewidywanej dywidendy z zysku Spółki za 2018 roku, tj. 0,07 złotych na akcję.

Dokument podpisany elektronicznie

Zgodnie z art. 349 Kodeksu spółek handlowych oraz art. 22c Statutu Spółki, zaliczka na poczet przewidywanej dywidendy nie przekracza połowy zysku finansowego za I półrocze 2018 roku, wykazanego w zbadanym przez biegłego rewidenta sprawozdaniu finansowym za okres zakończony 30 czerwca 2018 roku, powiększonego o kapitały rezerwowe i pomniejszonego o niepokryte straty.

Dzień ustalenia prawa akcjonariuszy do zaliczki uchwalono na 26 listopada 2018 roku, a wypłaty zaliczki na 3 grudnia 2018 roku.

Decyzję o podziale zysku Spółki za 2018 rok podjęło Zwyczajne Walne Zgromadzenie PGNiG S.A. w dniu 27 czerwca 2019 roku. Kwotę 1 000 milionów złotych przeznaczono na kapitał rezerwowy z przeznaczeniem na rozbudowę i modernizację krajowej sieci dystrybucyjnej gazu, a kwotę 1 249 milionów złotych przeznaczono na zwiększenie kapitału zapasowego Spółki.

4.6. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Zasady rachunkowości

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz krótkoterminowe aktywa finansowe o dużej płynności, o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy, łatwo wymienialne na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości. W pozycji tej prezentowane są również kwoty zgromadzone na rachunkach przeznaczonych dla potrzeb rozliczeń podatku VAT w ramach procedury split payment.

W pozycji inne środki pieniężne prezentowane są głównie depozyty zabezpieczające z tytułu rozliczeń transakcji towarowych zawieranych na giełdach.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty poddawane są testowi na utratę wartości metodą analizy indywidualnej zgodnie z modelem strat oczekiwanych na podstawie oceny wiarygodności kredytowej instytucji finansowych, którym są powierzane.

	2019	2018
Środki pieniężne na rachunku bankowym	379	616
Lokaty bankowe	1 580	2 230
Inne środki pieniężne	156	298
Razem	**2 115**	**3 144**

Ze środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami wiąże się ryzyko kredytowe oraz ryzyko kursowe.

Spółka wycenia ryzyko kredytowe poprzez ciągłą weryfikację kondycji finansowej banków, odzwierciedlającej się w zmianach ratingu finansowego przyznawanego przez agencje ratingowe takie jak np. Standards&Poor's, Moody's i Fitch. W bieżącym okresie sprawozdawczym Spółka nie stwierdziła istotnego ryzyka kredytowego w odniesieniu do pozycji „środków pieniężnych i ich ekwiwalentów", co skutkuje brakiem ujęcia odpisu aktualizującego.

Tabela ratingu finansowego dla sald środków pieniężnych i ich ekwiwalentów przedstawia się następująco:

	2019	2018
Banki o ratingu AA+ wg agencji JCR-VIS Credit Rating Company Limited	18	7
Banki o ratingu A+ wg agencji Fitch	249	330
Banki o ratingu A wg agencji Fitch/ A2 wg Moody's	365	1 476
Banki o ratingu A- wg agencji Fitch	331	5
Banki o ratingu BBB+ wg agencji Fitch/ BAA1 wg Moody's	1 152	1 235
Banki o ratingu BBB- wg agencji Fitch	-	91
Środki pieniężne w bankach razem	**2 115**	**3 144**

Dokument podpisany elektronicznie

66% salda środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2019 roku stanowią środki pieniężne denominowane w walucie PLN, 18% w USD oraz 16% w EUR (w roku 2018: 76% w PLN, 20% w USD oraz 4% w EUR). Więcej informacji w zakresie ryzyka stopy procentowej dla środków pieniężnych i ich ekwiwalentów przedstawiono w **nocie 6.3.4.**

Uzgodnienie stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych do salda środków pieniężnych wykazywanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zaprezentowano w poniższej tabeli:

	2019	2018
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	**4 525**	**4 844**
Bilans otwarcia z tyt. różnic kursowych netto	(3)	(2)
Bilans otwarcia wpływów/wydatków z tyt. cash poolingu	(1 697)	306
Różnice kursowe netto za okres sprawozdawczy	(1)	(1)
Wpływy/(Wydatki) z tyt. cash poolingu za okres sprawozdawczy	(709)	(2 003)
Środki pieniężne na koniec okresu wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	**2 115**	**3 144**

Dokument podpisany elektronicznie

5. Noty objaśniające do aktywów i pozostałych zobowiązań

5.1. Aktywa trwałe niefinansowe

5.1.1. Rzeczowe aktywa trwałe

Zasady rachunkowości

Rzeczowe aktywa trwałe

Najistotniejsze pozycje rzeczowych aktywów trwałych stanowią budynki i budowle oraz urządzenia techniczne i maszyny związane z poszukiwaniem i wydobyciem gazu ziemnego i ropy naftowej oraz obrotem i magazynowaniem. Ponadto Spółka posiada środki transportu oraz grunty. W ramach środków trwałych w budowie Spółka wykazuje głównie poniesione nakłady na składniki aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych, stanowiących odrębny składnik aktywów do momentu ich eksploatacji lub spisania w koszty w przypadku zakończenia prac poszukiwawczych efektem negatywnym (szczegółowe zasady rachunkowości przedstawione zostały w akapicie „Nakłady na prace poszukiwawcze i rozpoznawcze").

Pozycje rzeczowych aktywów trwałych wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (testy i odpisy z tytułu utraty wartości przeprowadza się i ujmuje zgodnie z zasadami rachunkowości przedstawionymi w **nocie 5.1.4.**).

Wartość początkowa wytworzonych we własnym zakresie gazociągów lub magazynów gazu, sklasyfikowanych do kategorii Budynki i budowle, obejmuje również wartość gazu, która służy do ich pierwszego napełnienia. Ilość gazu niezbędna do pierwszego napełnienia gazociągu lub komory magazynowej odpowiada ilości niezbędnej do wytworzenia minimalnego ciśnienia pracy gazociągu lub magazynu.

Do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych zalicza się koszty finansowania zewnętrznego.

Koszty remontów ujmowane są w wyniku finansowym w momencie poniesienia. W przypadku rozszczelnienia gazociągu, koszty jego ponownego napełnienia lub uzupełnienia utraconego paliwa są ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Metody i okresy amortyzacji:

Kategoria	metoda amortyzacji	przyjęte okresy użytkowania
Budynki i budowle	Liniowa	2-50 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	Liniowa	1-50 lat
Środki transportu i pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Linowa	2-35 lat
Grunty i środki trwałe w budowie	Nie podlegają amortyzacji	

Nakłady na prace poszukiwawcze i rozpoznawcze

Nakłady związane z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż gazu ziemnego i ropy naftowej obejmują prace geologiczne wykonywane w celu odkrycia i udokumentowania złoża. Rozliczane są przy zastosowaniu metody sukcesu geologicznego. Prace polegające na poszukiwaniu i rozpoznaniu złóż gazu ziemnego i/lub ropy naftowej mogą zostać podjęte po uzyskaniu przez Spółkę, zgodnie z Prawem geologicznym i górniczym, stosownych koncesji (**nota 5.1.3.**).

Wydatki z tytułu badań sejsmicznych są kapitalizowanie w wartości aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych oraz ujmowane w księgach rachunkowych jako odrębny składnik aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych.

Nakłady na poszczególne odwierty początkowo podlegają aktywowaniu w pozycji Środki trwałe w budowie dotyczące poszukiwania i oceny zasobów mineralnych. Gdy prace poszukiwawcze zakończą się stwierdzeniem sukcesu, czyli odkryciem złoża o zasobach nadających się do eksploatacji Spółka przeprowadza analizę rejonów i obiektów pod względem ekonomicznej opłacalności eksploatacji. W przypadku, gdy w efekcie rozpoznania złoża podjęto decyzję o jego eksploatacji, w momencie jej rozpoczęcia, Spółka przeklasyfikowuje środki trwałe w budowie dotyczące poszukiwania i oceny zasobów mineralnych do rzeczowych aktywów trwałych. Gdy prace poszukiwawcze zakończą się efektem negatywnym lub po ich zakończeniu, w efekcie analizy rejonów i obiektów pod względem ekonomicznej opłacalności eksploatacji, Spółka nie występuje o przyznanie koncesji na rozpoznanie złóż gazu ziemnego i/lub ropy naftowej, aktywowane nakłady na wykonane odwierty przeprowadzone w ramach prac poszukiwawczych są odpisywane w całości w koszty w rachunek zysków i strat, w okresie, w którym podjęto decyzję o zakończeniu prac poszukiwawczych. W ciężar rachunku zysków i strat odpisywane są również skapitalizowane w poprzednich okresach wydatki na badania sejsmiczne powiązane z danym obiektem.

Dokument podpisany elektronicznie

Spółka tworzy rezerwę na koszty likwidacji odwiertów poszukiwawczych, eksploatacyjnych i magazynowych (szczegóły znajdują się w **nocie 5.1.2.**). Wartość zdyskontowanej rezerwy zwiększa wartość początkową kosztów odwiertów ujętych w ramach aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych oraz rzeczowych aktywów trwałych i w przypadku rzeczowych aktywów trwałych jest amortyzowana w okresie ich ekonomicznego użytkowania.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Leasingi ujmowane są jako aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania do zapłaty za te prawa w dniu, w którym leasingowane aktywa dostępne są do użytkowania przez Spółkę. Zobowiązania z tytułu leasingu oraz politykę rachunkowości dostosowaną do 31 grudnia 2018 roku przedstawiono w **nocie 4.2.**

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są prezentowane w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe" w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania początkowo wycenia się według kosztu, który obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania leasingowego,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę,
- szacunek kosztów demontażu, usunięcia bazowego składnika aktywów i przeprowadzenia renowacji.

Po początkowym ujęciu, aktywa z tytułu prawa do użytkowania są wyceniane według kosztu pomniejszonego o skumulowaną amortyzację oraz wszelkie skumulowane straty z tytułu utraty wartości i skorygowane z tytułu ponownej wyceny zobowiązania leasingowego ze względu na ponowną ocenę lub modyfikację leasingu.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania amortyzuje się przez okres użytkowania składnika aktywów lub przez okres leasingu, w zależności od tego, który z nich jest krótszy, przy zastosowaniu metody liniowej. Okresy amortyzacji aktywów z tytułu prawa do użytkowania są następujące:

Kategoria	Okres amortyzacji
Prawo wieczystego użytkowania gruntu (PWUG)	2 – 99 lat
Prawo do użytkowania działki/gruntu	2 – 49 lat
Prawo do użytkowania budynków i budowli	2 – 19 lat
Prawo do użytkowania urządzeń technicznych i maszyn	2 – 10 lat
Prawo do użytkowania środków transportu i pozostałych	2 – 6 lat

Określając koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania Spółka oszacowała koszty przewidziane do poniesienia na rekultywację gruntów, bazując na informacjach o cenach bieżących usług rekultywacji.

Opłaty związane z wszystkimi leasingami krótkoterminowymi i pewnymi leasingami niskocennych aktywów są ujmowane liniowo jako koszt w wyniku finansowym. Dla niskocennych aktywów Spółka dokonuje wyboru sposobu ujęcia dla każdej umowy – Spółka przyjęła, że składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania jest ujmowany z odpowiadającym mu zobowiązaniem leasingowym jeżeli taki składnik aktywów jest oddawany w subleasing, natomiast dla wszystkich pozostałych leasingów niskocennych aktywów opłaty związane z tymi leasingami ujmowane są jako koszt liniowo przez okres leasingu.

Leasingi krótkoterminowe to leasingi o okresie trwania 12 miesięcy lub mniej.

Niskocenne aktywa obejmują drobny sprzęt biurowy oraz teleinformatyczny.

Istotne szacunki

Okresy ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych oparto na ocenie służb technicznych, odpowiedzialnych za ich eksploatację. Szacunkom takim towarzyszy niepewność co do przyszłych warunków prowadzenia działalności gospodarczej, zmian technologicznych i konkurencji na rynku, które skutkować mogą inną oceną ekonomicznej przydatności składników i pozostałego okresu ich użyteczności. W rezultacie szacunki mogą istotnie wpłynąć na wartość rzeczowych aktywów trwałych oraz koszty amortyzacji w przyszłości.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka dokonała weryfikacji okresów użyteczności rzeczowych aktywów trwałych oraz jej skutków.

Dokument podpisany elektronicznie

	2019			2018		
	Wartość brutto	Umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości	Wartość netto
Grunty	28	(8)	20	46	(8)	38
Budynki i budowle	15 286	(8 128)	7 158	14 536	(7 406)	7 130
Urządzenia techniczne i maszyny	5 540	(3 395)	2 145	5 445	(3 139)	2 306
Środki transportu i pozostałe	307	(211)	96	304	(200)	104
Razem środki trwałe własne	**21 161**	**(11 742)**	**9 419**	**20 331**	**(10 753)**	**9 578**
Środki trwałe w budowie dotyczące poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	3 057	(832)	2 225	2 821	(847)	1 974
Środki trwałe w budowie pozostałe	463	(9)	454	574	(10)	564
Razem środki trwałe w budowie	**3 520**	**(841)**	**2 679**	**3 395**	**(857)**	**2 538**
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	291	(42)	249	ND	ND	ND
Prawo do użytkowania gruntów	62	(13)	49	ND	ND	ND
Prawo do użytkowania budynków i budowli	13	(3)	10	ND	ND	ND
Prawo do użytkowania urządzeń technicznych i maszyn	5	(2)	3	ND	ND	ND
Prawo do użytkowania środków transportu i pozostałych	18	(4)	14	ND	ND	ND
Razem prawo do użytkowania aktywów	**389**	**(64)**	**325**	**ND**	**ND**	**ND**
Razem rzeczowe aktywa trwałe	**25 070**	**(12 647)**	**12 423**	**23 726**	**(11 610)**	**12 116**

„ND" – nie dotyczy; pozycje nie występują w roku 2018, wynikają z wdrożenia nowego MSSF 16 „Leasing"

W 2019 roku Spółka poniosła istotne nakłady na środki trwałe w budowie dotyczycące odwiertów w kwocie 754 milionów złotych (664 miliony złotych w 2018 roku). Ponadto Spółka poniosła nakłady na podziemne magazyny gazu w kwocie 33 miliony złotych (88 milionów złotych w 2018 roku) oraz na badania sejsmiczne w kwocie 67 milionów złotych (148 milionów złotych w 2018 roku).

Wartość kapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego w roku 2019 wyniosła 33 miliony złotych (14 milionów złotych w roku 2018). Stopa kapitalizacji zastosowana do określenia kwoty aktywowanych w roku 2019 kosztów finansowania zewnętrznego wyniosła 7,3% (3,6 % w roku 2018).

Na podstawie umów leasingowych Spółka używa:

- grunty w wieczystym użytkowaniu, na których posadowione są rzeczowe aktywa trwałe należące do Spółki oraz infrastruktura techniczna wykorzystywana do bieżącej działalności Spółki, nabyte odpłatnie lub nieodpłatnie z mocy prawa, na okres 99 lat. Opłaty są stałe, jednakże okresowo aktualizowane na podstawie decyzji jednostek samorządu terytorialnego lub Skarbu Państwa. Niektóre z nich obciążone są obowiązkiem rekultywacji zanieczyszczeń,
- grunty wynajmowane dla potrzeb działalności operacyjnej lub inwestycyjnej. Opłaty są stałe, indeksowane w oparciu o publikowane przez GUS wskaźniki inflacji,
- budynki (pomieszczenia biurowe) wynajmowane dla potrzeb działalności bieżącej, wraz z parkingami. Opłaty stałe uzależnione od wynajmowanej powierzchni,
- środki transportu (samochody osobowe i ciężarowe). Opłaty ustalone z góry w harmonogramie określonym w umowie, z możliwością wykupu,
- maszyny i urządzenia (sieci do transmisji danych). Opłaty stałe ustalone z góry w umowie.

Dokument podpisany elektronicznie

Zobowiązania wynikające z umów na nabycie rzeczowych aktywów trwałych po dniu bilansowym:

	2019	2018
Zobowiązania wynikające z podpisanych umów	3 252	3 465
Stan realizacji umów na dzień bilansowy	1 768	1 502
Zobowiązania wynikające z umów po dniu bilansowym	**1 484**	**1 963**

Dokument podpisany elektronicznie

Tabela ruchów rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Razem środki trwałe	Środki trwałe w budowie		Razem rzeczowe aktywa trwałe własne	
						Dotyczące poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	Pozostałe		
Wartość netto na 1 stycznia 2018	**43**	**6 981**	**2 386**	**102**	**9 512**	**2 055**	**454**	**12 021**	
Zwiększenie stanu	-	-	1	-	**1**	802	419	**1 222**	
Zmniejszenie stanu	-	(48)	(11)	-	**(59)**	(676)	(33)	**(768)**	
Przekazanie aportem	(5)	(49)	(22)	(4)	**(80)**	-	-	**(80)**	
Rezerwa na koszty likwidacji odwiertów	-	189	-	-	**189**	46	2	**237**	*Nota 5.1.2.*
Przeniesienia z środków trwałych w budowie i pomiędzy grupami	-	573	183	23	**779**	(643)	(278)	**(142)**	
Odpis z tytułu utraty wartości	-	(50)	13	2	**(35)**	390	-	**355**	
Amortyzacja za rok obrotowy	-	(466)	(244)	(19)	**(729)**	-	-	**(729)**	
Wartość netto na 31 grudnia 2018	**38**	**7 130**	**2 306**	**104**	**9 578**	**1 974**	**564**	**12 116**	
Wdrożenie MSSF 16	(19)	-	-	-	**(19)**	-	-	**(19)**	
Wartość netto na 1 stycznia 2019 (dane przekształcone)	**19**	**7 130**	**2 306**	**104**	**9 559**	**1 974**	**564**	**12 097**	
Zwiększenie stanu	1	1	-	-	**2**	873	290	**1 165**	
Zmniejszenie stanu	-	(65)	(11)	-	**(76)**	(253)	(7)	**(336)**	
Rezerwa na koszty likwidacji odwiertów	-	343	-	-	**343**	15	3	**361**	*Nota 5.1.2.*
Przeniesienia z środków trwałych w budowie i pomiędzy grupami	-	522	140	12	**674**	(401)	(396)	**(123)**	
Odpis z tytułu utraty wartości	-	(268)	(39)	(3)	**(310)**	17	-	**(293)**	
Amortyzacja za rok obrotowy	-	(505)	(251)	(17)	**(773)**	-	-	**(773)**	
Wartość netto na 31 grudnia 2019	**20**	**7 158**	**2 145**	**96**	**9 419**	**2 225**	**454**	**12 098**	

Dokument podpisany elektronicznie

Tabela ruchów aktywów z tytułu prawa do użytkowania

	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Razem aktywa z tytułu prawa do użytkowania
Wartość netto na 31 grudnia 2018	ND	ND	ND	ND	ND	**ND**
Wpływ wdrożenia MSSF 16	286	63	18	4	15	**386**
Wartość netto na 1 stycznia 2019 (dane przekształcone)	**286**	63	18	4	15	**386**
Zwiększenia stanu (nowe umowy)	-	2	1	-	3	**6**
Zmniejszenia stanu (zakończone umowy)	(2)	-	(6)	-	-	**(8)**
Modyfikacje i zmiany oszacowania okresu	(3)	(9)	-	-	-	**(12)**
Zmiany z tyt. indeksacji opłat	9	6	-	1	-	**16**
Odpis z tytułu utraty wartości	(38)	(9)	-	-	-	**(47)**
Amortyzacja za rok obrotowy	(3)	(4)	(3)	(2)	(4)	**(16)**
Wartość netto na 31 grudnia 2019	**249**	**49**	**10**	**3**	**14**	**325**

„ND" – nie dotyczy; pozycje nie występują w roku 2018, wynikają z wdrożenia nowego MSSF 16 „Leasing"

Dokument podpisany elektronicznie

5.1.2. Rezerwa na koszty likwidacji odwiertów oraz zakładu górniczego

Zasady rachunkowości

Rezerwa na koszty likwidacji odwiertów oraz zakładu górniczego

Spółka tworzy rezerwę na przyszłe koszty likwidacji odwiertów oraz Fundusz Likwidacji Zakładu Górniczego (FLZG). Środki Funduszu prezentowane są w części aktywów trwałych sprawozdania z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe aktywa" (**nota 5.3.1.**).

Rezerwę na koszty likwidacji odwiertów tworzy się, gdy na Spółce ciąży obowiązek likwidacji dokonanych odwiertów po zakończeniu ich wykorzystywania. W przypadku, gdy rezerwy dotyczą kosztów likwidacji odwiertów stanowiących rzeczowe aktywa trwałe wartość zdyskontowanej rezerwy zwiększa wartość początkową odwiertów i po przejściu do fazy eksploatacji amortyzowana jest w okresie przewidywanego, ekonomicznego użytkowania odwiertów (**nota 5.1.1.**). Późniejsze korekty wysokości rezerwy będące skutkiem zmian szacunków są również ujmowane jako korekta wartości składnika rzeczowych aktywów trwałych. Korekty wysokości rezerwy wynikające ze zmiany dyskonta (z tytułu upływu czasu) ujmuje się w rachunku zysków i strat. Wartość rezerwy na przyszłe koszty likwidacji odwiertów kopalnianych i magazynowych korygowana jest o sumę niewykorzystanych odpisów na FLZG.

FLZG tworzony jest na mocy ustawy prawo geologiczne i górnicze, które nakłada na Spółkę obowiązek likwidacji zakładów górniczych po zakończeniu użytkowania. Odpisy na Fundusz Likwidacji Zakładu Górniczego ujmowane są w korespondencji z pozostałymi kosztami operacyjnymi. Środki FLZG mogą być wykorzystane wyłącznie w celu pokrycia kosztów likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, a w szczególności kosztów:

- likwidacji i zabezpieczania otworów eksploatacyjnych, magazynowych,
- likwidacji zbędnych obiektów oraz demontażu maszyn i urządzeń,
- rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej,
- utrzymania obiektów przeznaczonych do likwidacji w kolejności zapewniającej bezpieczeństwo ruchu zakładu górniczego.

Istotne szacunki

Rezerwa na koszty likwidacji odwiertów

Wartość rezerwy oparta jest na szacunkach przyszłych kosztów likwidacji aktywów i rekultywacji gruntów, na które znaczący wpływ ma przyjęta stopa dyskonta oraz szacunek okresu wystąpienia przyszłych wypływów pieniężnych.

Rezerwa na przyszłe koszty likwidacji odwiertów wyliczona jest w oparciu o koszt stanowiący średni koszt likwidacji odwiertów w poszczególnych oddziałach wydobywczych w ciągu ostatnich trzech pełnych lat poprzedzających okres sprawozdawczy, skorygowany o prognozowany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz zmianę wartości pieniądza w czasie. Uwzględnienie trzyletniego horyzontu czasowego wiąże się ze zróżnicowaniem ilości likwidowanych odwiertów i ich kosztu likwidacji w poszczególnych latach.

Odpisy na Fundusz Likwidacji Zakładu Górniczego

Odpisy na Fundusz Likwidacji Zakładu Górniczego dokonywane są w wysokości 3% wartości rocznych odpisów amortyzacyjnych od rzeczowych aktywów trwałych zakładu górniczego (ustalonych zgodnie z przepisami o podatku dochodowym od osób prawnych).

Środki FLZG mogą być wykorzystane wyłącznie w celu pokrycia kosztów likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, w szczególności dotyczących likwidacji i zabezpieczania otworów eksploatacyjnych, magazynowych i poszukiwawczych.

	2019	2018	
Stan na początek okresu sprawozdawczego	**1 660**	**1 429**	
Utworzona w ciężar kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych	361	237	*Nota 5.1.1.*
Utworzona w ciężar rachunku zysków i strat	56	54	*Nota 2.4.*
Wykorzystanie	(36)	(28)	
Rozwiązanie	(86)	(34)	*Nota 2.4.*
Odsetki od środków pieniężnych na rachunku FLZG	2	2	
Stan na koniec okresu sprawozdawczego	**1 957**	**1 660**	
- długoterminowe	1 923	1 569	
- krótkoterminowe	34	91	

W 2019 roku do wyliczenia rezerwy na koszt likwidacji odwiertów i infrastruktury towarzyszącej Spółka zastosowała stopę dyskonta w wysokości -0,45%, która jest wypadkową stopy zwrotu z aktywów w wysokości 2,04% oraz stopy inflacji na poziomie ciągłego celu inflacyjnego realizowanego przez NBP w wysokości 2,50% (na koniec 2018 roku stopa dyskonta przyjęta była na poziomie 0,24% jako wypadkowa stóp odpowiednio 2,75% i 2,50%).

5.1.3. Koncesje oraz prawo użytkowania górniczego i informacji geologicznej

Zasady rachunkowości

Koncesje oraz prawo użytkowania górniczego i informacji geologicznej

W działalności poszukiwawczej i wydobywczej Spółka wykorzystuje udzielone na podstawie prawa geologicznego i górniczego koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie oraz wydobycie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż. Spółka ponadto korzysta z prawa do informacji geologicznej oraz użytkowania górniczego.

Wykorzystywane przez Spółkę koncesje i prawo do informacji geologicznej w ramach bieżącej działalności, Spółka ujmuje jako wartości niematerialne i prezentuje w niniejszym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej kategorii „koncesje oraz prawo użytkowania górniczego i informacji geologicznej".

Wycena

Po początkowym ujęciu, koncesje oraz prawo użytkowania górniczego i informacji geologicznej wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości (Zasady rachunkowości **nota 5.1.4.**).

Amortyzacja składnika odbywa się metodą liniową według stawek odzwierciedlających przewidywany okres użytkowania.

Okresy użyteczności stosowane dla koncesji - udzielanych na czas oznaczony, w drodze decyzji właściwego organu wynoszą od 1 roku do 9 lat.

Wartość początkową użytkowania górniczego stanowi wynagrodzenie dla Skarbu Państwa za jego ustanowienie.

Okresy użyteczności stosowane dla użytkowania górniczego i informacji geologicznej – udzielanych na czas oznaczony, w drodze decyzji właściwego organu wynoszą od 1 roku do 46 lat.

	2019	2018
Wartość brutto na początek okresu sprawozdawczego	**225**	**140**
Skumulowane umorzenie	(81)	(68)
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości	(24)	(18)
Wartość netto na początek okresu sprawozdawczego	**120**	**54**
Wartość brutto na początek okresu sprawozdawczego	**225**	**140**
Przeniesienie ze środków trwałych w budowie i pomiędzy grupami	69	100
Zmniejszenie stanu	(7)	(15)
Wartość brutto na koniec okresu sprawozdawczego	**287**	**225**
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości	(36)	(24)
Amortyzacja za rok	(27)	(26)
Skumulowane umorzenie z wyłączeniem amortyzacji za rok	(75)	(55)
Wartość netto na koniec okresu sprawozdawczego	**149**	**120**

Dokument podpisany elektronicznie

5.1.4. Utrata wartości aktywów niefinansowych

Istotne szacunki

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych przeprowadza się gdy wystąpią przesłanki wskazujące na utratę wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się poprzez porównanie wartości bilansowej aktywa (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne jeżeli aktywo nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych) z wartością odzyskiwalną tj. wyższą z wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej składnika aktywów (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), wartość księgowa obniżana jest do wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujmowany jest jako koszt w okresie, w którym wystąpiła utrata wartości, o której mowa powyżej.

Stan odpisów z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Utrata wartości aktywów niefinansowych	2019	2018
Grunty	(8)	(8)
Budynki i budowle	(1 971)	(1 703)
Urządzenia techniczne i maszyny	(662)	(623)
Środki transportu i pozostałe	(34)	(31)
Razem odpisy aktualizujące środki trwałe	**(2 675)**	**(2 365)**
Środki trwałe w budowie dotyczące poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	(833)	(849)
Środki trwałe w budowie pozostałe	(9)	(10)
Razem odpisy aktualizujące środki trwałe w budowie	**(842)**	**(859)**
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	(38)	ND
Prawo do użytkowania gruntów	(9)	ND
Razem odpisy aktualizujące prawo do użytkowania aktywów	**(47)**	**ND**
Razem odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe	**(3 564)**	**(3 224)**

„ND" – nie dotyczy; pozycje nie występują w roku 2018, wynikają z wdrożenia nowego MSSF 16 „Leasing"

Dokument podpisany elektronicznie

Kwota możliwych do odwrócenia odpisów aktualizujących wartość środków trwałych na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła 1 893 miliony złotych (1 663 miliony złotych w 2018 roku).

W roku obrotowym przeprowadzono test na utratę wartości podstawowych aktywów operacyjnych Spółki stanowiących: majątek wydobywczy służący eksploatacji gazu ziemnego i ropy naftowej, magazyny paliwa gazowego, blok energetyczny, majątek będący w posiadaniu Spółki stanowiący leasing operacyjny (w tym: majątek przesyłowy, pozostałe nieruchomości), stacje regazyfikacji LNG oraz majątek będący środkami trwałymi w budowie (odwierty w budowie). Poniżej przedstawiono podstawowe informacje na temat przeprowadzonego testu dla obszarów, w których dokonywane były odpisy.

	2019		2018	
	rozwiązanie odpisu	**utworzenie odpisu**	**rozwiązanie odpisu**	**utworzenie odpisu**
Wartość użytkowa majątku testowanego na utratę wartości (PLN)	24 362		23 836	
Kwota ujętego odpisu z tytułu utraty wartości (PLN)	339	882	189	533

Łączny wpływ testowanego majątku na kształtowanie się odpisu z tytułu utraty wartości

Opis Ośrodka Wypracowującego Środki pieniężne: *W przypadku składników aktywów zaliczanych do aktywów jednostek produkcyjnych ropy i gazu testy na utratę wartości przeprowadzone zostały dla poszczególnych Jednostek Generujących Środki Pieniężne („CGU"), którym są określone jednostki produkcyjne.*

	2019		2018	
	rozwiązanie odpisu	**utworzenie odpisu**	**rozwiązanie odpisu**	**utworzenie odpisu**
Jednostki CGU	CGU – 162 jednostki produkcyjne		CGU - 159 jednostek produkcyjnych	
Przesłanki utraty / zwiększenia wartości	* Spadek stopy dyskonta WACC w 2019 roku * Aktualizacja prognozy produkcji na podstawie testów na odwiertach, jak również uwzględniająca nowe włączenia odwiertów	* Zmiana prognoz cenowych - spadek cen ropy i gazu * Aktualizacja prognozy produkcji uwzględniająca pogorszenie warunków złożowych na określonych jednostkach produkcyjnych	* Zmiana prognoz cenowych * Aktualizacja prognozy produkcji na podstawie testów na odwiertach, jak również uwzględniająca nowe włączenia odwiertów * Spadek kosztów opłaty przesyłowej	* Wzrost stopy dyskonta w 2018 roku * Aktualizacja prognozy produkcji uwzględniająca pogorszenie warunków złożowych na określonych jednostkach produkcyjnych
Wartość Użytkowa (PLN)	21 476		21 718	
Stopa Dyskonta nominalna pre-tax	Kraj: 10,32% -12,08% Pakistan: 19,30% - 21,42%		Kraj: 10,70% - 12,81% Pakistan: 19,52% - 25,35%	
Kwota ujętego odpisu z tytułu utraty wartości (PLN)	185	576	137	298

Dokument podpisany elektronicznie

Opis Ośrodka Wypracowującego Środki pieniężne:	*Testy na utratę wartości przeprowadzone zostały dla poszczególnych CGU, którym są określone odwierty.*			
	2019		**2018**	
	rozwiązanie odpisu	**utworzenie odpisu**	**rozwiązanie odpisu**	**utworzenie odpisu**
Jednostki CGU	CGU-79 odwierty		CGU – 76 odwierty	
Przesłanki utraty / zwiększenia wartości	* Spadek stopy dyskonta WACC w 2019 roku * Aktualizacja prognozy produkcji oraz obniżenie planowanych nakładów * Przekazanie odwiertów do eksploatacji	*Rezygnacja z realizacji odwiertów w wyniku niezadawalających rezultatów prac geologicznych *Aktualizacja prognoz produkcji na podstawie testów na odwiertach *Zmiana prognoz cenowych - spadek cen ropy i gazu w okresach eksploatacji	*Aktualizacja prognozy produkcji oraz obniżenie planowanych nakładów * Zmiana prognoz cenowych - wzrost cen ropy w okresach eksploatacji	* Rezygnacja z realizacji odwiertów w wyniku niezadawalających rezultatów prac geologicznych * Aktualizacja prognoz produkcji na podstawie testów na odwiertach * Wzrost stopy dyskonta WACC w 2018 roku * Wzrost kosztów opłaty eksploatacyjnej
Wartość Użytkowa (PLN)	2 741		2 030	
Stopa Dyskonta nominalna pre-tax	Kraj: 11,29% - 13,02%		Kraj: 11,75%- 13,86%	
Kwota ujętego odpisu z tytułu utraty wartości (PLN)	152	281	51	226

Opis Ośrodka Wypracowującego Środki pieniężne:	*Majątek w leasingu operacyjnym*			
	2019		**2018**	
	rozwiązanie odpisu	**utworzenie odpisu**	**rozwiązanie odpisu**	**utworzenie odpisu**
Jednostki CGU	CGU – 167 jednostek		CGU – 173 jednostki	
Przesłanki utraty / zwiększenia wartości	* Wzrost przychodów z wynajmu określonych nieruchomości * Spadek kosztów przewidywanych remontów oraz kosztów utrzymania nieruchomości	* Zwiększona wartości majątku o składniki dotyczące prawa wieczystego użytkowania gruntów (zgodnie z MSSF 16) * Wzrost wartości majątku (z tytułu zakończonej inwestycji) nie generującego dodatkowych przychodów	* Wzrost przychodów z wynajmu określonych nieruchomości * Spadek kosztów przewidywanych remontów oraz kosztów utrzymania nieruchomości	* Znaczny spadek przychodów oraz wzrost kosztów utrzymania nieruchomości
Wartość Użytkowa (PLN)	52		67	
Stopa Dyskonta nominalna pre-tax	7,56% - 8,52%		8,03% - 9,31%	
Kwota ujętego odpisu z tytułu utraty wartości (PLN)	2	25	1,5	9

Dokument podpisany elektronicznie

5.2. Kapitał obrotowy

5.2.1. Zapasy

Zasady rachunkowości

Najistotniejsze pozycje zapasów w Spółce stanowią:

- paliwo gazowe,
- świadectwa efektywności energetycznej (tzw. „białe certyfikaty") zakupione przez Spółkę w celu przedstawienia ich do umorzenia oraz uzyskane w związku z prowadzeniem działań proefektywnościowych zgodnie z Ustawą o efektywności energetycznej,
- świadectwa pochodzenia energii (tzw. kolorowe certyfikaty) zakupione przez Spółkę w celu przedstawienia ich do umorzenia w związku z ciążącym na Spółce obowiązkiem wynikającym z postanowień ustawy Prawo energetyczne,
- materiały niezbędne do prowadzenia inwestycji i eksploatacji kopalń, produkcji tzw. bazy rurowe.

Wartość zapasów ustala się początkowo w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Na dzień bilansowy wyceny dokonuje się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

Zapas paliwa gazowego wyceniany jest dla wszystkich magazynów łącznie według średniej ważonej ceny pozyskania paliwa gazowego. Rozchód paliwa gazowego do sprzedaży i na cele zużycia własnego w Podziemnych Magazynach Gazu (PMG) oraz różnice bilansowe, wycenia się według średniej ważonej ceny pozyskania, na którą składają się w szczególności: koszt nabycia paliwa gazowego ze wszystkich źródeł wraz z uzasadnioną częścią kosztów opłat systemowych i transakcyjnych, rzeczywisty koszt wydobycia ze źródeł krajowych, koszt odazotowania i koszt regazyfikacji.

Spółka ma obowiązek uzyskać i przedstawić do umorzenia świadectwa pochodzenia energii elektrycznej i świadectwa efektywności energetycznej, odpowiadające sprzedaży energii elektrycznej lub gazu odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przyznane prawa majątkowe ujmowane są jako zapas w wartości rynkowej w korespondencji z przychodami w momencie uprawdopodobnienia faktu ich otrzymania. Nabyte świadectwa pochodzenia energii i świadectwa efektywności energetycznej ujmowane są jako zapas w cenie nabycia. Rozchód świadectw wycenia się metodą średniej ważonej. Rozliczenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej odbywa się w momencie ich umorzenia w korespondencji z utworzoną rezerwą (**nota 5.4.2.**).

Istotne szacunki

Odpis aktualizujący wartość zapasów

W przypadku, gdy cena nabycia lub koszt wytworzenia zapasów mogą nie być możliwe do odzyskania, Spółka dokonuje odpisów aktualizujących ich wartości do wartości netto możliwej do uzyskania.

Spółka szacuje wysokość odpisu na zapas gazu na podstawie przeprowadzonej analizy utraty kaloryczności gazu oraz wyceny rynkowej zapasów gazu w oparciu o prognozowane ceny sprzedaży.

	2019			2018		
	Wartość początkowa	Odpis aktualizacyjny	Wartość netto	Wartość początkowa	Odpis aktualizacyjny	Wartość netto
Materiały	**3 585**	**(401)**	**3 184**	**2 687**	**(93)**	**2 594**
paliwo gazowe	3 331	(377)	2 954	2 465	(71)	2 394
pozostałe materiały	254	(24)	230	222	(22)	200
Ropa naftowa	**19**	**-**	**19**	**15**	**-**	**15**
Towary	**27**	**-**	**27**	**119**	**(37)**	**82**
świadectwa pochodzenia energii	27	-	27	62	(37)	25
prawo do emisji CO2	-	-	-	57	-	57
Razem	**3 631**	**(401)**	**3 230**	**2 821**	**(130)**	**2 691**

Dokument podpisany elektronicznie

Zmiany odpisu aktualizującego	2019	2018
Odpis aktualizujący na początek okresu	**(130)**	**(103)**
Utworzenie odpisu	(381)	(108)
Rozwiązanie odpisu	110	81
Obciążenie wyniku bieżącego okresu	**(271)**	**(27)**
Odpis aktualizujący na koniec okresu	**(401)**	**(130)**

5.2.2. Należności

Zasady rachunkowości

Pozycja należności obejmuje głównie krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług przede wszystkim ze sprzedaży paliwa gazowego.

W przypadku spełnienia testu przepływu kapitału i odsetek oraz w sytuacji gdy model biznesowy zakłada jedynie utrzymywanie w celu pozyskiwania przepływów pieniężnych, krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług ujmuje się w kategorii wycenianych według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem odpisu aktualizującego.

Należności z tytułu podatku od towarów i usług ustala się w kwocie należnej Spółce zgodnie z obowiązującymi i mającymi zastosowanie przepisami.

Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości, należności poddawane są testowi na utratę wartości zgodnie z modelem oczekiwanej straty kredytowej w oparciu o metodą analizy indywidualnej lub metodą analizy grupowej.

- **metoda grupowa** - odpisy aktualizujące aktywa finansowe są tworzone dla dużej liczby stosunkowo niewielkich kwotowo aktywów finansowych o charakterze krótkoterminowym (tzw. portfel „homogeniczny"). Podstawą tworzenia odpisów jest analiza danych historycznych o spłacie aktywów finansowych przeterminowanych w poszczególnych przedziałach wiekowania oraz wykorzystanie metody macierzy migracji. Na bazie analizy ustalane są wskaźniki spłacalności stanowiące podstawę ustalenia odpisów aktualizujących aktywa finansowe w każdym przedziale wiekowania.
- **metoda indywidualna** - polega na szacowaniu oczekiwanego poziomu strat kredytowych dla tych pozycji, które nie mogły zostać zaklasyfikowane do portfela homogenicznego takich jak: istotnych należności handlowych, należności handlowych z terminem zapadalności powyżej roku, należności od jednostek grupy kapitałowej i inne należności, których nie można uznać za homogeniczne na dany dzień bilansowy.

Spółka analizuje na każdą datę bilansową, czy nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego aktywów finansowych zaklasyfikowanych do danej klasy, a w konsekwencji konieczność rozpoznania oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia danego instrumentu. Więcej informacji w **nocie 6.1.**

Dokument podpisany elektronicznie

Istotne szacunki

Odpis aktualizujący wartość należności

Wartość odpisu aktualizującego należności oszacowana jest zgodnie z modelem strat oczekiwanych.

Przy stosowaniu **metody indywidualnej** zasadniczym wymiarem analizy ryzyka jest sytuacja finansowa dłużnika, zaś dla potrzeb kwantyfikacji używane są dane finansowe charakteryzujące działalność danego dłużnika. Szacowanie odpisu na należności przeprowadzane jest w oparciu o model statystyczny, uwzględniający szacowane prawdopodobieństwo upadłości/niewypłacalności dłużnika, stosowanych zabezpieczeń i szacowanej ekspozycji Spółki w momencie upadłości/niewypłacalności dłużnika. W przypadku kontrahentów korporacyjnych podstawą szacunku prawdopodobieństwa upadłości/niewypłacalności dłużnika jest ocena scoringowa, dokonana zgodnie z wdrożonym w PGNIG S.A. modelem do szacowania wiarygodności kredytowej kontrahentów. Ocena scoringowa składa się z oceny jakościowej (behawioralnej) oraz oceny ilościowej sporządzanej na podstawie ostatnich dostępnych danych finansowych.

Przy stosowaniu **metody grupowej** Spółka wykorzystuje tzw. „macierz migracji". Szacunek wysokości strat oczekiwanych oparty jest na analizie dynamiki opóźnień płatniczych. Wnioski z danych historycznych stanowią podstawę kalkulacji odpisów na trwałą utratę wartości należności homogenicznych na dzień bilansowy.

	2019			2018			
	Wartość brutto	Odpis aktualizacyjny	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis aktualizacyjny	Wartość netto	
Należności od jednostek niepowiązanych	**2 033**	**(391)**	**1 642**	**2 633**	**(456)**	**2 177**	
Należności z tytułu dostaw i usług	1 566	(147)	1 419	2 157	(212)	1 945	
Należności z tytułu podatków od towarów i usług	182	-	182	206	-	206	
Należności z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	4	-	4	10	-	10	
Pozostałe należności	281	(244)	37	260	(244)	16	
Należności od jednostek powiązanych	**253**	**(9)**	**244**	**218**	**(30)**	**188**	
Należności z tytułu dostaw i usług	173	(9)	164	177	(30)	147	*Nota 7.4.1.*
Pozostałe należności	80	-	80	41	-	41	
Razem	**2 286**	**(400)**	**1 886**	**2 851**	**(486)**	**2 365**	

Dokument podpisany elektronicznie

Zmiana wartości brutto oraz odpisów na należności z tytułu dostaw i usług

	Należności z tytułu dostaw i usług objęte analizą grupową		Należności z tytułu dostaw i usług objęte analizą indywidualną			Razem
	Klasa 2 - oczekiwania strata w okresie całego życia	Klasa 3 - z rozpoznaną utratą wartości	Klasa 1 - 12-miesięczna oczekiwana strata	Klasa 2 - oczekiwania strata w okresie całego życia	Klasa 3 - z rozpoznaną utratą wartości	
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2019	**365**	**18**	**1 429**	**13**	**509**	**2 334**
Transfer z grupy z 12-miesięczną oczekiwaną stratą	15	-	-	-	-	15
Transfer do grupy z oczekiwaną stratą w okresie całego życia	-	-	(15)	-	-	(15)
Transfer do grupy z rozpoznaną utratą wartości	(2)	-	-	-	-	(2)
Transfer z grupy z oczekiwaną stratą w okresie całego życia	-	2	-	-	-	2
Spłacone należności	(3 683)	(15)	(23 324)	-	(901)	(27 923)
Nowo rozpoznane należności	3 579	15	23 003	22	670	27 289
Spisanie w wyniku wykorzystania odpisów	(1)	-	-	-	-	(1)
Pozostały wpływ	5	-	80	-	(45)	40
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2019	**278**	**20**	**1 173**	**35**	**233**	**1 739**
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na 1 stycznia 2019	**-**	**(12)**	**(10)**	**-**	**(221)**	**(243)**
Zwiększenia w korespondencji z kosztami	(5)	(4)	(67)	-	(137)	(213)
Rozwiązanie w korespondencji z przychodami	1	6	75	-	214	296
Transfer do grupy z rozpoznaną utratą wartości	2	-	-	-	-	2
Transfer z grupy z oczekiwaną stratą w okresie całego życia	-	(2)	-	-	-	(2)
Nowo rozpoznane należności	-	1	-	-	-	1
Wpływ zmian kursów walutowych oraz pozostałe	(1)	-	-	-	4	3
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na 31 grudnia 2019	(3)	(11)	(2)	-	(140)	(156)
Wartość bilansowa netto na 31 grudnia 2019	**275**	**9**	**1 171**	**35**	**93**	**1 583**
Statystyczny szacunkowy wskaźnik niewypełnienia zobowiązania	0,2% - 12,2%	48,3% - 100%				
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2018	**305**	**10**	**1 602**	**-**	**296**	**2 213**
Transfer do grupy z rozpoznaną utratą wartości	(1)	-	-	-	-	(1)
Transfer z grupy z 12-miesięczną oczekiwaną stratą	-	1	-	-	-	1
Spłacone należności	(2 687)	(4)	(22 829)	-	(1 022)	(26 542)
Nowo rozpoznane należności	2 872	9	22 621	13	1 197	26 712
Pozostały wpływ	(124)	2	35	-	38	(49)
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2018	**365**	**18**	**1 429**	**13**	**509**	**2 334**
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na 1 stycznia 2018	(2)	(9)	(2)	-	(61)	(74)
Wpływ wdrożenia MSSF 9	(1)	-	(2)	-	7	4
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na 1 stycznia 2018 (dane przekształcone)	(3)	(9)	(4)	-	(54)	(70)
Zwiększenia w korespondencji z kosztami	(7)	(4)	(21)	(1)	(337)	(370)
Rozwiązanie w korespondencji z przychodami	10	5	15	1	172	203
Wpływ zmian kursów walutowych oraz pozostałe	-	(3)	-	-	(2)	(5)
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na 31 grudnia 2018	-	(11)	(10)	-	(221)	(242)
Wartość bilansowa netto na 31 grudnia 2018	**365**	**7**	**1 419**	**13**	**288**	**2 092**
Statystyczny szacunkowy wskaźnik niewypełnienia zobowiązania	0,2% - 11,4%	53,2% - 100%				

Zmiana wartości brutto oraz odpisów na należności z tytułu pozostałych należności

	Pozostałe należności objęte analizą grupową		Pozostałe należności objęte analizą indywidualną			Razem
	Klasa 2 - oczekiwania strata w okresie całego życia	Klasa 3 - z rozpoznaną utratą wartości	Klasa 1 - 12-miesięczna oczekiwana strata	Klasa 2 - oczekiwania strata w okresie całego życia	Klasa 3 - z rozpoznaną utratą wartości	
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2019	**11**	**170**	**36**	**-**	**84**	**301**
Spłacone aktywa finansowe	(32)	(3)	(1 996)	(26)	-	(2 057)
Nowo rozpoznane aktywa finansowe	34	3	1 921	-	-	1 958
Pozostały wpływ	(2)	1	117	26	17	159
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2019	**11**	**171**	**78**	**-**	**101**	**361**
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na 1 stycznia 2019	-	(168)	-	-	(76)	(244)
Zwiększenia w korespondencji z kosztami	-	-	(18)	-	-	(18)
Rozwiązanie w korespondencji z przychodami	-	-	18	-	-	18
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na 31 grudnia 2019	-	(168)	-	-	(76)	(244)
Wartość bilansowa netto na 31 grudnia 2019	**11**	**3**	**78**	**-**	**25**	**117**
Statystyczny szacunkowy wskaźnik niewypełnienia zobowiązania	0,2% - 12,2%	48,3% - 100%				
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2018	**21**	**170**	**84**	**-**	**88**	**363**
Spłacone aktywa finansowe	(88)	(2)	(2 284)	-	(37)	(2 411)
Nowo rozpoznane aktywa finansowe	86	3	2 174	-	13	2 276
Pozostały wpływ	(8)	(1)	62	-	20	73
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2018	**11**	**170**	**36**	**-**	**84**	**301**
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na 1 stycznia 2018	-	(170)	-	-	(76)	(246)
Wpływ wdrożenia MSSF 9	-	-	-	-	(17)	(17)
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na 1 stycznia 2018 (dane przekształcone)	-	(170)	-	-	(93)	(263)
Zwiększenia w korespondencji z kosztami	-	-	(6)	-	(76)	(82)
Rozwiązanie w korespondencji z przychodami	-	-	6	-	93	99
Wpływ zmian kursów walutowych oraz pozostałe	-	2	-	-	-	2
Skumulowany odpis z tytułu utraty wartości na 31 grudnia 2018	-	(168)	-	-	(76)	(244)
Wartość bilansowa netto na 31 grudnia 2018	**11**	**2**	**36**	**-**	**8**	**57**
Statystyczny szacunkowy wskaźnik niewypełnienia zobowiązania	0,2% - 11,4%	53,2% - 100%				

W latach 2019 - 2018 nie wystąpiły transfery pomiędzy klasami.

Spółka narażona jest na ryzyko kredytowe oraz ryzyko walutowe wynikające z należności z tytułu dostaw i usług. Zarządzanie ryzykiem kredytowym, koncentrację ryzyka kredytowego oraz ocenę jakości kredytowej należności przedstawiono w **nocie 6.3.1.** Informacje na temat ryzyka walutowego związanego z należnościami zaprezentowano w **nocie 6.3.3.** Wartość godziwa należności nie różni się istotnie od ich wartości bilansowej, zarówno na 31 grudnia 2019 roku, jak i 31 grudnia 2018 roku.

Dokument podpisany elektronicznie

5.2.3. Zobowiązania z tytułu dostaw i podatków

Zasady rachunkowości

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz z tytułu zakupu niefinansowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych ujmuje się początkowo w wartości godziwej, która odpowiada wartości nominalnej i wycenia się na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług oraz innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych ustala się w kwocie wymagającej zapłaty przez Spółkę zgodnie z obowiązującymi i mającymi zastosowanie przepisami.

	2019	2018	
Zobowiązania wobec jednostek niepowiązanych	**2 357**	**1 434**	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	900	336	
Zobowiązania z tytułu podatków od towarów i usług	780	793	
Zobowiązania z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	128	106	
Zobowiązania z tytułu zakupu niefinansowych aktywów trwałych	26	53	
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	32	37	*Nota 3.1.2.*
Zobowiązania z tytułu zakupu aktywów dot. poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	36	44	
Zobowiązania z tytułu wadiów, depozytów	440	11	
Pozostałe	15	54	
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	**445**	**760**	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	316	682	*Nota 7.4.1.*
Zobowiązania z tytułu zakupu niefinansowych aktywów trwałych	35	30	
Zobowiązania z tytułu zakupu aktywów z tyt. dot. poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	68	43	
Pozostałe	26	5	
Razem	**2 802**	**2 194**	

Spółka narażona jest na ryzyko walutowe oraz ryzyko płynności związane ze zobowiązaniami z tytułu dostaw i usług oraz zakupu niefinansowych aktywów trwałych. Ryzyka te opisano odpowiednio w **notach 6.3.3.** oraz **6.3.5.**

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu dostaw i usług nie różni się istotnie od ich wartości bilansowej, zarówno na 31 grudnia 2019 roku, jak i 31 grudnia 2018 roku.

5.2.4. Uzgodnienie zmian kapitału obrotowego do sprawozdania z przepływów pieniężnych

2019	Różnica wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	Eliminacja pozycji niepieniężnych	Wpływ wdrożenia MSSF 16	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (zmiana stanu kapitału obrotowego)
Zapasy	(539)	-	-	-	-	(539)
Należności	(1 974)	2 501	-	(14)	-	513
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	40	-	-	-	-	40
Rezerwy	265	(328)	-	28	19	(16)
Pozostałe zobowiązania	602	6	(35)	-	-	573
Pozostałe aktywa	212	(150)	19	-	(30)	51
Kapitał obrotowy razem	**(1 394)**	**2 029**	**(16)**	**14**	**(11)**	**622**

Dokument podpisany elektronicznie

2018	Różnica wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	Eliminacja pozycji niepieniężnych	Wpływ wdrożenia MSSF 9	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (zmiana stanu kapitału obrotowego)
Zapasy	(460)	-	-	-	-	(460)
Należności	198	(69)	-	(28)	(121)	(20)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	45	-	-	-	-	45
Rezerwy	289	(211)	-	(21)	(18)	39
Pozostałe zobowiązania	316	10	(35)	-	(4)	287
Pozostałe aktywa	62	-	(4)	-	-	58
Kapitał obrotowy razem	**450**	**(270)**	**(39)**	**(49)**	**(143)**	**(51)**

5.3. Noty objaśniające dotyczące pozostałych aktywów

5.3.1. Pozostałe aktywa długoterminowe

Zasady rachunkowości

Środki pieniężne Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego (FLZG) – Spółka gromadzi środki pieniężne na wyodrębnionym rachunku bankowym, dokonując wpłat począwszy od dnia rozpoczęcia działalności, do dnia rozpoczęcia likwidacji zakładu górniczego. Środki funduszu pochodzącego z odpisów zwiększa się o wpływy pochodzące z oprocentowania aktywów funduszu. Środki funduszu mogą być wykorzystane wyłącznie w celu pokrycia kosztów likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części. Z uwagi na ograniczenia formalno-prawne związane z możliwością wykorzystania tych środków tylko na określony cel realizowany w okresie wieloletnim, środki FLZG prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółki w części aktywów trwałych jako „Pozostałe aktywa". O sumę niewykorzystanych odpisów na FLZG korygowana jest wartość rezerwy na przyszłe koszty likwidacji odwiertów kopalnianych i magazynowych (**nota 5.1.2.**).

Pozostałe wartości niematerialne obejmują głównie programy komputerowe, patenty, licencje. Powyższe składniki w momencie początkowego ujęcia wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu wykazuje się je w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszone o umorzenie i kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości (**nota 5.1.4.**). Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się metodą liniową według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania.

Należności z tytułu leasingu finansowego ujmowane są w kwocie odpowiadającej sumie minimalnych, należnych Spółce opłat leasingowych zdyskontowanych o stopę procentową leasingu. Różnica pomiędzy wartością księgową majątku oddanego w leasing, a wartością godziwą tego majątku odnoszona jest na przychody przyszłych okresów.

Opłata przyłączeniowa jest ewidencjonowana jako rozliczenia międzyokresowe czynne. Wartość poniesionej opłaty rozliczana jest w średnim okresie ekonomicznej użyteczności aktywa w celu uruchomienia którego została poniesiona.

	2019	2018
Środki pieniężne Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego	158	172
Pozostałe wartości niematerialne	127	142
Należności z tytułu leasingu finansowego	1	37
Opłata przyłączeniowa	88	92
Pozostałe	57	77
Razem	**431**	**520**

Dokument podpisany elektronicznie

Należności z tytułu leasingu finansowego

W związku ze sprzedażą w marcu 2019 roku gazociągu i gruntów na trasie KGZ Kościan – KGHM Polkowice/Żukowice oraz w grudniu 2019 roku gazociągu i gruntów w „Pasie Nadmorskim", Spółka zaprzestała ujmowania należności z tytułu leasingu od Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o.

Należności z tytułu leasingu finansowego, na dzień 31 grudnia 2018 roku wynikały z umów leasingu zawartych z Polską Spółką Gazownictwa Sp. z o.o. i dotyczyły:

1) umowy leasingu gazociągu i gruntów w „Pasie Nadmorskim" z 2011 roku,
2) umowy leasingu gazociągu i gruntów na trasie KGZ Kościan – KGHM Polkowice/Żukowice z 2013 roku.

Minimalne przychody leasingowe	**2018**
Poniżej 1 roku	157
1 - 5 lat	19
Powyżej 5 lat	23
Przyszłe minimalne płatności leasingowe	**199**
Przyszłe przychody odsetkowe	32

Wartość bieżąca należności z tytułu leasingu finansowego	
Poniżej 1 roku	130
1 - 5 lat	15
Powyżej 5 lat	22
Razem, w tym należności:	**167**
- krótkoterminowe	130
- długoterminowe	37

	Klasa - 2 oczekiwania strata w okresie całego życia
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2019	**167**
Spłacony leasing finansowy	(7)
Zaprzestanie ujmowania	(153)
Pozostały wpływ	(6)
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2019	**1**
Wartość bilansowa netto na 31 grudnia 2019	**1**
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2018	**176**
Spłacony leasing finansowy	(14)
Pozostały wpływ	5
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2018	**167**
Wartość bilansowa netto na 31 grudnia 2018	**167**

Dokument podpisany elektronicznie

5.3.2. Pozostałe aktywa krótkoterminowe

	2019			2018		
	Wartość brutto	**Odpis aktualizacyjny**	**Wartość netto**	**Wartość brutto**	**Odpis aktualizacyjny**	**Wartość netto**
Nabyte instrumenty dłużne (obligacje) od jednostek powiązanych	39	(39)	-	39	(39)	-
Należności z tytułu leasingu finansowego	-	-	-	130	-	130
Pozostałe	30	-	30	51	-	51
Razem	**69**	**(39)**	**30**	**220**	**(39)**	**181**

Pozycja instrumenty dłużne dotyczy nabycia obligacji korporacyjnych spółki Geofizyka Kraków S.A. w likwidacji w ramach Umowy Programu Emisji Obligacji Krótkoterminowych z dnia 6 maja 2014 roku w wysokości 39 milionów złotych.

W związku z brakiem wykupu obligacji przez spółkę Geofizyka Kraków S.A. w likwidacji, wartość aktywa objęta jest w całości odpisem aktualizującym i kwalifikowana jest do klasy aktywów z rozpoznaną utratą wartości.

Dokument podpisany elektronicznie

5.4. Noty objaśniające dotyczące rezerw i zobowiązań

5.4.1. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Zasady rachunkowości

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze to świadczenia (inne niż świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy), które podlegają w całości rozliczeniu przed upływem dwunastu miesięcy od końca rocznego okresu sprawozdawczego, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze nie wymagają stosowania założeń aktuarialnych. Spółka ujmuje przewidywaną, niezdyskontowaną wartość krótkoterminowych świadczeń, które zostaną wypłacone. Wydatki dotyczące świadczeń wypłacanych w okresie zatrudnienia są odnoszone w rachunek wyników bieżącego okresu sprawozdawczego.

Do zobowiązań z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wypłacanych przez Spółkę należą:

- wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne,
- krótkoterminowe płatne nieobecności,
- wypłaty z zysku i premie przypadające do wypłaty w ciągu 12 miesięcy od zakończenia okresu, w którym pracownicy nabyli te prawa,
- świadczenia niepieniężne dla aktualnie zatrudnionych pracowników.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym płatności z tytułu programu określonych składek, ujmowane są w okresie, w którym pracownik wykonał powierzone zadania, a w przypadku wypłat z zysku i premii, gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na Spółce ciąży obecny prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek do dokonania takich wypłat w wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

Spółka rozpoznaje rezerwę z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Długoterminowe świadczenia pracownicze to wszystkie świadczenia których okres realizacji przypada w terminie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. Spółka klasyfikuje je jako:

- świadczenia w trakcie okresu zatrudnienia,
- świadczenia po okresie zatrudnienia.

Do świadczeń po okresie zatrudnienia klasyfikowane są między innymi odprawy emerytalne oraz świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Do grupy świadczeń pracowniczych w trakcie okresu zatrudnienia Spółka zalicza przede wszystkim nagrody jubileuszowe.

Rezerwa na długoterminowe świadczenia pracownicze wyceniana jest z wykorzystaniem metody prognozowanych uprawnień jednostkowych z wyceny aktuarialnej przeprowadzanej na koniec okresu sprawozdawczego.

Zyski i straty aktuarialne dotyczące określonych świadczeń po okresie zatrudnienia są prezentowane w innych całkowitych dochodach. Natomiast zyski i straty dotyczące pozostałych świadczeń wypłacanych w okresie zatrudnienia są odnoszone w rachunek zysków i strat bieżącego okresu sprawozdawczego.

	2019		2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych	176	13	150	12
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych	76	2	62	1
Zobowiązania z tytułu premii, nagrody rocznej oraz pozostałych nagród	-	59	-	59
Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów	-	21	-	19
Świadczenia pracownicze z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	9	-	15
Pozostałe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (ZFŚS)	45	3	43	3
Razem	**297**	**107**	**255**	**109**

Dokument podpisany elektronicznie

Zmiana stanu zobowiązań dotyczących nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych z tytułu świadczeń pracowniczych przedstawiają się następująco:

	w trakcie okresu zatrudnienia		po okresie zatrudnienia	
	2019	2018	2019	2018
Wartość zobowiązania na początek okresu	**162**	**144**	**109**	**95**
Koszty odsetek	4	4	3	3
Koszty bieżącego zatrudnienia	11	8	3	3
Wypłacone świadczenia	(17)	(16)	(5)	(4)
Aktuarialny zysk/strata - zmiany założeń finansowych	7	10	7	9
Aktuarialny zysk/strata - zmiany założeń demograficznych	22	12	9	3
Wartość zobowiązania na koniec okresu	**189**	**162**	**126**	**109**

Stopa techniczna przyjęta do obliczenia zdyskontowanej wartości przyszłych wypłat należnych z tytułu świadczeń pracowniczych ustalona została na poziomie -0,5%, jako wypadkowa stopy zwrotu z długoletnich obligacji skarbowych w wysokości 2,1% rocznie i planowanej rocznej inflacji wynagrodzeń w wysokości 2,6% (na koniec 2018 roku stopa ta przyjęta była na poziomie -0,1% jako wypadkowa stóp odpowiednio 2,8% i 2,9%).

Dokument podpisany elektronicznie

5.4.2. Pozostałe rezerwy

Zasady rachunkowości

Spółka tworzy rezerwy gdy ciąży na niej prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek, który skutkować będzie wypływem korzyści ekonomicznych i możliwy jest wiarygodny szacunek jej wartości. Szczegółowe zasady tworzenia i wyceny rezerw dla głównych tytułów przedstawiono poniżej.

Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii oraz świadectwa efektywności energetycznej

W przypadku braku na dzień bilansowy wystarczającej ilości świadectw wymaganych do wypełnienia obowiązków zgodnie z Prawem energetycznym i Ustawą o efektywności energetycznej, Spółka tworzy rezerwę na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych, w zależności od tego która z kwot jest niższa.

Rezerwa jest rozliczana z zarejestrowanymi certyfikatami ujętymi jako zapas, w momencie zarejestrowania umorzenia w Rejestrze Świadectw Pochodzenia prowadzonym przez Towarową Giełdę Energii S.A. (TGE).

Rezerwa na zobowiązania dotyczące prac poszukiwawczych za granicą

W związku z brakiem prowadzenia działalności operacyjnej spowodowanych występowaniem czynników ryzyka tzw. Siły Wyższej panującej w Libii, Spółka utrzymuje rezerwę na pokrycie zobowiązań koncesyjnych wobec Rządu Libijskiego wynikającą z zawartych umów koncesyjnych.

Rezerwy związane z ochroną środowiska

Spółka ujmuje rezerwę na koszty rekultywacji zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego, wymaganej przez obowiązujące przepisy prawa. Tworzona rezerwa odzwierciedla oszacowane koszty przewidziane do poniesienia, szacowane i weryfikowane okresowo według cen bieżących. Ponadto Spółka tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu poniesienia obowiązkowych kosztów rekultywacji dzierżawionych gruntów / działek przed zwrotem przedmiotu leasingu do leasingodawcy.

Rezerwa na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej Spółka instaluje urządzenia techniczne służące do przesyłu i dystrybucji gazu na nieruchomościach gruntowych, stanowiących własność podmiotów trzecich, często osób fizycznych.

W przypadkach, gdy było to możliwe, w momencie instalacji infrastruktury, Spółka zawierała umowy ustanawiające standardowe służebności gruntowe oraz umowy służebności przesyłu.

W odniesieniu do roszczeń z tytułu bezumownego korzystania z gruntów, Spółka tworzy rezerwę. W wycenie tej rezerwy uwzględnia się zgłoszone roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów, w przypadku których, w ciągu ostatnich 3 lat, prowadzona była korespondencja ze zgłaszającym roszczenie oraz roszczenie to jest roszczeniem o potwierdzonej zasadności (szczegóły opisano w ramach „Istotnych szacunków").

Rezerwa na gwarancje finansowe

Spółka ujmuje rezerwę na gwarancje finansowe w przypadku udzielenia poręczenia na rzecz wierzyciela w sytuacji gdy dłużnik nie dokona wymaganych płatności.

Istotne szacunki

Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii oraz świadectwa efektywności energetycznej

Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii wiązana jest na koniec okresu sprawozdawczego w oparciu o ilość energii elektrycznej zużytej (z wyłączeniem energii zużytej z produkcji własnej) i sprzedanej do klientów końcowych, wskaźników procentowych dla poszczególnych świadectw wynikających z przepisów prawa oraz ceny poszczególnych świadectw na Towarowej Giełdzie Energii z ostatniego dnia notowań w okresie sprawozdawczym.

Rezerwa na świadectwa efektywności energetycznej wiązana jest na koniec okresu sprawozdawczego w oparciu o ilość zużytej energii elektrycznej (z wyłączeniem energii zużytej z produkcji własnej) oraz ilość sprzedaży do odbiorców końcowych (z uwzględnieniem wyłączeń wynikających z Ustawy o efektywności energetycznej) paliwa gazowego (w jednostkach energii), energii elektrycznej i ciepła, wskaźnika procentowego wynikającego z przepisów prawa oraz średniej ceny pozyskania całego portfela PMEF (Prawa Majątkowe Efektywności Energetycznej).

Rezerwa na zobowiązania dotyczące prac poszukiwawczych za granicą

Wartość rezerwy oszacowana jest na podstawie wyceny niezrealizowanych zobowiązań wynikających z podpisanych umów koncesyjnych.

Rezerwy związane z ochroną środowiska

Wartość rezerwy oparta jest na szacunkach przyszłych kosztów rekultywacji zanieczyszczeń, na które znaczący wpływ ma przyjęta stopa dyskonta oraz szacunek okresu wystąpienia przyszłych przepływów pieniężnych. Zmiana stanu rezerwy wynikająca ze zmiany stopy dyskonta (z tytułu upływu czasu) ujmowane są w rachunku zysków i strat, natomiast zmiany szacowanego kosztu rekultywacji koryguje wartość składnika z tytułu prawa do użytkowania którego dotyczy rezerwa.

Rezerwa na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów

Spółka szacuje kwotę rezerwy z tytułu bezumownego korzystania z gruntów w oparciu o:

- operat szacunkowy wykonany przez rzeczoznawcę bądź
- samodzielnie, biorąc pod uwagę powierzchnię strefy kontrolowanej w metrach kwadratowych, wysokość czynszu dzierżawnego za rok, za metr kwadratowy podobnego gruntu w danej gminie, oraz okres bezumownego korzystania z gruntu (nie więcej niż 6 lat) bądź
- w przypadku, gdy uzyskanie wiarygodnych danych wymaganych do zastosowania metody opisanej powyżej nie jest możliwe, Spółka analizuje indywidualnie zgłoszone roszczenia.

Z uwagi na fakt, że wartości przyjęte do ww. kalkulacji wynikają z wielu zmiennych będących podstawą do ich wyliczenia, ostateczne kwoty wynagrodzeń (odszkodowań) z tytułu bezumownego korzystania z gruntów, jakie Spółka będzie musiała zapłacić, mogą odbiegać od rozpoznanych rezerw z tego tytułu.

Rezerwa na gwarancje finansowe

Kwota odpisu aktualizującego szacowana jest zgodnie z modelem strat oczekiwanych właściwym dla metody indywidualnej z uwzględnieniem profilu ryzyka kredytowego danej spółki, wolumenu udzielonego poręczenia, oczekiwanego terminu jego spłaty oraz z uwzględnieniem kwoty premii uzyskanej z tytułu danej gwarancji.

Ryzyko kredytowe danej spółki jest określane w oparciu o wewnętrzny model scoringowy wykorzystujący analizę behawioralno jakościową oraz analizę ilościową danych finansowych spółki z poprzednich lat.

	Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii oraz efektywności energetycznej	Rezerwa na zobowiązania dotyczące prac poszukiwawczych za granicą *	Rezerwy związane z ochroną środowiska	Rezerwa na karę UOKiK **	Rezerwa na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów	Rezerwa na gwarancje finansowe	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 1 stycznia 2019	**70**	**175**	**26**	**-**	**4**	**15**	**25**	**315**
Wpływ wdrożenia MSSF 16	-	-	(19)	-	-	-	-	(19)
Stan na 1 stycznia 2019 (dane przekształcone)	**70**	**175**	**7**	**-**	**4**	**15**	**25**	**296**
Zwiększenia	47	2	5	6	-	4	1	**65**
Wykorzystanie	(48)	-	-	-	-	-	-	**(48)**
Rozwiązanie	(21)	-	-	-	-	(5)	(4)	**(30)**
Stan na 31 grudnia 2019	**48**	**177**	**12**	**6**	**4**	**14**	**22**	**283**
- część długoterminowa	-	5	12	-	-	-	-	17
- część krótkoterminowa	48	172	-	6	4	14	22	266
Stan na 1 stycznia 2018 roku	**38**	**162**	**26**	**10**	**6**	**-**	**15**	**257**
Wpływ wdrożenia MSSF 9	-	-	-	-	-	18	-	18
Stan na 1 stycznia 2018 (dane przekształcone)	**38**	**162**	**26**	**10**	**6**	**18**	**15**	**275**
Zwiększenia	34	13	-	-	1	-	15	**63**
Wykorzystanie	(1)	-	-	(10)	-	-	-	**(11)**
Rozwiązanie	(1)	-	-	-	(3)	(3)	(5)	**(12)**
Stan na 31 grudnia 2018 roku	**70**	**175**	**26**	**-**	**4**	15	**25**	**315**
- część długoterminowa	-	4	24	-	-	-	-	28
- część krótkoterminowa	70	171	2	-	4	15	25	287

* Rezerwa na zobowiązania dotyczące prac poszukiwawczych w Pakistanie i Libii dotyczy działalności poza granicami kraju.

** szczegóły dostępne w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PGNiG w **rozdziale 8.2.** Postępowania przed Prezesem UOKiK.

Dokument podpisany elektronicznie

5.4.3. Dotacje

Zasady rachunkowości

Spółka rozpoznaje dotacje do aktywów, których udzieleniu towarzyszy podstawowy warunek mówiący o tym, że Spółka powinna zakupić, wytworzyć lub w inny sposób pozyskać aktywa trwałe.

Dotacje do aktywów są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycjach „Dotacje" (część długoterminowa) oraz „Pozostałe zobowiązania" (część krótkoterminowa), a następnie systematycznie, drogą równych odpisów rocznych, odnoszone są w rachunek zysków i strat w pozycję „Przychody ze sprzedaży pozostałe" równolegle do amortyzacji odnoszonej w koszty operacyjne, przez przewidywany okres użytkowania tych aktywów.

	2019	2018
Dotacje do aktywów		
Podziemny Magazyn Gazu Kosakowo	62	71
Podziemny Magazyn Gazu Wierzchowice	378	399
Podziemny Magazyn Gazu Strachocina	51	53
Przestawienie miejscowości Ełk i Olecko na gaz E	4	4
Podziemny Magazyn Gazu Husów	25	27
Razem	**520**	**554**
- część długoterminowa	484	519
- część krótkoterminowa	36	35

Dotacje do aktywów

W 2019 i 2018 roku Spółka nie otrzymała istotnego dofinansowania do rzeczowych aktywów trwałych.

5.4.4. Pozostałe zobowiązania

	2019	2018
Długoterminowe		
Przychody przyszłych okresów inne niż dotacje	-	3
Zobowiązania z tytułu koncesji, praw do informacji geologicznej i użytkowania górniczego	44	46
Pozostałe	23	26
Razem	**67**	**75**
Krótkoterminowe		
Dotacje	36	35
Pozostałe przychody przyszłych okresów	-	5
Zobowiązania z tytułu koncesji, praw do informacji geologicznej i użytkowania górniczego	14	13
Razem	**50**	**53**

Dokument podpisany elektronicznie

6. Instrumenty finansowe i zarządzanie ryzykiem finansowym

6.1. Instrumenty finansowe i zarządzanie ryzykiem finansowym

Zasady rachunkowości

Spółka posiada następujące kategorie aktywów i zobowiązań finansowych

- wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu, liczonego przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej,
- wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy,
- instrumenty pochodne zabezpieczające.

Spółka dokonuje klasyfikacji aktywów finansowych na podstawie:

- modelu biznesowego Spółki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. Model biznesowy dotyczy sposobu, w jaki Spółka zarządza aktywami finansowymi, aby wygenerować przepływy pieniężne. Model biznesowy przyjęty przez Spółkę zakłada utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (model „utrzymywanie").
- oceny charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych. Spółka na moment początkowego ujęcia aktywa finansowego w księgach ustala, czy wynikające z umowy przepływy pieniężne są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, a zatem czy są zgodne z podstawową umową pożyczkową. Odsetki mogą obejmować zapłatę za wartość pieniądza w czasie, ryzyko kredytowe, inne podstawowe ryzyka związane z udzielaniem kredytów oraz koszty i marżę zysku

Klasyfikacja aktywów i zobowiązań finansowych do poszczególnych kategorii:

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, pod warunkiem spełnienia testu przepływów pieniężnych

Na podstawie oceny modelu biznesowego Spółki i charakterystyki przepływów pieniężnych do kategorii wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu Spółka klasyfikuje poniższe pozycje:

- należności z tytułu dostaw i usług (**nota 5.2.2.**),
- udzielone pożyczki (**nota 7.4.**),
- należności z tytułu wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi (cash pooling) (**nota 4.3.**),
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty (**nota 4.6.**).

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Na podstawie oceny modelu biznesowego Spółki i charakterystyki przepływów pieniężnych do kategorii wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy Spółka klasyfikuje poniższe pozycje:

- wartość dodatnia z wyceny instrumentów pochodnych (**nota 6.2.**).

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Kategoria ta obejmuje głównie:

- zobowiązania z tytułu dostaw i usług (**nota 5.2.3.**),
- zobowiązania z tytułu zakupu niefinansowych aktywów trwałych (**nota 5.2.3.**),
- zobowiązania z tytułu zadłużenia (**nota 4.1.**),
- zobowiązania z tytułu wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi (cash pooling) (**nota 4.3.**).

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

- wartość ujemna z wyceny instrumentów pochodnych (**nota 6.2.**).

Instrumenty pochodne zabezpieczające

Kategoria ta obejmuje instrumenty pochodne, w odniesieniu do których Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Opis stosowanych zasad dotyczących rachunkowości zabezpieczeń znajduje się w **nocie 6.2.**

Utrata wartości aktywów finansowych

Spółka monitoruje zmiany poziomu ryzyka kredytowego związanego z danym składnikiem aktywów finansowych oraz klasyfikuje aktywa finansowe do jednej z trzech klas wyznaczania odpisów z tytułu przyszłej oczekiwanej straty:

Klasa 1 – Ekspozycje bez utraty wartości, dla których ryzyko utraty wartości w horyzoncie życia nie jest istotnie wyższe w stosunku do ryzyka danej ekspozycji na datę udzielenia. Oczekiwana strata kredytowa dla ekspozycji w tej klasie liczona jest w horyzoncie 12 miesięcznym lub krótszym – w zależności od daty zapadalności ekspozycji.

Aktywa finansowe klasyfikowane do tej klasy charakteryzują się niskim poziomem ryzyka posiadają, wysoki poziom wiarygodności kredytowej potwierdzony przez zewnętrzne instytucje ratingowe.

Klasa 2 – Ekspozycje bez utraty wartości gdzie ryzyko utraty wartości w horyzoncie życia jest istotnie wyższe w stosunku do ryzyka danej ekspozycji na datę udzielenia oraz niebędące w stanie utraty wartości. Oczekiwana strata kredytowa dla ekspozycji w tej klasie jest liczona w horyzoncie do daty zapadalności ekspozycji.

Klasa 3 – Ekspozycje z utratą wartości, która powstała w trakcie kiedy aktywo było w posiadaniu Spółki. Dla tej klasy prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia niewypłacalności kalkulowane jest w horyzoncie życia aktywa. Dla aktywów z utratą wartości odsetki naliczane są za pomocą efektywnej stopy procentowej w odniesieniu do wartości aktywa netto (pomniejszonej o odpis z tytułu utraty wartości). Skutkuje to ujęciem odsetek netto (pomniejszonych o odpis z tytułu utraty wartości) w rachunku zysków i strat.

Metody tworzenia odpisów aktualizujących

W zależności od rodzaju aktywa finansowego stosowana jest jedna z dwóch metod tworzenia odpisów aktualizujących:

- **metoda grupowa** – odpisy aktualizujące aktywa finansowe są tworzone dla dużej liczby stosunkowo niewielkich kwotowo aktywów finansowych o charakterze krótkoterminowym (tzw. portfel „homogeniczny"). Podstawą tworzenia odpisów jest analiza danych historycznych o spłacie aktywów finansowych przeterminowanych w poszczególnych przedziałach wiekowania oraz wykorzystanie metody macierzy migracji. Na bazie analizy ustalane są wskaźniki spłacalności stanowiące podstawę ustalenia odpisów aktualizujących aktywa finansowe w każdym przedziale wiekowania.

- **metoda indywidualna** – polega na szacowaniu oczekiwanego poziomu strat kredytowych dla tych pozycji, które nie mogły zostać zaklasyfikowane do portfela homogenicznego takich jak:

  - pożyczki korporacyjne,
  - należności leasingowe,
  - nabyte emisje papierów dłużnych,
  - istotne wartościowo należności handlowe (wszystkie należności kontrahentów, których suma należności jest powyżej przyjętej przez Spółkę kwoty granicznej określonej na bazie danych historycznych na datę bilansową sprawozdania finansowego),
  - należności handlowe z oryginalnym terminem zapadalności powyżej roku,
  - należności z tytułu sprzedaży udziałów i akcji,
  - należności od jednostek Grupy Kapitałowej (w tym powstałe z tytułu rozliczeń podatkowych, dywidendy).

Spółka analizuje na każdą datę bilansową poziom ekspozycji na ryzyko kredytowe z tytułu należności zakwalifikowanych do portfela niehomogenicznego oraz ryzyko kredytowe dłużników, Analiza obejmuje takie czynniki jak:

- informacje wpływające bezpośrednio na sytuację finansowo – prawną dłużnika, w tym: - spadek wyników finansowych wypowiedzenie umowy kredytowej przez bank, utrata istotnego rynku, kontrahenta, toczące się istotne postępowanie sądowe, restrukturyzacje lub inne istotne zmiany dotyczące samego przedsiębiorstwa mogące mieć wpływ na jego działalność,
- otoczenie makroekonomiczne, tj.: zmiany legislacyjne negatywnie wpływające na biznes, istotne zmiany na rynkach zbytu i zaopatrzenia (w tym kursy walutowe), katastrofy naturalne, itp.

Oczekiwana utrata wartości dla ekspozycji na ryzyko kredytowe z tytułu należności zakwalifikowanych do portfela niehomogenicznego jest liczona z rozróżnieniem na 3 kategorie klas:

Klasa 1: wartość odpisu kalkulowana jest dla należności, dla których termin płatności nie został przekroczony lub przekroczenie terminu jest nieznaczne oraz nie ma zasadnych przesłanek co do wzrostu ekspozycji na ryzyko kredytowe lub pogorszenia się ryzyka dłużnika,

Klasa 2: kwota odpisu kalkulowana jest dla należności, których termin płatności został przekroczony minimum 30 dni lub/i istnieją przesłanki (np. spadek ratingu, utrata rynku, trwające postępowania restrukturyzacyjne, itp.) mogące wpłynąć na pogorszenie sytuacji finansowo-prawnej dłużnika,

Klasa 3: wartość odpisu stanowi kwota należności, których termin płatności został przekroczony minimum 90 dni lub/i należności od dłużników wobec których trwają postępowania upadłościowe.

Opisy uwzględniają wartość zabezpieczeń pozyskanych od dłużników.

Wartości odpisów aktualizujących zaliczane są odpowiednio do odrębnej pozycji w rachunku zysków i strat.

Modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających z umowy

W przypadku wystąpienia w zawartych umowach przepływów pieniężnych renegocjacji lub innej modyfikacji mogą wystąpić następujące scenariusze:

- renegocjacji lub modyfikacji umownych przepływów pieniężnych, która nie prowadzi do zaprzestania ujmowania pierwotnego aktywa finansowego - modyfikacja nieistotna, lub
- renegocjacji lub modyfikacji umownych przepływów pieniężnych, która prowadzi do zaprzestania ujmowania i wyłączania z bilansu aktywa finansowego - modyfikacja istotna.

Do najistotniejszych kryteriów stosowanych przez Spółkę dla istotnej modyfikacji przepływów pieniężnych aktywa finansowego należą:

Kryterium ilościowe - przekroczenie progu istotności 10% różnicy pomiędzy wyceną bilansową po zmianie harmonogramu oraz wyceną przed uwzględnieniem zmiany.

Kryteria jakościowe:

- zmiana stopy zmiennej na stałą i na odwrót,
- głęboka restrukturyzacja pożyczki w sytuacji gdy pożyczkobiorca ma problemy finansowe obejmująca m.in. podział pożyczki, zmianę terminów spłaty, zmianę profilu wypłaty, zwiększająca poziom przepływów,
- istotna zmiana warunków skutkująca zmianą w zakresie spełnienia testu SPPI.

W dacie, w której następuje zmiana, poprzedni instrument finansowy jest usuwany z bilansu oraz jest ujmowany nowy instrument – wyceniony według wartości godziwej.

Różnica pomiędzy wartością bilansową pierwotnego składnika aktywów finansowych określona na dzień modyfikacji, a wartością godziwą zmodyfikowanego składnika aktywów odnoszona jest do wyniku finansowego.
W momencie początkowego ujęcia nowego składnika aktywów finansowych. Spółka ocenia model biznesowy oraz przeprowadza test SPPI biorąc pod uwagę nowe warunki zmodyfikowanego aktywa finansowego. Jeżeli zmodyfikowany składnik aktywów finansowych po początkowym ujęciu wyceniany jest według zamortyzowanego kosztu, wówczas do wyceny Spółka stosuje efektywną stopę procentową ustaloną dla zmodyfikowanego aktywa finansowego.

PGNiG S.A. stanowi dominującą część Grupy Kapitałowej PGNiG, tym samym znacząca część ujawnień dotyczących instrumentów finansowych pokrywa się w Jednostkowym sprawozdaniu finansowym Spółki i Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PGNiG. W związku z powyższym Spółka korzysta z uproszczenia dopuszczonego przez MSSF 7 par. B6, które pozwala spełnić wymóg ujawnienia informacji wymaganych przez MSSF 7 par. 31-42 poprzez zamieszczenie odniesienia do innych sprawozdań, które są dostępne dla użytkowników sprawozdania finansowego na takich samych warunkach jak sprawozdanie finansowe i w tym samym czasie. Spółka spełnia ten wymóg poprzez zamieszczenie w odpowiednich notach niniejszego Jednostkowego sprawozdania finansowego odniesienia do informacji zawartych w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PGNiG, które jest dostępne dla użytkowników w tym samym czasie i na tych samych warunkach jak Jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki.

Dokument podpisany elektronicznie

6.2. Pochodne instrumenty finansowe

Zasady rachunkowości

Pochodne instrumenty finansowe nieobjęte rachunkowością zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe, które nie stanowią instrumentu zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikuje się do „aktywów/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy". Instrumenty te stanowią zabezpieczenie w sensie ekonomicznym.

Do instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do „wycenianych w wartości godziwej" zalicza się również te instrumenty pochodne, w stosunku do których unieważniono powiązanie zabezpieczające.

Instrumenty pochodne ujmuje się początkowo w wartości godziwej i wycenia na każdy dzień bilansowy w wartości godziwej z ujęciem skutków wyceny w rachunku zysków i strat w pozycji:

- pozostałe przychody finansowe lub koszty finansowe – wyceny transakcji Cross Currency Interest Rate Swap („CCIRS") zabezpieczające pożyczkę udzieloną spółce zależnej PGNiG Upstream Norway AS, oraz
- pozostałe przychody i koszty operacyjne – w tym transakcje zabezpieczające zakup uprawnień do emisji CO_2 oraz ceny energii.

Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do:

- ryzyka walutowego wynikającego z przyszłych, wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych związanych z ponoszonymi przez Spółkę kosztami, wyrażonymi w walutach obcych, związanymi z zakupem gazu i produktów ropopochodnych,
- ryzyka cen towarów wynikającego z przyszłych, wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych wynikających z kupna / sprzedaży gazu i produktów ropopochodnych.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne ujmowane są w odrębnej pozycji kapitałów własnych (Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń – **nota 4.4.**), w takiej części, w jakiej dany instrument stanowi skuteczne zabezpieczenie związanej z nim pozycji zabezpieczanej. Część nieskuteczną odnosi się w rachunek zysków i strat. Wynik skuteczny zabezpieczenia odniesiony przez okres jego trwania na kapitał jest przenoszony z kapitału do początkowego kosztu wartości zapasów lub wpływa na wynik ze sprzedaży gazu.

W ramach realizacji strategii zarządzania ryzykiem polegającej w szczególności na zarządzaniu ryzykiem otwartej pozycji netto w kontraktach dotyczących zakupu i sprzedaży gazu oraz produktów ropopochodnych, Spółka zabezpiecza ryzyka:

- walutowe wynikające z ponoszonych kosztów zakupu gazu i produktów ropopochodnych w kontraktach rozliczanych w walucie obcej poprzez zawieranie odpowiednich walutowych instrumentów pochodnych,
- cen gazu oraz produktów ropopochodnych poprzez zawieranie odpowiednich instrumentów pochodnych na indeksy, o które oparte są formuły cenowe kontraktów dotyczących zakupu i sprzedaży gazu oraz produktów ropopochodnych wynikające z odpowiednich warstw wyznaczonych na prognozowanych przychodach lub kosztach w zależności od tego, która pozycja dominuje.

Spółka ustala, czy między pozycją zabezpieczaną opartą o dany indeks cen gazu lub produktów ropopochodnych, a instrumentem zabezpieczającym istnieje powiązanie ekonomiczne poprzez porównanie kluczowych warunków pozycji zabezpieczanej oraz instrumentu zabezpieczającego.

W zakresie powiązań zabezpieczających, w których pozycja zabezpieczana oparta jest o różne indeksy cen gazu traktowane łącznie a instrument zabezpieczający oparty jest o inne, skorelowane indeksy cen gazu, Spółka ustala, czy między pozycją zabezpieczaną, a instrumentem zabezpieczającym istnieje powiązanie ekonomiczne poprzez:

- analizę współczynników korelacji pomiędzy odpowiednimi indeksami, oraz
- test liczbowy wykonany metodą regresji liniowej dla przyjętych scenariuszy zachowania się poziomów właściwych indeksów.

	2019		2018	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych	1 088	306	390	358
Instrumenty pochodne, dla których nie jest stosowana rachunkowość zabezpieczeń	980	432	277	153
	2 068	**738**	**667**	**511**

Dokument podpisany elektronicznie

6.2.1. Instrumenty pochodne nie objęte rachunkowością zabezpieczeń

Typ instrumentu pochodnego	2019	2018
Pochodne instrumenty dotyczące ryzyka stopy procentowej oraz ryzyka kursowego		
CCIRS	91	94
Pochodne instrumenty zabezpieczające ryzyko kursowe		
Forward	(1)	-
Forwardy rozliczane do średniej/swapy walutowe (EUR)	40	-
	39	-
Pochodne instrumenty zabezpieczające ryzyko towarowe		
Swap towarowy	407	21
	407	21
Pochodne instrumenty ekonomiczne zabezpieczające ceny zakupu energii elektrycznej		
Forward	11	11
	11	11
Pochodne instrumenty zabezpieczające ceny zakupu praw emisji CO_2		
Forward	(2)	8
Futures	2	(10)
	-	(2)
Razem, w tym	**548**	**124**
Aktywa	980	277
Zobowiązania	(432)	(153)

Informacje na temat wartości bazowej instrumentów pochodnych nie objętych rachunkowością zabezpieczeń zostały ujawnione w **nocie 7.2.** Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PGNiG (na podstawie MSSF 7 par. B6 Spółka nie powiela tych informacji w jednostkowym sprawozdaniu finansowym).

Wycena aktywów oraz zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych klasyfikowana jest do poziomu 1 i 2 w hierarchii wartości godziwej (tj. wycena przy zastosowaniu obserwowalnych danych wejściowych inne niż ceny notowane).

Instrument	Metoda wyceny	Główne dane w modelu wyceny
Opcje walutowe call	Model Garmana-Kohlhagena	Dane rynkowe dotyczące: stóp procentowych, kursów walutowych, basis spread'ów cen towarów i zmienności towarowej (volatility)
Towarowe opcje azjatyckie call i put	Model Espen Levy'ego	
Kontrakty forward, forwardy rozliczane do średniej/swapy walutowe), swapy towarowe oraz transakcje CCIRS i IRS	Metoda dyskontowa	

Dokument podpisany elektronicznie

6.2.2. Instrumenty zabezpieczające wyznaczone w rachunkowości zabezpieczeń

Informacje na temat wartości bazowej oraz ceny realizacji instrumentów w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych zostały ujawnione w **nocie 7.2.** Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PGNiG (na podstawie MSSF 7 par. B6 Spółka nie powiela tych informacji w jednostkowym sprawozdaniu finansowym).

Zabezpieczenie ryzyka walutowego

W ramach realizacji strategii zarządzania ryzykiem polegającej w szczególności na zarządzaniu ryzykiem otwartej pozycji netto w kontraktach dotyczących zakupu i sprzedaży gazu oraz produktów ropopochodnych, Spółka zabezpiecza ryzyko walutowe wynikające z obrotu gazem i produktami ropopochodnymi w kontraktach rozliczanych w walucie obcej poprzez zawieranie odpowiednich walutowych instrumentów pochodnych.

Celem działań Spółki w zakresie zabezpieczania ryzyka walutowego jest ograniczenie zmienności przychodów netto związanych z obrotem gazem i produktami ropopochodnymi wynikających z płatności dokonywanych w EUR lub USD oraz z płatności dokonywanych w PLN, ale wynikających z ekonomicznej indeksacji cen towarów do EUR.

Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do przyszłych, wysoce prawdopodobnych walutowych kosztów zakupu gazu i produktów ropopochodnych w kontraktach rozliczanych w EUR lub USD oraz ekonomicznie indeksowanych do EUR. Spółka wyznacza jako pozycję zabezpieczaną komponent ryzyka stanowiący kurs EUR/PLN w tych kontraktach zakupu i/lub sprzedaży gazu, dla których cena nie jest ustalona w żadnej z walut, ale powoduje powstanie ekspozycji m.in. na kurs EUR/PLN.

Spółka na podstawie przeprowadzonych analiz stwierdziła, że zmiany kursu walutowego mają istotny wpływ na kształtowanie się cen gazu na rynku polskim. W związku z powszechną wiedzą, iż ceny gazu w Polsce są silnie powiązane z cenami gazu w Niemczech oraz na podstawie przeprowadzonych analiz, pomimo iż komponent walutowy nie jest wprost określony w cenie gazu na rynku polskim, Spółka uznaje komponent taki za możliwy do wyodrębnienia i wiarygodnej wyceny.

Na podstawie przeprowadzonych analiz historycznych za okres dwóch ostatnich lat, Spółka oceniła, że historycznie zmiana kursu walutowego odpowiadała średnio za około 20% zmienności ceny zakupu / sprzedaży gazu po cenie bieżącej.

Zabezpieczenie ryzyka towarowego

Spółka stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w odniesieniu do przyszłych, wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych wynikających z kupna / sprzedaży gazu i produktów ropopochodnych. W odniesieniu do prognozowanych zakupów i sprzedaży po cenach wynikających z przyszłych indeksów TGE, Spółka zabezpiecza niejawny komponent ryzyka stanowiący wielkość indeksu TTF DA. W przypadku kontraktów opartych o formuły cenowe uwzględniające ceny ropy BRENT i innych produktów ropopochodnych, Spółka zabezpiecza komponent ryzyka stanowiący cenę ropy BRENT.

Na podstawie przeprowadzonych analiz historycznych za okres 2 ostatnich lat, Spółka oceniła, że historycznie zmiana indeksu TTF odpowiadała średnio za około 120% zmienności ceny zakupu / sprzedaży gazu po cenie bieżącej na TGE. Spółka stwierdziła, że występuje ujemne skorelowanie indeksu TTF i kursu walutowego.

TTF – Natural Gas at the Title Transfer Facility
MA – month-ahead
DA – day-ahead

Dokument podpisany elektronicznie

Wpływ rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych na sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów

Typ instrumentu zabezpieczającego	Wartość nominalna	Wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2019		Okres wystąpienia przepływów pieniężnych i ich wpływu na wynik finansowy	Zmiana wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego stosowanego jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie	Zyski lub straty z tytułu zabezpieczenia dla okresu sprawozdawczego, które zostały ujęte w innych całkowitych dochodach	Kwota nieefektywności zabezpieczenia ujęta w rachunku zysków i strat	Kwota przeklasyfikowana z kapitału z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych do wyniku finansowego jako korekta z tytułu przeklasyfikowania	Pozycja w sprawozdaniu z całkowitych dochodów (rachunku zysków i strat), która zawiera korektę z tytułu przeklasyfikowania
		Aktywa	Zobowiązania						
ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH									
RYZYKO WALUTOWE									
Forwardy na kupno waluty (USD/PLN)	3 688	54	39	do 3 lat	287	72	-	nie dotyczy	nie dotyczy
Forwardy na kupno waluty USD w zamian za EUR (EUR/USD)	186	2	-	do 3 lat	2	2	-	-	Przychody ze sprzedaży gazu
Forwardy rozliczane do średniej na sprzedaż waluty (EUR/PLN)	4 133	120	-	do 3 lat	444	129	288	(25)	Przychody ze sprzedaży gazu
RYZYKO CEN TOWARÓW									
Kontrakty basis swap na indeksy cen gazu	88	1	1	do 3 lat	396	286	85	(276)	Przychody ze sprzedaży gazu
Kontrakty swap na indeksy cen gazu	2 899	911	254	do 3 lat	1 547	1 013	713	(270)	Przychody ze sprzedaży gazu
Kontrakty swap na indeksy cen HH	128	-	11	do 3 lat	(18)	(11)	(6)	nie dotyczy	nie dotyczy
Razem	**11 122**	**1 088**	**305**		**2 658**	**1 491**	**1 080**	**(571)**	

Dokument podpisany elektronicznie

Typ instrumentu zabezpieczającego	Wartość nominalna	Wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2018		Okres wystąpienia przepływów pieniężnych i ich wpływu na wynik finansowy	Zmiana wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego stosowanego jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie	Zyski lub straty z tytułu zabezpieczenia dla okresu sprawozdawczego, które zostały ujęte w innych całkowitych dochodach	Kwota nieefektywności zabezpieczenia ujęta w rachunku zysków i strat	Kwota przeklasyfikowana z rezerwy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych do wyniku finansowego jako korekta z tytułu przeklasyfikowania	Pozycja w sprawozdaniu z całkowitych dochodów (rachunku zysków i strat), która zawiera korektę z tytułu przeklasyfikowania
		Aktywa	Zobowiązania						
ZABEZPIECZENIA PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH									
RYZYKO WALUTOWE									
Forwardy na kupno waluty (USD)	3 678	216	1	do 2 lat	215	418	-	nie dotyczy	nie dotyczy
Forwardy rozliczane do średniej na sprzedaż waluty (EUR)	7 707	50	18	do 2 lat	26	29	-	(3)	Przychody ze sprzedaży gazu
RYZYKO CEN TOWARÓW									
Kontrakty basis swap na indeksy cen gazu	208	34	9	do 3 lat	26	(192)	-	217	Przychody ze sprzedaży gazu
Kontrakty swap na indeksy cen gazu	3 081	90	330	do 3 lat	(189)	(359)	(10)	164	Przychody ze sprzedaży gazu
Kontrakty swap na indeksy cen produktów ropopochodnych	-	-	-	do 3 lat	-	28	-	nie dotyczy	nie dotyczy
Razem	**14 674**	**390**	**358**		**78**	**(76)**	**(10)**	**378**	

Dokument podpisany elektronicznie

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Pozycje zabezpieczane na 31 grudnia 2019	Zmiana wartości pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie	Saldo kapitału z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych dla kontynuowanych zabezpieczeń	Saldo pozostające w kapitale z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych z tytułu wszelkich powiązań zabezpieczających, dla których nie stosuje się już rachunkowości zabezpieczeń
RYZYKO WALUTOWE			
Zabezpieczenie gazu (USD/PLN)	(287)	16	-
Zabezpieczenie gazu (EUR/USD)	(2)	2	-
Zabezpieczenie gazu (EUR/PLN)	(156)	93	38
RYZYKO CEN TOWARÓW			
Kontrakty na gaz indeksowane do miesięcznych indeksów cen gazu	(310)	33	1
Kontrakty na gaz indeksowane do dziennych indeksów cen gazu	(846)	606	133
Kontrakty na gaz indeksowane do miesięcznych indeksów cen produktów ropopochodnych	15	(11)	-
RAZEM	**(1 586)**	**739**	**172**

Pozycje zabezpieczane na 31 grudnia 2018	Zmiana wartości pozycji zabezpieczanej stosowanej jako podstawa ujęcia nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie	Saldo rezerwy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych dla kontynuowanych zabezpieczeń	Saldo pozostające w rezerwie z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych z tytułu wszelkich powiązań zabezpieczających, dla których nie stosuje się już rachunkowości zabezpieczeń
RYZYKO WALUTOWE			
Zabezpieczenie gazu (USD)	215	215	nie dotyczy
Zabezpieczenie gazu (EUR)	(26)	31	(5)
RYZYKO CEN TOWARÓW			
Kontrakty na gaz indeksowane do miesięcznych indeksów cen gazu	(26)	25	1
Kontrakty na gaz indeksowane do dziennych indeksów cen gazu	179	(182)	2
Kontrakty na gaz indeksowane do miesięcznych indeksów cen produktów ropopochodnych	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
RAZEM	**342**	**89**	**(2)**

Dokument podpisany elektronicznie

Uzgodnienie kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

	2019	2018
Stan brutto na początek okresu	89	8
Stan netto na początek okresu	72	6
RYZYKO WALUTOWE		
Zyski lub straty wynikające z zabezpieczenia, ujęte w pozostałych całkowitych dochodach w ciągu okresu sprawozdawczego	202	448
Kwota przeklasyfikowana z rezerwy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych do rachunku zysków i strat jako korekta z tytułu przeklasyfikowania	(25)	(3)
Kwota przeniesiona z rezerwy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych i ujęta jako korekta wartości bilansowej zapasów	(270)	(194)
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń brutto	**(93)**	**251**
Podatek odroczony od rozliczenia i wyceny instrumentów zabezpieczających	(18)	48
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń netto	**(75)**	**203**
RYZYKO CEN TOWARÓW		
Zyski lub straty wynikające z zabezpieczenia, ujęte w pozostałych całkowitych dochodach w ciągu okresu sprawozdawczego	1 288	(523)
Część straty przeniesiona do rachunku zysków i strat w związku z brakiem oczekiwania wystąpienia pozycji zabezpieczanej	-	(1)
Kontrakty na gaz indeksowane do miesięcznych indeksów cen gazu	(546)	381
Kwota przeniesiona z rezerwy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych i ujęta jako korekta wartości bilansowej zapasów	174	(11)
Kwota przeklasyfikowana z rezerwy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych do rachunku zysków i strat jako korekta z tytułu przeklasyfikowania dla tych powiązań dla których rachunkowość zabezpieczeń nie jest już stosowana	(1)	(16)
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń brutto	**915**	**(170)**
Podatek odroczony od rozliczenia i wyceny instrumentów zabezpieczających	174	(32)
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń netto	**741**	**(138)**
Stan brutto na koniec okresu	**911**	**89**
Stan netto na koniec okresu	**738**	**72**

6.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Spółka prowadząc swoją działalność gospodarczą narażona jest w szczególności na następujące rodzaje ryzyka finansowego:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko rynkowe, w tym ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko cen towarów (paliwa gazowe, ropa naftowa, energia elektryczna oraz produkty powiązane),
- ryzyko płynności.

Natura ryzyk finansowych, ich zakres oraz zarządzanie tymi ryzykami dla Spółki i dla Grupy pokrywają się w znaczącym zakresie ponieważ Spółka PGNiG S.A. stanowi dominującą część Grupy Kapitałowej PGNiG. W związku z tym, korzystając z uproszczenia dopuszczonego przez MSSF 7 par. B6, Spółka nie przedstawia w niniejszym Jednostkowym sprawozdaniu finansowym całości ujawnień wymaganych przez MSSF 7 par. 31-42 w zakresie w jakim pokrywają się z ujawnieniami zawartymi w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym GK PGNiG, lecz podaje odniesienia do odpowiednich not w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym GK PGNiG.

6.3.1. Ryzyko kredytowe

Spółka posiada ekspozycję na ryzyko kredytowe głównie z tytułu następujących pozycji:

- środki pieniężne i ich ekwiwalenty (środki pieniężne w banku oraz lokaty bankowe),

Dokument podpisany elektronicznie

- należności z tytułu dostaw i usług,
- udzielone pożyczki,
- należności z tytułu wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi (cash pooling),
- wartość dodatnia pochodnych instrumentów finansowych,
- udzielone gwarancje finansowe.

Natura, zakres oraz zarządzenie ryzykiem kredytowym zostały przedstawione w **nocie 7.3.1.** do Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PGNiG (uproszczenie dopuszczone przez MSSF 7 par. B6). W niniejszej nocie przedstawiono ujawnienia dotyczycące tylko tych pozycji, które podlegają eliminacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. W odniesieniu do pozostałych pozycji koncentracja ryzyka kredytowego oraz ocena jakości kredytowej dla Spółki i Grupy nie różnią się istotnie.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe odpowiada wartości bilansowej danej pozycji, za wyjątkiem udzielonych gwarancji.

Ryzyko kredytowe w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług Spółka rozumie jako ryzyko rozliczeniowe mogące narazić PGNiG S.A. na poniesienie straty lub niekorzystną zmianę sytuacji finansowej w wyniku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, w tym ryzyko koncentracji związane z nadmierną ekspozycją wobec jednego podmiotu.

W 2019 roku zostały wdrożone jednolite zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie Kapitałowej, które mają na celu uregulowanie procesu przyznawania limitów kredytowych kontrahentom (w tym kontrahentom wspólnym) oraz odpowiednie zabezpieczenie ściągalności należności handlowych. Dodatkowo, cały proces został objęty wewnętrznym systemem raportowania obejmującym między innymi analizę ekspozycji na ryzyko kredytowe oraz monitoring należności przeterminowanych.

Spółka efektywnie zarządza ryzykiem kredytowym poprzez wyznaczanie limitów kredytowych na podstawie przeprowadzanej oceny wiarygodności kredytowej kontrahentów, z uwzględnieniem zarówno sytuacji finansowej kontrahenta jak i ogólnej sytuacji makroekonomicznej. Przekroczenie ekspozycji powyżej wyznaczonych limitów jest na bieżąco analizowane przez jednostkę odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem kredytowym kontrahentów, która podejmuje działania w celu jego wyeliminowania. Dodatkowo, zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi procedurami Spółka stosuje różnego rodzaju formy zabezpieczeń w zawieranych umowach handlowych.

W Spółce występuje koncentracja ryzyka kredytowego związana ze stanem należności z tytułu dostaw i usług. Saldo należności od trzech największych odbiorców wynosi 41% wartości należności. Z uwagi na długoletnią współpracę i wysoką pozycję tych podmiotów na rynku polskim jakość kredytowa tych należności została oceniona przez Spółkę jako dobra.

Natomiast w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych (**nota 5.2.2.**), występuje znacząca koncentracja ryzyka kredytowego. Saldo należności od jednego podmiotu powiązanego stanowi 69% należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych. Pomimo wystąpienia koncentracji ryzyka kredytowego Spółka ocenia ryzyko kredytowe związane z tymi należnościami jako niskie z uwagi, iż jest to podmiot z Grupy Kapitałowej PGNiG.

W zakresie należności z tytułu pożyczek udzielonych spółkom z Grupy PGNiG (**nota 7.4.**) występuje koncentracja ryzyka kredytowego. Na dzień 31 grudnia 2019 roku 21% (29% w 2018 roku) salda stanowiły należności od PGNiG Upstream Norway AS, 42% należność od PGNiG Termika S.A. (37% w 2018 roku), 12% należność od Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. (20% w 2018 roku) oraz 18% należność od Polskiej Spółki Gazownictwa. Ryzyko kredytowe związane z tymi należnościami jest ograniczone ze względu na fakt, iż są to podmioty powiązane w Grupie PGNiG. Jakość kredytowa tych należności jest oceniona przez Spółkę jako dobra.

W odniesieniu do należności z tytułu cash poolingu (**nota 4.3.**) występuje koncentracja ryzyka kredytowego. Ryzyko kredytowe związane z tymi należnościami jest ograniczone ze względu na fakt, iż są to podmioty zależne w Grupie PGNiG. Ich jakość kredytowa jest oceniana jako bardzo dobra.

Dokument podpisany elektronicznie

Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi gwarancjami limitowane jest do gwarantowania zobowiązań spółek z Grupy PGNiG. Największą wartościowo gwarancję stanowi zabezpieczenie zobowiązań spółki PGNiG Upstream Norway AS do kwoty 2 672 milionów złotych tj. 627,5 milionów EUR (w 2018 roku 2 698 milionów złotych tj. 627,5 milionów EUR). W roku 2019 wskazane zabezpieczenie stanowi 61% salda udzielonych przez PGNiG S.A. gwarancji (68% w 2018 roku).

6.3.2. Ryzyko cen towarów

Do zabezpieczenia ryzyka towarowego, w latach 2019 i 2018, Spółka stosowała rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegóły dotyczące rachunkowości zabezpieczeń przedstawiono w **nocie 6.2.**

Natura, zakres oraz zarządzanie ryzykiem cenowym zostały przedstawione w **nocie 7.3.2.1.** do Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PGNiG (uproszczenie dopuszczone przez MSSF 7 par. B6).

6.3.3. Ryzyko walutowe

Spółka narażona jest głównie na ryzyko zmiany kursów EUR/PLN, USD/PLN oraz NOK/PLN. Kluczowe źródła ekspozycji na ryzyko walutowe to:

- Zobowiązania/należności z tytułu dostaw i usług (głównie zobowiązania za dostawy zakupionego przez Spółkę gazu (**nota 5.2.3.**),
- Należność z tytułu pożyczki denominowanej w NOK udzielonej spółce PGNiG Upstream Norway AS (**nota 7.4.**),
- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (**nota 4.6.**).

Natura, zakres oraz zarządzanie ryzykiem walutowym zostały przedstawione w **nocie 7.3.2.2.** do Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PGNiG (uproszczenie dopuszczone przez MSSF 7 par. B6). W niniejszej nocie przedstawiono ujawnienia dotyczycące tylko tych pozycji, które nie występują w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PGNiG.

Ryzyko walutowe wynikające z należności z tytułu pożyczki udzielonej spółce PGNiG Upstream Norway AS zabezpieczane jest instrumentami pochodnymi CCIRS. Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających kompensuje w rachunku zysków i strat zmianę wyceny walutowej pożyczki udzielonej PGNiG Upstream Norway AS.

Analiza wrażliwości na ryzyko zmiany kursów walutowych nie różni się istotnie dla Spółki i Grupy. Ujawnienie w tym zakresie zostało przedstawione w **nocie 7.3.2.2.** Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PGNiG.

6.3.4. Ryzyko stopy procentowej

Głównym źródłem ryzyka stopy procentowej w Spółce są:

- udzielone pożyczki spółkom zależnym, w tym głównie spółce PGNiG Upstream Norway AS (**nota 7.4.**),
- pochodne instrumenty finansowe na stopę procentową - CCIRS, poza rachunkowością zabezpieczeń, zabezpieczające pożyczkę udzieloną spółce zależnej PGNiG Upstream Norway AS (**nota 6.2.**).

Natura, zakres oraz zarządzanie ryzykiem stopy procentowej zostały przedstawione w **nocie 7.3.2.3.** do Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PGNiG (uproszczenie dopuszczone przez MSSF 7 par. B6). W niniejszej nocie przedstawiono ujawnienia dotyczycące tylko tych pozycji, które nie występują w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PGNiG.

Ryzyko wynikające z należności z tytułu pożyczki udzielonej PGNiG Upstream Norway AS zostało zabezpieczone transakcjami CCIRS. Szczegóły przedstawiono w **nocie 6.2.**

Główne pozycje narażone na ryzyko stóp procentowych oraz analizę wrażliwości na ryzyko zmiany stóp procentowych w odniesieniu do pozycji oprocentowanych według stopy zmiennej, na dzień bilansowy przedstawiono w poniższej tabeli.

	2019			2018			
	Wartość bilansowa	Saldo oprocentowane wg stopy zmiennej	Zmiana oprocentowania o +/- 30 bp	Wartość bilansowa	Saldo oprocentowane wg stopy zmiennej	Zmiana oprocentowania o +/- 30 bp	
Udzielone pożyczki (wewnątrzgrupowe)	5 926	5 534	+/- 17	3 473	3 171	+/- 10	*Nota 7.4.*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 115	-	-	3 144	-	-	*Nota 4.6.*
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	3 320	3 002	+/- 9	2 298	-	-	*Nota 4.2.*
Łączny wpływ			**+/- 26**			**+/- 10**	

6.3.5. Ryzyko płynności

Natura, zakres oraz zarządzanie ryzykiem płynności zostały przedstawione w **nocie 7.3.3.** do Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PGNiG (uproszczenie dopuszczone przez MSSF 7 par. B6). Dodatkowym elementem zarządzania płynnością w Spółce jest system zarządzania środkami pieniężnymi w ramach transakcji cash pooling, emisji obligacji oraz kredytu konsorcjalnego:

- System zarządzania środkami pieniężnymi w ramach cash poolingu (**nota 4.3.**) w Banku Pekao S.A. i PKO BP S.A. został wprowadzony w celu poprawy skuteczności zarządzania płynnością w Grupie Kapitałowej PGNiG. Wykorzystanie cash poolingu ułatwiło planowanie płynności w Grupie oraz spowodowało zmniejszenie zależności od zewnętrznych źródeł finansowania. Lepsze wykorzystanie wolnych środków pieniężnych poskutkowało obniżeniem kosztów finansowania w ramach Grupy.
- Dodatkowo, w celu zoptymalizowania procesu zarządzania środkami pieniężnymi w Grupie Kapitałowej, PGNiG S.A. podpisało w 2019 roku Umowę kredytu obrotowego na kwotę 10 000 milionów złotych z okresem dostępności 5 lat. Umowa została zawarta z konsorcjum 9 banków, w skład którego wchodzą: Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank Polska Kasa Opieki S.A., BNP Paribas Bank Polska S.A., Caixa Bank SA Oddział w Polsce, ING Bank Śląski S.A., Intesa Sanpaolo SpA S.A. Oddział w Polsce, Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Santander Bank Polska S.A. oraz Société Générale S.A. Kredyt zastąpił finansowanie w postaci dwóch programów emisji obligacji z gwarancją objęcia na łączną kwotę 8 000 milionów złotych. Spółka zamierza wykorzystać udostępnione w ramach kredytu środki pieniężne m.in. na finansowanie bieżącej działalności oraz wydatków inwestycyjnych PGNiG i spółek z Grupy Kapitałowej PGNiG.
- PGNiG S.A. posiada również umowę dotyczącą programu emisji dłużnych papierów wartościowych (do kwoty 5 000 milionów złotych), która nie była realizowana w bieżącym okresie sprawozdawczym.

Dokument podpisany elektronicznie

W poniższej tabeli została zaprezentowana analiza wymagalności głównych pozycji zobowiązań finansowych.

	2019					2018				
	do 1 roku	1-5 lat	powyżej 5 lat	Razem przepływy niezdyskontowane	Wartość bilansowa	do 1 roku	1-5 lat	powyżej 5 lat	Razem przepływy niezdyskontowane	Wartość bilansowa
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	3 025	91	748	3 864	3 320	2 298	-	-	2 298	2 298
Kredyty i pożyczki	3 002	-	-	3 002	3 002	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	2 298	-	-	2 298	2 298
Zobowiązanie z tytułu leasingu	23	91	748	862	318	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i podatków	2 802	-	-	2 802	2 802	2 194	-	-	2 194	2 194
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2 698	-	-	2 698	2 698	2 106	-	-	2 106	2 106
Zobowiązania z tytułu zakupu niefinansowych aktywów trwałych dotyczących poszukiwania i oceny zasobów mineralnych	104	-	-	104	104	88	-	-	88	88
Zobowiązania z tytułu wspólnego zarządzania środkami pieniężnymi (cash pooling)	119	-	-	119	119	171	-	-	171	171
Razem bez instrumentów pochodnych	**5 946**	**91**	**748**	**6 785**	**6 241**	**4 663**	**-**	**-**	**4 663**	**4 663**
Wystawione gwarancje finansowe	163	177	456	796	796	103	175	411	689	689
Pochodne instrumenty finansowe (dotyczy wyłącznie zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych na dzień bilansowy)										
Transakcje zamiany stóp procentowych (IRS, CCIRS)										
- wpływy	1 119	-	-	1 119	1 119	46	1 132	-	1 178	1 178
- wypływy	(1 001)	-	-	(1 001)	(1 001)	(33)	(1 039)	-	(1 072)	(1 072)
Transakcje forward i futures										
- wpływy	274	-	-	274	274	5 109	1 092	-	6 201	6 201
- wypływy	(350)	(15)	-	(365)	(365)	(5 160)	(1 069)	-	(6 229)	(6 229)
Swapy towarowe										
- wpływy	-	-	-	-	-	101	62	-	163	163
- wypływy	(563)	(5)	-	(568)	(568)	(263)	(94)	-	(357)	(357)
Razem wypływy bez uwzględnienia wpływów z instrumentów pochodnych	**(1 914)**	**(20)**	**-**	**(1 934)**	**(1 934)**	**(5 456)**	**(2 202)**	**-**	**(7 658)**	**(7 658)**
Razem po uwzględnieniu wpływów z instrumentów pochodnych	**(521)**	**(20)**	**-**	**(541)**	**(541)**	**(200)**	**84**	-	**(116)**	**(116)**

Dokument podpisany elektronicznie

Spółka posiada znaczącą wartość praw wieczystego użytkowania gruntu, które ujmowane są jako leasing od 1 stycznia 2019 roku. Zobowiązanie z tytułu leasingu zostało szerzej opisane w **nocie 4.2.** Zgodnie z przepisami prawa wysokość opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste z tytułu tych praw ustalane jest jako 1% lub 3% wartości nieruchomości dla której przekazywane jest prawo użytkowania wieczystego. Wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, nie częściej niż raz na trzy lata może być aktualizowana. Oznacza to, że wysokość opłaty rocznej może w przyszłości ulec zmianie i wpłynąć na wartość zobowiązania. Ze względu na brak ustawowego limitu wzrostu opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste, nie ma możliwości ustalenia procentowego wzrostu wartości zobowiązania z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste.

Wzrost płatności o 1% spowoduje wzrost zobowiązania o 7,5 miliona złotych.

7. Inwestycje w jednostki powiązane oraz transakcje ze stronami powiązanymi

7.1. Udziały i akcje

Zasady rachunkowości

Pozycja **udziały i akcje** obejmuje udziały i akcje w spółkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach. Ponadto w wartości bilansowej udziałów i akcji w spółkach zależnych wykazywane są dopłaty bezzwrotne wniesione do spółek, w tym na pokrycie strat wykazanych w sprawozdaniu finansowym jednostki zależnej. Udziały i akcje wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Test na utratę wartości przeprowadza się w przypadku wystąpienia przesłanek na utratę wartości, poprzez porównanie wartości bilansowej z wyższą z dwóch kwot: wartością godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży i wartością użytkową. Straty z tytułu utraty wartości wykazuje się w kosztach finansowych.

	2019			2018			
	Wartość brutto	Odpis aktualizacyjny	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis aktualizacyjny	Wartość netto	
W jednostkach zależnych	12 976	(2 732)	10 244	12 530	(2 725)	9 805	*Nota 7.3.*
We wspólnych przedsięwzięciach	38	-	38	39	(1)	38	*Nota 7.3.*
W jednostkach stowarzyszonych	12	(10)	2	12	(10)	2	*Nota 7.3.*
Pozostałe	24	(23)	1	25	(24)	1	
Razem	**13 050**	**(2 765)**	**10 285**	**12 606**	**(2 760)**	**9 846**	

W roku 2019 PGNiG S.A. nabyła udziały w PGNiG Upstream Norway AS o wartości 436 milionów złotych oraz zwiększyła zaangażowanie kapitału w PGNiG Upstream North Africa B.V. o wartość 8 milionów złotych, w spółce PGNiG Gazoprojekt S.A. o wartość 2 miliony złotych oraz w spółce PGNiG Ventures Sp. z o.o. (do dnia 30 grudnia 2019 roku pod nazwą PGNiG SPV 5 Sp. z o.o.) o 1 milion złotych.

W okresie porównawczym PGNiG S.A. zwiększyła zaangażowanie kapitałowe w spółkach Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. o wartość 35 milionów złotych, w spółce Geovita S.A. o wartość 27 milionów złotych, w spółce PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o. o wartość 25 milionów złotych, w spółce PGNiG Upstream North Africa B.V o wartość 12 milionów złotych oraz w Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Gaz o wartość 20 milionów złotych.

Pozycja odpis aktualizacyjny zawiera korektę pomiędzy wartością księgową wkładu niepieniężnego, a jego wartością godziwą na moment wniesienia udziałów / akcji. Wartość tej korekty zarówno na dzień 31 grudnia 2019 roku jak i na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 2 015 milionów złotych i dotyczyła głównie następujących spółek: Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. w kwocie 1 516 milionów złotych, PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o. w kwocie 344 milionów złotych, PGNiG Technologie S.A. w kwocie 82 milionów złotych, Geovita Sp. z o.o. w kwocie 42 milionów złotych.

Dokument podpisany elektronicznie

7.2. Utrata wartości udziałów i akcji

W 2019 roku Spółka dokonała dodatkowego odpisu aktualizującego wartość posiadanych udziałów w spółce PGNiG Upstream North Africa B.V. w kwocie 8 milionów złotych (12 milionów złotych w roku 2018), w efekcie czego wartość odpisu aktualizującego na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 522 miliony złotych (514 milionów złotych na dzień 31 grudnia 2018 roku), co stanowi 100% wartości posiadanych udziałów.

Działalność spółki PGNiG Upstream North Africa B.V w dalszym ciągu pozostaje objęta tak zwaną „Siłą Wyższą", która została wprowadzona 15 sierpnia 2014 roku. W jej wyniku działalność operacyjna i poszukiwawcza została wstrzymana. Decyzja o prowadzeniu dalszych prac zostanie podjęta w zależności od rozwoju sytuacji politycznej w Libii.

7.3. Szczegółowe informacje dotyczące jednostek zależnych, wspólnych przedsięwzięć oraz jednostek stowarzyszonych

		Kraj siedziby	Bezpośredni udział procentowy w kapitale (odpowiada prawom głosu)		Wartość bilansowa inwestycji	
p.	**Nazwa jednostki**		**2019**	**2018**	**2019**	**2018**
	Jednostki zależne					
1	GEOFIZYKA Kraków S.A. w likwidacji	Polska	100,00%	100,00%	-	-
2	GEOFIZYKA Toruń S.A.	Polska	100,00%	100,00%	68	68
3	Exalo Drilling S.A.	Polska	100,00%	100,00%	333	333
4	PGNiG Upstream Norway AS	Norwegia	100,00%	100,00%	1 110	674
5	PGNiG Upstream North Africa B.V.	Holandia	100,00%	100,00%	-	-
6	Geovita S.A.	Polska	100,00%	100,00%	36	36
7	PGNiG Technologie S.A.	Polska	100,00%	100,00%	83	83
8	PGNiG Supply&Trading GmbH	Niemcy	100,00%	100,00%	40	40
9	PGNiG Finance AB w likwidacji	Szwecja	100,00%	100,00%	-	1
10	PGNiG Termika S.A.	Polska	100,00%	100,00%	2 772	2 772
11	Gas Storage Poland Sp. z o.o.	Polska	100,00%	100,00%	6	6
12	PGNiG Serwis Sp. z o.o.	Polska	100,00%	100,00%	10	10
13	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	Polska	100,00%	100,00%	4 908	4 908
14	PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o.	Polska	100,00%	100,00%	772	772
15	PGNIG Ventures (poprzednio PGNiG SPV 5 Sp. z o.o.)	Polska	100,00%	100,00%	1	-
16	PGNiG SPV 6 Sp. z o.o.	Polska	100,00%	100,00%	51	51
17	PGNiG SPV 7 Sp. z o.o.	Polska	100,00%	100,00%	-	-
18	PGNiG Gazoprojekt S.A.	Polska	93,73%	75,00%	13	10
19	GAS – TRADING S.A.	Polska	43,41%	43,41%	1	1
20	Polski Gaz Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych	Polska	100,00%	100,00%	40	40
					10 244	**9 805**
	Wspólne przedsięwzięcia					
1	SGT EUROPOL GAZ S.A.	Polska	48,00%	48,00%	38	38
					38	**38**
	Jednostki stowarzyszone					
1	PFK GASKON S.A.	Polska	45,94%	45,94%	-	-
2	ZWUG "INTERGAZ" Sp. z o.o.	Polska	38,30%	38,30%	2	2
3	"Dewon" ZSA	Ukraina	36,38%	36,38%	-	-
					2	**2**

Ponadto Spółka, jako jedyny fundator, posiada Fundację PGNiG S.A. im. Ignacego Łukasiewicza.

Dokument podpisany elektronicznie

7.4. Udzielone pożyczki

Zasady rachunkowości

Pożyczki wyceniane są w oparciu o model biznesowy Spółki („utrzymywanie") oraz oceny charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych. Spółka na moment początkowego ujęcia aktywa finansowego w księgach ustala, czy wynikające z umowy przepływy pieniężne są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, a zatem czy są zgodne z podstawową umową pożyczkową (test SPPI).

Pożyczki wyceniane są:

- według zamortyzowanego kosztu, pod warunkiem spełnienia testu przepływów pieniężnych,
- w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w przypadku gdy test przepływów pieniężnych nie został spełniony.

Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości, udzielone pożyczki poddawane są testowi na utratę wartości zgodnie z modelem strat oczekiwanych, metodą analizy indywidualnej. Charakterystyka metody indywidualnej została opisana w **nocie 6.1.**

Istotne szacunki

Odpis aktualizujący wartość udzielonych pożyczek

W celu ustalenia oczekiwanej straty kredytowej udzielonych pożyczek, Spółka przyjmuje iż źródłem ryzyka, które podlega analizie jest sytuacja finansowa danego pożyczkobiorcy. Szacowanie odpisu na udzielone pożyczki przeprowadzane jest w oparciu o model statystyczny uwzględniający szacowane prawdopodobieństwa upadłości/niewypłacalności dłużnika, stosowanych zabezpieczeń i szacowanej ekspozycji Spółki w momencie upadłości/niewypłacalności dłużnika.

	2019			2018		
	Jednostkom zależnym bezpośrednio	Jednostkom zależnym pośrednio i stowarzyszonym	Razem	Jednostkom zależnym bezpośrednio	Jednostkom zależnym pośrednio i stowarzyszonym	Razem
Saldo na początek okresu	**2 641**	**832**	**3 473**	**2 834**	**761**	**3 595**
Wpływ wdrożenia MSSF9 na wartości brutto pożyczek	-	-	-	-	(22)	(22)
Wpływ wdrożenia MSSF9 na wartość odpisów od pożyczek	-	-	-	(26)	(55)	(81)
Saldo na początek okresu (po przekształceniu)	2 641	832	3 473	2 808	684	3 492
Pożyczki udzielone	3 055	138	3 193	416	498	914
Naliczone odsetki	128	51	179	111	48	159
Różnice kursowe z wyceny	(1)	3	2	19	6	25
Spłata kapitału	(819)	(25)	(844)	(601)	(342)	(943)
Spłata odsetek	(136)	(22)	(158)	(104)	(13)	(117)
Wycena finansowa	3	(7)	(4)	(15)	(8)	(23)
Modyfikacja	94	(3)	91	-	-	-
Zaprzestanie ujmowania udzielonego kapitału pożyczki	8	-	8	(7)	(80)	(87)
Odpisy z tytułu utraty wartości - zaprzestanie ujmowania	-	-	-	9	9	18
Odpisy z tytułu utraty wartości - pozostałe	(12)	(2)	(14)	5	30	35
Saldo na koniec okresu	**4 961**	**965**	**5 926**	**2 641**	**832**	**3 473**
- długoterminowe	4 431	932	5 363	2 133	748	2 881
- krótkoterminowe	530	33	563	508	84	592

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka dokonała kalkulacji wartości godziwej pożyczek. Przeprowadzane testy wykazały, że różnica pomiędzy wartością godziwą pożyczek, a ich wartością bilansową nie przekracza 2%. Taki sam wskaźnik Spółka uzyskała przeprowadzając testy kalkulacji wartości godziwej pożyczek za rok zakończony 31 grudnia 2018.

Dokument podpisany elektronicznie

Lp.	Strona pożyczki	Cel pożyczki	Waluta pożyczki	Oprocentowanie	Termin spłaty	Saldo 2019	Saldo 2018
1	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. (ECSW S.A.)	a) Porozumienie konsolidujące - pożyczka podporządkowana w celu spełnienia warunków koniecznych do udzielenia finansowania Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. przez Bank Gospodarstwa Krajowego i PGNiG S.A.	PLN	oprocentowanie stałe 7,93%	30.06.2033	246	228
		b) pożyczka konsorcjalna zawarta z Bankiem Gospodarstwa Krajowego i PGNiG S.A. (transza A i B)	PLN	6M WIBOR + marża 1,45%	14.06.2030	421	304
		c) pozostałe pożyczki udzielone w związku z ponoszonymi kosztami projektu na etapie projektowania, budowy i oddania do użytku bloku gazowo – parowego w Stalowej Woli – pożyczki podporządkowane pod finansowanie wymienione w pkt b)	PLN	oprocentowanie stałe 7,93%, 7,51% lub 7,63%	30.06.2033	22	16
		d) pożyczka VAT	PLN	1M WIBOR +marża 2,5%	30.09.2020	5	3
2	PGNiG Termika S.A.	a) Współfinansowanie zakupu 99,8% pakietu akcji Vattenfall Heat Poland S.A.	PLN	3M WIBOR +1,15%	31.12.2021	581	950
		b) Pożyczka odnawialna na finansowanie potrzeb inwestycyjnych i płynnościowych	PLN	3M WIBOR +marża 1,31%	30.06.2028	1 899	350
3	PGNiG Upstream Norway AS	Finansowanie ogólnych celów korporacyjnych PGNiG Upstream Norway AS, w szczególności finansowania projektu Skarv, w tym zakupu udziałów w Licencjach Produkcyjnych na Norweskim Szelfie Kontynentalnym obejmujących pola Skarv, Snadd oraz pole Gro	NOK	3M NIBOR +marża 3%	31.12.2031	1 271	1 026
4	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	a) Finasowanie rozbudowy i modernizacji krajowej sieci dystrybucji gazu	PLN	3M WIBOR + marża 1,81%	31.12.2025	806	148
		b) Wcześniejsza spłata umów zawartych w latach 2007-2013 oraz finansowanie bieżącej i inwestycyjnej działalności		3M WIBOR + marża 1,64%	30.06.2029	236	-
5	PGNiG Termika Energetyka Przemysłowa S.A.	Pożyczka na finansowanie programu inwestycyjnego objętego „Biznes Planem Grupy SEJ oraz refinansowanie środków finansowych pozyskanych poprzez emisję obligacji	PLN	6M WIBOR + marża 1,56%	31.12.2023	270	281
6	Pozostałe					169	167
						5 926	**3 473**

Istotne zmiany w udzielonych pożyczkach w bieżącym okresie sprawozdawczym

Pożyczki udzielone Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A.

W 2019 roku uruchomiono kolejne transze pożyczki konsorcjalnej, udzielonej w 2018 roku, której stronami są PGNIG S.A., Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. oraz Bank Gospodarstwa Krajowego, na łączną kwotę 123 milionów złotych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku zaangażowanie kapitałowe PGNiG S.A. z tytułu powyższej umowy wynosiło 450 milionów złotych. Na koniec 2019 roku wartość brutto pożyczki wycenianej wg zamortyzowanego kosztu wynosiła 425 milionów złotych, natomiast po uwzględnieniu odpisu aktualizującego 421 milionów złotych

Łączna wartość udzielonych pożyczek Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. przez PGNiG S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi w kwocie brutto 704 miliony złotych, natomiast wartość pożyczek po uwzględnieniu odpisu aktualizującego wynosi 694 miliony złotych.

Dokument podpisany elektronicznie

Pożyczki udzielone PGNiG Termika S.A.

W roku 2019 nastąpiła spłata pożyczki udzielonej PGNIG Termika S.A. z dnia 23 sierpnia 2011 roku, aneksowanej 1 lipca 2018 roku w kwocie 370 milionów złotych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku zaangażowanie kapitałowe PGNiG S.A. z tytułu powyższej umowy wynosiło 586 milionów złotych. Wartość brutto pożyczki wycenianej według zamortyzowanego kosztu wynosiła 584 miliony złotych, natomiast po uwzględnieniu odpisu aktualizującego 581 milionów złotych. Pożyczka została udzielona na zakup 99,84% akcji spółki Vattenfall Heat Poland S.A. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki jest weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową.

W 2019 roku uruchomiono transze pożyczki zawartej w dniu 30 lipca 2018 roku na łączną kwotę 1 550 milionów złotych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku zaangażowanie kapitałowe PGNiG S.A. z tytułu powyższej umowy wynosiło 1 900 milionów złotych. Wartość brutto pożyczki wycenianej według zamortyzowanego kosztu wynosiła 1 910 milionów złotych, natomiast wartość netto 1 899 milionów złotych. Pożyczka została udzielona na finansowanie potrzeb inwestycyjnych i płynnościowych PGNiG Termika S.A. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki jest weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Łączna wartość brutto udzielonych pożyczek PGNiG Termika S.A. przez PGNiG S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 2 494 miliony złotych, natomiast wartość pożyczek po uwzględnieniu odpisu aktualizującego wynosi 2 480 milionów złotych.

Pożyczka udzielona PGNiG Upstream Norway AS

W 2019 roku na podstawie umowy z dnia 27 sierpnia 2010 roku o sfinansowanie ogólnych celów korporacyjnych, w szczególności złoża SKARV, uruchomiono kolejną transzę pożyczki w kwocie 171 milionów złotych. Zaangażowanie kapitałowe PGNiG S.A. z tytułu powyższej umowy wynosi na koniec 2019 roku 1 347 milionów złotych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość brutto pożyczki wycenionej w zamortyzowanym koszcie wynosiła 1 278 milionów złotych, natomiast wartość netto 1 271 milionów złotych. W dniu 19 czerwca 2019 roku strony zawarły aneks nr 5 do umowy pożyczki nr 3 z dnia 27 sierpnia 2010 roku, na podstawie którego wydłużono o 6 lat (do 31 grudnia 2031 roku) okres spłaty kapitału oraz zmieniono harmonogram spłaty odsetek. Powyższa modyfikacja warunków umowy skutkowała ujęciem w 2019 roku w przychodach finansowych kwoty 97 milionów złotych. Na podstawie umowy z dnia 28 października 2019 roku PGNiG S.A. udzieliło spółce pożyczki w kwocie 384 milionów złotych na sfinansowanie zakupu 20% udziałów w złożu Duva na Szelfie Norweskim. Spłata pożyczki nastąpiła w grudniu 2019 roku.

Pożyczki udzielone Polskiej Spółce Gazownictwa Sp. z o.o.

W 2019 roku miały miejsce spłaty pożyczek udzielonych Polskiej Spółce Gazownictwa Sp. z o.o. na finansowanie bieżącej działalności oraz zadań inwestycyjnych na łączną kwotę 17 milionów złotych. W dniu 19 lutego 2019 roku została zawarta umowa pożyczki odnawialnej przeznaczonej na finansowanie rozbudowy i modernizacji krajowej sieci dystrybucji gazu w maksymalnej wysokości 866 milionów złotych, z datą spłaty przypadającą na 31 grudnia 2025 roku. Pożyczka jest zabezpieczona wekslem in blanco z deklaracją wekslową. Na dzień 31 grudnia 2019 roku zaangażowanie kapitałowe PGNiG S.A. z tytułu pożyczki udzielone Polskiej Spółce Gazownictwa Sp. z o.o wynosiło 800 milionów złotych. W dniu 31 lipca 2019 roku została podpisana umowa pożyczki odnawialnej w wysokości 1 133 milionów złotych, w wyniku której nastąpiła konsolidacja transz pożyczek o różnym okresie spłaty i wydłużenie okresu spłaty do 31 marca 2029 roku oraz ujednolicenie metody naliczania odsetek w oparciu o WIBOR 3M. Zmiana warunków umowy skutkowała ujęciem w wyniku finansowym 2019 roku kwoty 4 milionów złotych. Na mocy powyższej umowy, w dniu 13 sierpnia 2019 roku została uruchomiona transza pożyczki w wysokości 100 milionów złotych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość pożyczek udzielonych Polskiej Spółce Gazownictwa Sp. z o.o. wycenianych według zamortyzowanego kosztu wynosiła 1 044 miliony złotych, a po uwzględnieniu odpisu aktualizacyjnego 1 042 miliony złotych.

Dokument podpisany elektronicznie

	Klasa 1 - 12-miesięczna oczekiwana strata	Klasa 2 - oczekiwania strata w okresie całego życia	Klasa 3 - z rozpoznaną utratą wartości	Razem
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2019	**3 394**	**-**	**157**	**3 551**
Transfer do grupy z oczekiwaną stratą w okresie całego życia	(9)	-	-	(9)
Transfer z grupy z 12-miesięczną oczekiwaną stratą	-	9	-	9
Spłaty kapitału	(840)	-	(4)	(844)
Pożyczki udzielone	3 193	-	-	3 193
Pozostały wpływ	113	-	6	119
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2019	**5 851**	**9**	**159**	**6 019**
Skumulowany odpis na 1 stycznia 2019	(24)	-	(54)	(78)
Zwiększenia w korespondencji z kosztami	(25)	(2)	(3)	(30)
Rozwiązanie w korespondencji z przychodami	12	-	4	16
Wpływ zmian kursów walutowych oraz pozostałe	-	-	(1)	(1)
Skumulowany odpis na 31 grudnia 2019	(37)	(2)	(54)	(93)
Wartość bilansowa netto na 31 grudnia 2019	**5 814**	**7**	**105**	**5 926**

Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2018	**3 499**	**-**	**146**	**3 645**
Wpływ wdrożenia MSSF9	(22)	-	-	(22)
Wartość bilansowa brutto na 1 stycznia 2018 (dane przekształcone)	**3 477**	**-**	**146**	**3 623**
Zaprzestanie ujmowania	(87)	-	-	(87)
Spłaty kapitału	(940)	-	(3)	(943)
Pożyczki udzielone	914	-	-	914
Pozostały wpływ	30	-	14	44
Wartość bilansowa brutto na 31 grudnia 2018	**3 394**	**-**	**157**	**3 551**
Skumulowany odpis na 1 stycznia 2018	-	-	(50)	(50)
Wpływ wdrożenia MSSF9	(81)	-	-	(81)
Skumulowany odpis na 1 stycznia 2018 (dane przekształcone)	(81)	-	(50)	(131)
Zwiększenia w korespondencji z kosztami	(102)	-	(4)	(106)
Rozwiązanie w korespondencji z przychodami	141	-	4	145
Zaprzestanie ujmowania	18	-	-	18
Wpływ zmian kursów walutowych oraz pozostałe	-	-	(4)	(4)
Skumulowany odpis na 31 grudnia 2018	(24)	-	(54)	(78)
Wartość bilansowa netto na 31 grudnia 2018	**3 370**	**-**	**103**	**3 473**

W 2018 roku nie wystąpiły transfery pomiędzy klasami.

Dokument podpisany elektronicznie

7.4.1. Transakcje z jednostkami powiązanymi

	Jednostki zależne		Jednostki stowarzyszone		Wspólne przedsięwzięcia		
	2019	**2018**	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**	
Obroty i przychody/koszty za rok sprawozdawczy							
Sprzedaż produktów i usług do jednostek powiązanych	1 923	1 615	-	-	41	46	
Zakupy od jednostek powiązanych	5 895	4 090	-	-	54	-	
Otrzymane dywidendy	1 343	1 724	1	2	-	-	
Przychody finansowe, przychody z tytułu odsetek obliczone z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej oraz wynik na zaprzestaniu ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	285	143	3	4	35	26	
Koszty finansowe	2	17	-	-	-	(80)	
Salda na koniec okresu sprawozdawczego							
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	158	144	-	-	6	3	*Nota 5.2.2*
Udzielone pożyczki jednostkom powiązanym po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości	5 232	2 922	-	-	694	551	*Nota 7.4.*
w tym kwota odpisów z tytułu utraty wartości	*28*	*15*	*54*	*54*	*11*	*9*	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek powiązanych	311	677	-	-	5	5	*Nota 5.2.3*
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	9	-	-	-	-	-	*Nota 4.2.*

Pozycja zakupy od jednostek powiązanych dotyczy głównie usług przesyłowych i dystrybucyjnych.

W latach 2019 i 2018 Spółka nie zawarła żadnych istotnych transakcji z jednostkami powiązanymi na innych warunkach niż warunki rynkowe.

Dokument podpisany elektronicznie

7.4.2. Transakcje z jednostkami, których udziałowcem lub akcjonariuszem jest Skarb Państwa

Główne transakcje prowadzone z jednostkami, których udziałowcem/akcjonariuszem jest Skarb Państwa (posiadający, kontrolę, współkontrolę lub znaczący wpływ nad tymi jednostkami) dotyczą bieżącej działalności Spółki, czyli obrotu gazem ziemnym, sprzedaży ropy naftowej oraz energii elektrycznej.

W latach 2019-2018 PGNiG S.A. uzyskała największe obroty z następującymi podmiotami, których akcjonariuszem lub udziałowcem jest Skarb Państwa: Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A., ORLEN Południe S.A., PGE Energia Ciepła S.A. (poprzednio PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.,) Grupa LOTOS S.A., Grupa Azoty Zakłady Azotowe PUŁAWY S.A., Grupa Azoty S.A., Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A., Grupa Azoty Zakłady Chemiczne POLICE S.A., KGHM Polska Miedź S.A.

7.4.3. Informacje o świadczeniach dla kluczowego personelu kierowniczego Spółki

	2019			2018		
	Zarząd	Rada Nadzorcza	Razem	Zarząd	Rada Nadzorcza	Razem
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	10,646	0,695	11,341	5,986	0,662	6,648
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0,443	-	0,443	0,086	-	0,086
Razem	**11,089**	**0,695**	**11,784**	**6,072**	**0,662**	**6,734**

Szczegółowe informacje na temat wynagrodzeń kluczowego personelu kierowniczego PGNiG S.A. znajdują się w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. i Grupy Kapitałowej PGNiG w rozdziale **6.3.** Wynagrodzenie władz.

8. Pozostałe noty objaśniające

8.1. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Zobowiązania warunkowe	2019	2018
Poręczenia	702	456
Gwarancje	3 508	3 496
Weksle	552	542
Razem	**4 762**	**4 494**

W ramach kategorii zobowiązań warunkowych najistotniejszą pozycję stanowią udzielone gwarancje. Zarówno na 31 grudnia 2019 roku, jak i na 31 grudnia 2018 roku najistotniejszą pozycję w ramach tej kategorii stanowi zabezpieczenie posiadanej przez PGNiG Upstream Norway AS koncesji na złożu Skarv na Norweskim Szelfie Kontynentalnym o wartości 2 672 miliony złotych (2 698 milionów złotych w 2018 roku). W pozycji gwarancje PGNiG S.A. ujmuje również zobowiązania z tytułu zabezpieczenia dostaw gazu oraz zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym udzielane spółkom GK PGNiG przez instytucje finansowe, gdzie najistotniejszą pozycję stanowi udzielone zabezpieczenie PGNiG Supply&Trading GmbH o wartości 555 milionów złotych w 2019 roku (256 milionów złotych w 2018 roku).

Dokument podpisany elektronicznie

8.2. Wspólne działania

Zasady rachunkowości

Wspólne działania

W związku z udziałami we wspólnych działaniach Spółka jako wspólnik wspólnego działania ujmuje w swoim sprawozdaniu finansowym:

- swoje aktywa, w tym udział w aktywach posiadanych wspólnie,
- swoje zobowiązania, w tym udział w zobowiązaniach zaciągniętych wspólnie,
- przychody ze sprzedaży swojego udziału produkcji w wynikach wspólnej działalności,
- swoją część przychodów ze sprzedaży produkcji w ramach wspólnej działalności,
- swoje koszty, w tym udział we wspólnie poniesionych kosztach.

W związku z tym, że aktywa, zobowiązania, przychody i koszty związane ze wspólnym działaniem są wykazane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Spółki, nie dokonuje się korekt oraz nie stosuje się innych procedur konsolidacyjnych w odniesieniu do tych pozycji podczas sporządzania sprawozdania finansowego.

W bieżącym okresie sprawozdawczym wspólne działania były prowadzone przez Spółkę głównie na terenie Polski oraz poza granicami, na obszarze Pakistanu. Wspólne działania polegają głównie na poszukiwaniu i wydobyciu gazu ziemnego oraz ropy naftowej.

Informacje na temat najistotniejszych wspólnych działalności na dzień 31 grudnia 2019 roku zostały szczegółowo opisane w **rozdziale 5.1.3.** Działalność w Polsce oraz **5.1.4.** Działalność Zagraniczna w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. i Grupy Kapitałowej PGNiG.

8.3. Wybrane dane finansowe spółki ujawniane zgodnie z art. 44 ust. 2 Ustawy Prawo Energetyczne

W poniższych tabelach zaprezentowano dane dotyczące przychodów, kosztów, zysków i strat oraz aktywów i pasywów, w podziale na działalność w zakresie obrotu paliwami gazowymi oraz pozostałą działalność.

	2019			2018		
	Obrót paliwami gazowymi	Pozostała działalność	Razem (PLN)	Obrót paliwami gazowymi	Pozostała działalność	Razem (PLN)
Rachunek zysków i strat						
Przychody ze sprzedaży	16 332	6 283	22 615	16 719	5 625	22 344
Koszty operacyjne	(17 763)	(4 467)	(22 230)	(16 876)	(3 629)	(20 505)
Zysk/Strata z działalności operacyjnej	**(1 431)**	**1 816**	**385**	**(157)**	**1 996**	**1 839**
Koszty i przychody finansowe	-	1 604	1 604	-	1 838	1 838
Zysk/Strata przed opodatkowaniem	**(1 431)**	**3 420**	**1 989**	**(157)**	**3 834**	**3 677**
Podatek dochodowy	-	(241)	(241)	-	(388)	(388)
Zysk/Strata netto	**(1 431)**	**3 179**	**1 748**	**(157)**	**3 446**	**3 289**
Sprawozdanie z sytuacji finansowej						
Aktywa trwałe	-	28 885	28 885	-	25 742	25 742
Należności	1 178	708	1 886	1 755	610	2 365
Zapasy	2 955	275	3 230	2 394	297	2 691
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	-	7 043	7 043	-	6 195	6 195
Aktywa razem	**4 133**	**36 911**	**41 044**	**4 149**	**32 844**	**36 993**
Zobowiązania z tytułu dostaw i podatków	1 268	1 534	2 802	1 112	1 082	2 194
Kapitał i pozostałe pasywa	25	38 217	38 242	29	34 770	34 799
Pasywa razem	**1 293**	**39 751**	**41 044**	**1 141**	**35 852**	**36 993**

Dokument podpisany elektronicznie

Zgodnie z wymogami określonymi w art. 44 ust.1 ustawy prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997 Nr 54 poz. 348, z późniejszymi zmianami), Spółka prowadzi ewidencję księgową w sposób umożliwiający odrębne obliczenie kosztów i przychodów, zysków i strat dla wyodrębnionych rodzajów wykonywanej działalności gospodarczej.

Ewidencja ta oparta jest o model kontrolingowy, który dostarcza informacji z zakresu rachunkowości zarządczej na podstawie danych ujętych na potrzeby rachunkowości finansowej. Koszty, które można bezpośrednio przyporządkować do danego rodzaju działalności ujmowane są na odpowiednio pogrupowanych obiektach kontrolingowych przypisanych do danego produktu. Wszystkie pozostałe koszty są dzielone według zapisanej reguły w oparciu o wskaźniki statystyczne, wykorzystywane jako klucze podziału kosztów.

Ostatnim ogniwem w łańcuchu rozliczeń kosztów są zlecenia wynikowe. Rodzaje działalności, które są jedną z cech określających zlecenia wynikowe służą do agregacji kosztów i przychodów do odpowiednich działalności Spółki.

Alokacja należności, zapasów oraz zobowiązań ujętych na dzień kończący okres sprawozdawczy do działalności związanej z obrotem paliwami gazowymi została przeprowadzona metodą identyfikacji bezpośredniej w oparciu o analizę szczegółową zapisów z ksiąg.

Pozostałe pozycje aktywów i pasywów sprawozdania z sytuacji finansowej Spółki zostały zaalokowane do działalności pozostałej ze względu na brak powiązania tych pozycji z działalnością związaną z obrotem paliwami gazowymi lub ze względu na nieistotny udział tych pozycji w tej działalności.

8.4. Wynagrodzenie firmy audytorskiej za obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego Spółki oraz inne usługi

	2019	2018
Badanie rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej	0,24	0,24
Inne usługi poświadczające, w tym za przegląd sprawozdań finansowych	0,36	0,37
Razem	**0,60**	**0,61**

W okresie zakończonym 31 grudnia 2019 roku podmiotem przeprowadzającym badanie sprawozdania finansowego PGNiG S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania Grupy Kapitałowej PGNiG była firma audytorska PKF Consult Sp. z o.o. Sp. k. Zgodnie z umową zawartą w dniu 12 kwietnia 2019 roku wykonuje przeglądy śródroczne oraz badania jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za lata 2019 – 2020. Jednostkowe sprawozdanie finansowe za okres zakończony 31 grudnia 2018 roku podlegało badaniu przez firmę audytorską Deloitte Audyt Sp. z o.o. Sp.k.

8.5. Inne istotne informacje

Postępowania przed Prezesem UOKiK – szczegółowe informacje w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. i Grupy Kapitałowej PGNiG, **rozdział 8.2** Postępowania sądowe

Kontrakty na dostawy paliwa gazowego oraz ropy naftowej – szczegółowe informacje w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. i Grupy Kapitałowej PGNiG, **rozdział 4.2.2** Obszar działalności hurtowej

Kontrakty na zakup paliwa gazowego – szczegółowe informacje w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. i Grupy Kapitałowej PGNiG, **rozdział 4.2.2** Obszar działalności hurtowej

Dokument podpisany elektronicznie

Zmiany w posiadanych kontraktach – szczegółowe informacje w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. i Grupy Kapitałowej PGNiG **rozdział 4.2.2.** Obszar działalności hurtowej

Renegocjacja warunków cenowych kontraktu jamalskiego – szczegółowe informacje w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. i Grupy Kapitałowej PGNiG **rozdział 4.2.2** Obszar działalności hurtowej

Decyzje Prezesa URE dotyczące nałożenia na PGNiG S.A. kar pieniężnych – szczegółowe informacje w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. i Grupy Kapitałowej PGNiG **rozdział 8.2** Postępowania sądowe

Informacje o świadczeniach dla kluczowego personelu kierowniczego Spółki - szczegółowe informacje na temat wynagrodzeń kluczowego personelu kierowniczego PGNiG S.A. znajdują się w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. i Grupy Kapitałowej PGNiG w **rozdziale 6.3** Wynagrodzenie władz

8.6. Zdarzenia po dacie bilansu

1. W dniu 9 stycznia 2020 roku Rada Nadzorcza Spółki powołała z dniem 10 stycznia 2020 roku nowy skład Zarządu PGNiG S.A. na wspólną VI kadencję. Więcej informacji można znaleźć w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. oraz Grupy Kapitałowej PGNiG w **rozdziale 6.2.1.** Zarząd.

2. W dniu 25 lutego 2020 roku Zarząd Spółki zwołał Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki, które odbędzie się 25 marca 2020 roku. Więcej informacji można znaleźć w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. oraz Grupy Kapitałowej PGNiG w **rozdziale 8.6.** Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.

3. W dniu 27 lutego 2020 roku Rada Nadzorcza Spółki powołała Panią Magdalenę Zegarską na stanowisko Wiceprezesa Zarządu PGNiG S.A. z dniem 27 lutego 2020 roku na wspólną VI kadencję Zarządu. Kadencja wspólna Zarządu Spółki trwa 3 lata i kończy się 10 stycznia 2023 roku. Więcej informacji można znaleźć w Sprawozdaniu Zarządu z działalności PGNiG S.A. oraz Grupy Kapitałowej PGNiG w **rozdziale 6.2.1.** Zarząd

Dokument podpisany elektronicznie